

POSTOJNSKI
PREPIH

OKTOBER 2018 89 LETNIK 12

OBČINA
POSTOJNA

Ana, Genovefa, Veronika, Verica, Peter, Luisa, Martina in Dušan so stanovalci Doma upokojencev Postojna. Zagotovo se vsakdo od njih sooča s takšnimi ali z drugačnimi čustvi, zdravstvenimi težavami pa tudi omejitvami, ki jih prinašajo leta ... Vendar s svojo pozitivno naravnostjo, z ustvarjalnostjo, aktivnostjo, s solidarnostjo do sostanovalcev in zaposlenih posebljajo moto Doma upokojencev Postojna: Dodajamo življenje letom. Ko pomagajo pri domskih opravilih, delovni terapiji, organizaciji kulturnih ali družabnih dogodkov, prispevajo k sončnemu, prijetnemu in veselemu vzdušju v Domu. Mar ni to lep način dodajanja življenja letom?

Zaključek nekega obdobja

Ne glede na vremenske razmere nas čaka vroča jesen. Zaradi zaključka nekega obdobja in pričakovanja prihodnosti. Spoštujem vsa drugačna mnenja, če so dobronamerna in argumentirana. Če so usmerjena v prihodnost in če nam odpirajo svetla obzorja.

Zdaj polagamo račune in odstiramo svoj pogled na skupno bodočnost. Zahvalimo se lahko vsem, ki so z idejami, delom in kritikami podprli naša prizadevanja k oblikovanju ter gradnji takšne občine, ki nam bo v ponos. In pravzaprav je to edina beseda, ki mi ob zaključku pride na pamet. Ponosen sem na občanke in občane, ponosen sem na svojo ekipo in ponosen sem na okolje, v katerem živim.

Vsem bi rad stisnil roko ter osebno izrazil občudovanje za vso potrpežljivost, delavnost in zagnanost, ki nam je sploh omogočila, da smo naredili, kar smo si zadali. Odgovorno in pošteno smo pred štirimi leti zavihali rokave in z novo energijo narediti vse, da bi nam bilo bolje.

Pred štirimi leti smo prišli v to spoštovanja vredno in zgodovinsko hišo sredi mesta, ki je simbol naše lokalne pripadnosti. Z novimi idejami, obilico elana in predvsem vztrajnostjo, smo ustvarili spremembe. Predvsem tiste na boljše. Seveda smo doživeli tako padce kot tudi vzpone, prepričan pa sem, da je bilo slednjih veliko več. Suvereno lahko trdim, da smo svoje obdobje zaključili pozitivno in skladno z zaupanjem, ki ste nam ga podelili.

Zdaj pa prihaja čas odločitve, ki bo edina pokazala, ali smo to vaše zaupanje upravičili.

Hvala še enkrat vsem za ta zahtevna, vendar čudovita leta.

Vse dobro,

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Kdaj bo Tržaška (o)živela?

tu živimo:

Hrašče

na obisku:

Marinka Kukec Jurič

Na naslovnici: Ana Vatovec, Genovefa Kalister, Veronika Logar, Veriva Stokić, Peter Štruklej, Luisa Buonassisi, Martina Koman in Dušan Kobal, stanovalci Doma upokoencev Postojna; fotografija: Foto atelje Postojna.

POSTOJNSKI
PREPIH Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov. • Postojna, oktober 2018, leto izdaje 12, številka 89 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepil@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepil (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovna zasnova: Aleš Pučnik. • Grafični prelom: Občina Postojna in Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Prostor za ljudi

»Slovenec sem. Ne jamram, iščem rešitve.« To je bil stavek, po katerem smo si zapomnili obdobje vlade Mira Cerarja. Pustimo politično vpletenost ob strani in se osredotočimo zgolj na »jamranje«. Včasih se resnično zdi, da nas vsaka stvar v naši okolici zmoti. Seveda, za spremembe nismo vedno ravno sprejemljivi. Tudi tiste, ki so kdaj storjene za izboljšanje našega vsakdana, sprejmemo kot vsiljive in nepotrebne. Nedavno so v Frekvenci X, radijski oddaji o znanosti, govorili o mestih prihodnosti. Ne zgolj o delčku mesta, pač pa o celotnem prostoru, ki bi bil bolj prilagojen sodobnemu načinu bivanja in bi se odzival na potrebe današnjega časa. Mnoge rešitve se zdijo trenutno utopične, a naš prostor se vendar spreminja. Koliko smo pri tem za udobje vseh pripravljene žrtvovati sami? Običajno se zaplete. Najraje bi imeli vse – parkirna mesta tik pred stanovanjem, živahno dogajanje v ulici, ampak hkrati mir. Zdi se resnično paradoksalno.

Kam z avtomobili? Po raziskavah sodeč, je vsaka osma voznja z jeklenim konjičkom krajša od pol kilometra. Prehodili bi jo lahko v manj kot desetih minutah. Razumljivo, včasih v trgovini nakupimo toliko, da bi težko vse nesli domov. Pa vendar, kdaj niste iskali parkirnega mesta tik pred vhodom trgovine ali skoraj sanjali, da bi zapeljali kar skozi vhod? Nekaj dodatnih korakov je kot največja muka dneva. Navada je pač železna srajca. Vozilo je seveda treba nekam parkirati, ni pa treba okoli njega zgraditi celega življenja. Mnoga središča mest se zapirajo za avtomobile. Nastajajo kolesarske steze, površine za pešce, zelena območja. Prijetneje se je sprehoditi med drevesi, kot vijugati okoli parkirane pločevine.

Zanimiv primer je špansko mesto Pontevedra. Tamkajšnji župan meni, da z lastništvom vozila ne pridobiš tudi dovoljenja za zasedanje javnega prostora. Mesto je stagniralo, imeli so veliko prometnih nesreč, središče je bilo umazano in nevarno. Nato so središče zaprli za promet in ukinili obcestno parkiranje. Namesto tega so odprli brezplačna podzemna parkiri-

šča. Pripravili so celo zemljevid, ki kot trase za javni promet prikazuje čas od ene do druge točke, le da kaže čas hoje, in ne vožnje. O urbanističnih podvigih lahko slišimo z različnih koncev sveta, pogosto se v tem pogledu omenja Dansko, tudi Singapur. Dunajčani se pohvalijo z odličnim javnim prometom, Lyon s parki ob nabrežju reke Rone ... Prav spomnim se, kako so prijatelji, domačini iz Ljubljane, »bentili« nad zaprtjem Slovenske ceste. Odločitev se danes sploh ni izkazala za slabo in večina ljudi, ki se sprehodi skozi center mesta, jo je sprejela za dobro. Ne trdim, da je zapiranje določenih predelov nujno, to je zgolj najpogostejši ukrep. Ob tem je treba narediti še veliko več, da prostor vrneš ljudem. Ključen je učinkovit načrt, ne samo ena poteza.

V Postojni je najbolj aktualen projekt celostne urbane prenovе mestnega jedra. Društvo Prostor se ga je lotilo na participativen način. To je prava poteza, saj daje vsem, ki v okolju bivajo, možnost, da sodelujejo pri soustvarjanju. Vsak lahko konstruktivno nekaj prispeva. Živimo v kraju, kjer se prepletajo različne zgodbe. Tako je tudi drugod – ko hodimo okoli, stopamo po poteh preteklosti. Včasih gre za dogodke občinskega, morda celo nacionalnega pomena, drugič so ti bolj osebne narave. Mogoče nas nek kotiček spomni na kraj prvega poljuba, na ulico, na kateri smo se naučili voziti kolo, ali kavarno, ki je nudila zavetje ob zaupnih klepetih. V življenju so pomembne malenkosti. Verjetno nas vsak poseg v prostor tako zmoti zato, ker hkrati posega v naš spomin.

Hodimo po tujih mestih in vidimo spremembe, ki so nam všeč. Tudi tam verjetno niso prišli do njih ravno zlahka. Doma gledamo, a ne vidimo. Videti moramo preko meje svojega vsakdana. Ne gre za polnjenje mestnega jedra s številnimi kavarnami, tudi ni cilj urejanje središč za turiste. Pomembno je poskrbeti za prostor, ki bo živ. Narediti prostor za ljudi.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv MCP.

Kdaj bo Tržaška (o)živela?

Takšna bi bila lahko Tržaška ulica.

Postojnska Tržaška cesta je bila včasih skupaj s Titovim trgom najživahnejši del mesta, ko se je trgovinska dejavnost pred leti preselila v centre na obrobju mesta, pa je začela dobivati vse bolj pusto podobo. Majhne trgovine in lokali so do danes skoraj izumrli, številni poskusi podjetnih posameznikov pa so skoraj vsi po vrsti neslavno propadli. Precej lokalov ob cesti, ki jo naseljujejo večinoma tam parkirani avtomobili, je danes praznih. Maloštevilni sprehajalci in kolesarji pa se morajo na poti izogniti mnogim oviram in celo nevarnim odsekom. V zadnjih dveh letih so zato vse bolj glasne ideje o oživljanju Tržaške ceste in centra mesta; prvič so se javno pojavile na festivalu Zmaj ma mlade pred dvema letoma. Zamisli so prerasle v projekt, v katerem sodelujejo pri oblikovanju prostora tako Občina Postojna kot prebivalci, lastniki in uporabniki lokalov. Vključeni so tudi mladi, nevladne organizacije in ostali, k sodelovanju pa so povabili še študente Fakultete za arhitekturo iz Ljubljane. Ti so izdelali smernice za postopno spremembo prometnega režima pod nazivom 7 korakov do optimalne rešitve. Uresničitev teh idej pa je zdaj v rokah postojnske Občine.

Kot je povedala **Karmen Tomažič iz društva Prostor**, so želeli inovativen pristop in izvirne predloge kot odraz realnih želja. »Posegi, ki se izvedejo na podlagi skupne odločitve, so uspešnejši, bolje sprejeti in tudi manj drastični, saj odražajo realne potrebe,« je povedala. S projektom, ki so ga poimenovali **Celostna urbana prenova mestnega jedra Postojne (CUP)**, so želeli oživiti predvsem Tržaško cesto, ob tem pa povezati vse deležnike v prostoru ter jih spodbuditi k sodelovanju in iskanju rešitev na način »od spodaj navzgor«. To po besedah Tomažičeve pomeni, da so upoštevali različna mnenja in potrebe, spodbujali nove načine dela in pristope k njemu, testirali rešitve, jih prilagajali in spreminjali. Osnova za bodoče posege v prostor so številne analize, ki so jih izdelali v zadnjem letu. »Glede na rezultate, možnosti in izbrane prioritete bo ta projekt samo začetek celostne prenove celotnega mesta. Vključeni bodo vsi, ki si želijo aktivno sodelovati,« napovedujejo snavalci projekta. Ta podaja po oktobrskem zaključku smernice za novo prometno ureditev ter predloge za dejavnosti v pritličjih stavb ob cesti in na javnih površinah. Ob tem Tomažičeva poudarja, da ne gre samo za fizično, temveč

predvsem programsko in vsebinsko prenavo. Po njenih besedah bo »povrnila življenje, storitve in dejavnosti ter predvsem ponudila možnosti za ustvarjanje novih programov, ponudb in vsebin v mestnem jedru.« Sčasoma bi to pomenilo več možnosti za izboljšanje kakovosti življenja in dela, možnosti za nove zaposlitve, večjo vključenost prebivalcev in ne nazadnje tudi nove načine mobilnosti. »Predvsem pa si želimo spodbuditi prebivalce k temu, da bi se v mesto odpravili peš ali s kolesom,« izpostavlja.

Inovativnost in trajnost

Glavni vodili projekta sta inovativnost in trajnost. Kot poudarja Tomažičeva, je že sama prenova trajnostna, saj rešitve ne predvidevajo novih gradenj, pač pa le preoblikovanje in preurejanje obstoječega prostora. »Pri minimalnih posegih bomo uporabljali reciklirane ali naravne materiale,« še dodaja in ob tem izpostavlja tudi izobraževalni vidik projekta.

Partnerji

Vodilni partner projekta je **Občina Postojna**; odloča o posegih v

prostor in si želi predvsem rešitev, ki bi ustrezale večini. Te so iskali skupaj inovativno in participativno, vključiti pa so želeli čim večje število deležnikov v prostoru. Žal odziv ni bil takšen, kot bi si želeli. »Tisti, ki so sodelovali, pa so bili zelo konstruktivni,« je zadovoljna Tomažičeva. Ta je v okviru društva za arhitekturo in prostor Prostor prevzela vlogo vodje delavnic projekta, koordinacijo med partnerji in udeleženci, organizacijo in izvedbo dogodkov, predvsem pa povezovanje med različnimi deležniki v prostoru.

V projekt se je aktivno vključila tudi **Zveza društev Mladinski center Postojna**. Ta je želela v proces odločanja o celostni urbani prenovi privabiti tudi mlade, ki imajo mnogokrat strokovno znanje, a njihovega odziva žal ni bilo. **Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna** kot četrti partner pa je k

Pilotni projekt

Projektne del CUP-a so prevzeli **študenti 4. letnika Fakultete za arhitekturo pod mentorstvom doc. dr. Polone Filipič**. Ta ugotavlja, da se je z umiranjem mestnih središč začel spreminjati tudi odnos prebivalcev do javnega prostora. »Pri tem se tako skupnosti kot strokovnjaki soočajo z mnogimi izzivi, kot so raznolike pobude, neurejena lastništva, pritiski lobijev in ostalo,« je povedala in poudarila, da je za reševanje takšnih situacij ključno sodelovanje stroke in pristojnih občinskih institucij s prebivalci.

»S projektom CUP smo izvajalci skupaj z Občino in s prebivalci izdelali pilotni projekt, s katerim smo preizkusili nekatere že uveljavljene metode ter premostili vrzel v potrebnih znanjih in veščinah za izvedbo kakovostne urbane prenove,« je pojasnila Filipičeva. Poleg partnerjev in

Sodelujoči pri projektu CUP so kot cilj opredelili zmanjšanje števila parkirnih mest na ulici.

sodelovanju pristopila zato, ker si želijo večjega sodelovanja s skupnostjo v mestnem jedru, kjer so eden večjih ponudnikov storitev in dejavnosti. Sodelovali so tudi pri izdelavi opreme, saj imajo ustrezne prostore, stroje, orodja in strokovno znanje.

prebivalcev so se v določenih fazah vključile v delo tudi občinske službe, na primer komunala.

Tržaška cesta predstavlja linearno mestno središče Postojne, svoj potencial glavne nosilke javnega življenja v mestu pa izgublja predvsem

Tržaška cesta predstavlja linearno mestno središče Postojne, žal pa je glavna nosilka življenja le nekajkrat v letu, ko je promet zaprt.

V Evropskem tednu mobilnosti sta dve parkirni mesti ob Ljubljanski cesti postali info točka.

zaradi prometne preobremenjenosti. »Cesta je bila nekoč glavna prometna žila med Dunajem in Trstom, povezovala je vrsto mestnih naselij. Današnja trasa ceste je le delno spremenjena in prilagojena novim tehničnim zahtevam,« še ugotavlja mentorica.

V okviru projekta so pred prvo delavnico opravili analize območja, kar je vključevalo razvojne strategije in načrtovane prostorske projekte ter ankete, s katerimi so prepoznali ključne probleme in potencialne ter tako ustvarili realno sliko. Analizirali so tudi izrabo prostora, izkoriščenost stavb in zunanjih površin, dogodke in prireditve, promet – vključno s pešci in kolesarji, pa tudi uporabo zunanjih površin, urbano opremo, kot so klopi in luči ter dinamiko življenja.

Problemi in potenciali

V oktobru in novembru lani so na treh delavnicah udeležencem predstavili projekt in rezultate ankete ter ugotovitve iz celostne prometne strategije. Bistvene pomanjkljivosti središča mesta so prometna obremenjenost, preveč parkiranih avtomobilov, neprimerne površine za pešce in kolesarje, prazni prostori ter dotrajanost fasad in infrastrukture. Prebivalce motijo tudi neurejeni smetnjaki, neakovostna gostinska ponudba in nočni hrup. Pritožujejo pa se nad premalo javnega dogajanja, pomanjkanjem zelenih površin in urbane opreme. Želijo si še ureditev javnega stranišča in prostora za zunanjo vadbo, boljšo preglednost ulice, ureditev označb na cesti ter več prireditev in dogodkov.

Študentje so sodelujoče v projektu seznanili z ugotovitvami o naboru pobud in želja, opozorili na probleme in izpostavili potencialne. Na primerih dobrih praks so zbrali pobude za ureditev prometa, programa, zunanjih površin itd. O poteku projekta so bili z letaki obveščeni

tudi občani. Na zadnji delavnici pa so izvajalci projekta že nastopili z izbrano vizijo CUP in z možnimi prostorskimi intervencijami za izbrani scenarij.

Želja večine, ki se je izkristalizirala v sklopu anket in delavnic, je ureditev prometnih površin enakovredno za vse udeležence v prometu. Pri tem naj imajo prednost najbolj ranljive skupine – pešci in kolesarji, upoštevati pa je treba tudi avtobus Furman in avtomobile. Prednost pred slednjimi naj dobi javni prevoz, zato so izdelali tudi načrt za avtobusno postajo. Spremembe se bodo izva-

Bistvene pomanjkljivosti središča mesta so prometna obremenjenost, preveč parkiranih avtomobilov, neprimerne površine za pešce in kolesarje, prazni prostori ter dotrajanost fasad in infrastrukture.

jale postopoma; primarno bo urejanje javnih površin za ljudi, in ne za avtomobile. Zato so zasnovali tudi večnamenske klopi in paviljon v zelenju, kar predstavlja možnost za posedanje, branje in klepet. Nujen je tudi razmislek o celostni organizaciji odvažanja smeti.

»Cilj projekta CUP je zmanjšanje količine parkirnih mest na ulici, saj odžirajo prostor za gibanje in udeleževanje ljudi,« so poudarili. Kot je povedala Karmen Tomažič, so študentje v »7 korakih do optimalne rešitve« predstavili idejo, kako bi na račun 10 parkirnišč v prvi fazi, kasneje pa do konca ulice, dobili na obeh straneh parkirnišča, pločnike in kolesarsko stezo. »Najožji del ceste brez pločnika na levi strani je zdaj rešen s talnimi oznakami, a te ne varujejo pešcev, kot bi jih dvignjen pločnik,« je še opozorila.

V sklopu delavnic so izpeljali še razpravo, na kateri so sodelovali tudi predstavniki različnih javnih ustanov, gospodarski akterji in drugi posamezniki, ki jim je mar za razvoj obravnavanega območja in mesta Postojna.

Na potezi je Občina

Karmen Tomažič je povedala, da so smernice posredovali Občini, saj je naročila izdelavo projekta preureditve Tržaške ceste. Skušali so najti rešitve, ki bi ustrezale vsem. Zato bo po njenem mnenju tudi njihova implementacija lažja.

Rezultati projekta CUP so pokazali, da si občani želijo oživitve mestnega jedra, zato se bo **Občina** po besedah **Anite Kranjc, višje svetovalke za področje urbanizma**, v tej smeri trudila in ukrepala. »Pri urejanju mestnega jedra bomo v največji možni

meri upoštevali želje občanov,« je obljubila in napovedala tudi podporo pri organizaciji prireditev in dogodkov v mestnem jedru. Z nižjim nadomestilom za uporabo stavbnega zemljišča pa nameravajo lastnike spodbuditi k obnovi objektov v mestnem jedru. Po besedah Kranjčeve bodo skušali najti tudi načine, »da bi pritegnili v mestno jedro tvorne funkcije, ki bi služile vsem občanom, da bi v mesto radi prihajali, se tu družili in zadrževali.«

Pobuda, da se Tržaško ulico zapre za avtomobilski promet, pa za enkrat ostaja le želja nekaterih. »Popolne zapore ne bo, omejili bomo predvsem stacionarni promet,« jasno odgovorijo na Občini. Želje stanovalcev in lastnikov lokalov glede tega so različne. »Nekateri si želijo, da ostane tako, kot je – se lahko pripeljejo do vrta. Drugi pa na primeru dobrih praks že vidijo, da jim urejeno mestno jedro prinaša tudi dodaten zaslužek,« še ugotavlja Anita Kranjc.

Eden od prvih poskusov zapiranja ceste je tudi preselitev mesečnega sejma s trga pri Primorki na Tržaško cesto. Ali bo tam ostal, na Občini še

ne vedo. »Prav zdaj izvajamo med občani – tako stanovalci in lastniki lokalov na Tržaški kot ostalimi, anketo. Njeni rezultati bodo znani kmalu in jih bomo objavili,« je še napovedala Anita Kranjc.

Evropski teden mobilnosti

K uvedbi trajnostnih prometnih ukrepov lokalne skupnosti spodbuja tudi evropska pobuda Evropski teden mobilnosti (ETM). Med 16. in 22. septembrom se ji je pridružila tudi Občina Postojna in na ta način spodbujala k hoji in h kolesarjenju ter pokazala, da se parkirnišča lahko spremenijo v javni prostor z različnimi dejavnostmi. Dve parkirni mesti ob Ljubljanski cesti sta tako postali info točka ETM, kjer je bilo mogoče dobiti različne informacije, si izposoditi e-kolo, se zapeljati po mini kolesarskem poligonu, zaplesati itd. Županovo parkirno mesto za Občino je za en teden zamenjal PARK, kjer so zaposlenim, ki so v službo prišli peš, s kolesom ali Furmanom, pripravili zajtrk. Eno parkirno mesto pri pošti pa so za en teden spremenili v parkirnišče za kolesa. Na dan odprtja tedna je na Titovem trgu potekala tudi predstavitev primera dobrih praks in ukrepov trajnostne mobilnosti, dogajanje pa sta popestrila tudi sejem rabljenih koles in zabavni program. Otroke je navdušil PEŠBUS. V tednu mobilnosti in vse do konca meseca je učence 2., 3., in 4. razredov OŠ Miroslava Vilharja »prevažal« na treh progah. Na dan brez avtomobila so zaprli Tržaško cesto, namesto prometa pa pripravili kolesarske izlete, tekmovanja na kolesarskem poligonu, zabavo z živo glasbo, kolesarski piknik, žrebanje nagrad in podelitev teh najboljšim tekmovalcem. Kot trajni ukrep bodo postavili 5 tabel, ki bodo označevale čas hoje. Izdelali so jih na delavnicah, na katerih so z dijaki SGLŠ sodelovali dijaki iz Italije na izmenjavi Erasmus+.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: arhiv CUP-a in Anže Tomažič.

Nagrado za najlepši izletniški kraj je prevzel župan Igor Marentič.

Predjama je najlepši izletniški kraj

V začetku oktobra je Turistična zveza Slovenije podelila priznanja akcije Moja dežela – lepa in gostoljubna 2018. Lani je prvo mesto v kategoriji srednje velikih mest osvojila Postojna, letos je v kategoriji najlepših izletniških krajev komisijo najbolj prepričala Predjama.

Slovenija je iz leta v leto bolj urejena, k čemur pomembno prispevajo turistična društva z več kot 32 tisoč člani in drugi prostovoljci, je na prireditvi

v Portorožu poudaril **Peter Misja**, predsednik Turistične zveze Slovenije. Nedvomno je med zaslužnimi tudi **Turistično društvo Postojna – skupaj s Turistično zvezo Brkini, Kras, Notranjska regijski koordinator projekta**. Pomembnost prostovoljnega dela za urejenost države in razvoj turizma je v svojem govoru poudaril tudi **Zdravko Počivalšek**, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo. S prizadevanji, kakršna je akcija Moja dežela – lepa in gostoljubna, ne krepimo turizma le kot poslovne priložnosti, temveč tudi izboljšujemo kakovost bivanja lokalnih prebivalcev, je naglasil minister. Prireditve sta se udeležila postojnski župan **Igor Marentič** in predstavnik Predjame **Bernard Lampet**. »Zasluga gre domačinom, ki so grad vzdrževali v 60. in 70. letih prejšnjega stoletja, in to z lastnim delom in sredstvi,« je ob prejemu priznanja poudaril župan.

Komisija Turistične zveze Slovenija je v utemeljitvi izpostavila edinstven Predjamski grad, vpet v skalovje, majhno vasico pod njim in njene prebivalce, ki živijo s turizmom. Med posebnostmi Predjame je navedla močan prvi vtis, ki ga Predjama naredi že ob prihodu turista, dobro gostinsko in drugo ponudbo (s spominki, z lokalnimi pridelki), prospekte, avdio vodnje po gradu, Muzej vojaške zgodovine in lovski muzej ter tribuno pod gradom in bližnjo cerkvico. Vsi, ki se v Predjami trudijo za turistični razvoj, so dobili v obliki konstruktivnih kritik komisije zlasti glede pomanjkanja urejenih parkovnih površin, javnih sanitarij, odpadnih voda in neurejene kmetije ob spodnji gostilni še nekaj izzivov.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: TZS.

Zaključek obnove gasilskega doma na Studencu

Sredi oktobra so predstavniki gasilskega društva Studenec skupaj z županom Igorjem Marentičem simbolično odprli prenovljen gasilski dom, praznični dan pa so nadgradili še s tekmovanjem Gasilske zveze Postojna.

Gasilsko društvo PGD Studenec pripravilo vse potrebno (vključno s postavitvijo šotora) za izvedbo tekmovanja GZ Postojna in prireditev ob odprtju obnovljenega gasilskega doma. V soboto, 13. oktobra, se je celodnevno dogajanje začelo navsezgodaj s tekmovanjem gasilske mladine. V drugem delu dneva so se mlajšim tekmovalcem pridružili članice in člani. V vseh kategorijah je tekmovalo 47 ekip, skupaj 423 tekmovalcev. Med pionirji je prvo mesto osvojila ekipa Postojna 1, pionirke so zmagovalni pokal odnesle na Veliko Ubeljsko. Med mladinci je slavila ekipa Pivke, med mladinkami zopet Veliko Ubeljsko. V članski A in B konkurenci ter med starejšimi

gasilci so zmagali Postojnčani, prva ekipa A članic je Šmihel-Landol, prve B članice so gasilke z Veliškega Ubeljskega.

Pred dobrimi tremi leti je gasilsko društvo PGD Studenec s pomočjo Občine Postojna začelo prenavo starega gasilskega doma. Najprej so dozidali prizidek za garažiranje vozil in potem postopoma (v okviru finančnih možnosti) nadaljevali z nanašanjem ometa, napeljevanjem notranje elektroinstalacije in letos še dokončali fasado. Vrednost vseh opravljenih del je znašala 95.462 evrov. Že pred tem so uredili okolico in otroško igrišče, med večjimi zaključnimi deli jih čaka še

Darko Muhič, Miran Gregorič, Igor Marentič in Klemen Grilj so simbolično predali v uporabo obnovljen gasilski dom na Studencu.

asfaltiranje dvorišča in parkirišča. V maju so od Gasilske zveze Postojna prejeli novo gasilsko vozilo GVGP-1 Ford Ranger za manjše požare. Množici gostov in domačinov je na svečanem odprtju spregovoril župan **Igor Marentič**, že kmalu po rezanju slavnostnega traku pa se je oglasila glasba ansambla **Amaterji**; pozneje so jih na odru zamenjali

člani ansambla **Akordi**. Manjkalo ni niti srečelova, kot se za vsako pravo gasilsko veselico tudi spodobi. Veselično rajanje se je ob kozarcu, v dobri družbi in ob veseli glasbi (po pravilu) zaključilo v zgodnjih jutranjih urah.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Trapview nagrajen zlatim priznanjem

Potem, ko so junija v Pivki zasijale podjetne inovacije Primorsko-notranjske regije, so te prejele še priznanja na nacionalni ravni. Na Brdu pri Kranju je potekala podelitev ob dnevu inovativnosti; z zlatim priznanjem se je domov vrnilo podjetje Efos informacijske rešitve iz Razdrtega.

Štiri zlata priznanja območne enote Gospodarske zbornice so podelili tik pred začetkom poletja, trije zlati projekti so romali na nacionalni izbor, ki je potekal 26. septembra na Brdu pri Kranju. Tam so letos podelili kar deset zlatih priznanj, med drugimi tudi projektu Trapview podjetja Efos informacijske rešitve. Inovatorje podjetja iz Razdrtega – **Mateja Štefančiča**, **Katarino Mele**, **Matejo Štefančič**, **Dorjana Šuca**, **Dejana Jeriča** in **Mitjo Strojanska** – ste lahko spoznali že v junijski številki Prepiha prav na naslovnici. Njihova inovacija predstavlja vpeljavo umetne inteligence v sodobno kmetijstvo. Z njo lahko spremljajo populacijo škodljivcev in nato učinkoviteje načrtujejo uporabo zaščitnih sredstev. Projekt je bil financiran s sredstvi Evropske unije. Podjetje je na svoji spletni strani zapisalo, da so s Trapview prisotni v 20 državah sveta.

Zlato priznanje za inovatorje iz Efose. Čestitamo!

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv GZS.

Z zakonom o zaščiti vodnega vira zoper vojaške vaje na Počku

Občinski svet je na oktobrski seji v razpravi o aktivnostih v zvezi s Počkom izrazil nasprotovanje sprejemu sklepa o izvedbi državnega prostorskega načrta (DPN) za Poček, Občina Postojna pa bo nadaljevala z aktivnostmi za zaščito vodnega vira Malni. Svetniki so že drugič letos odpisali dolgove najemnikom občinskih stanovanj, tokrat v višini 37.800 evrov.

Ministrstvo za obrambo je 31. avgusta pridobilo gradbeno in uporabno dovoljenje, kar je bilo za Občino glede na poprejšnje dogodke presenečenje. Zato je v roku, ki se je nekaj dni pred sejo iztekel, vložila zahtevo za obnovo postopka, češ da sta bila kršena zakonitost in način sprejemanja tega akta. Svetniki so si bili enotni, da je problem Počka mogoče rešiti samo sistemsko, vladi pa je treba nemudoma sporočiti, da na podlagi gradbenega in uporabnega dovoljenja na tem območju ne more izvajati vojaških vaj.

Margareta Srebotnjak Borsellino, vodja delovne skupine postojnske Občine za pripravo strategije za Poček, opozarja, da država napoveduje spremembo DPN s skrajnim rokom 22. december. »To si po moji oceni zamišljajo kot novo pravno podlago za izvajanje vojaških aktivnosti, vendar uporabno in gradbeno dovoljenje nista dovolj,« pravi Srebotnjak Borsellinova.

Opozarja pa, da bi si vlada z uredbo za nadaljnja štiri leta zagotovila prostor, namenjen vojaškim aktivnostim, vendar to ne bi bila podlaga za izvajanje vojaških vaj. »Sem pa prepričana, da bodo poskušali poiskati vse manevre, da bi na tem prostoru po 22. decembru še ostali,« dodaja in poziva k pripravi zakona o zaščiti vodnega vira Malni. »Zakon je nad uredbo, ta pa ne bo sprejeta do 18. januarja 2019, kot so si pripravljavci DPN postavili rok, v katerem morajo uskladiti t. i. vodni problem.«

Občina ima po 22. decembru v rokah ustavno varstvo in pritožbo na ustavno sodišče zaradi kratenja pravice do zdrave pitne vode in prostorskega planiranja.

Najemnikom občinskih stanovanj že drugič odpisali dolgove

Občini Postojna dolgujejo nekateri najemniki že več let, tako da so se njihovi dolgovi povzpeli celo prek 10.000 evrov, številni pa so uvedli osebni stečaj in tako onemogoči-

li izterjavo. Zato so jim postojnski svetniki na oktobrski seji že drugič letos odpisali dolgove, tokrat v višini 37.800 evrov. Na Občini poudarjajo, da so k problemu pristopili sistemsko: opomine za plačilo odprtih obveznosti pošiljajo mesečno, najemnike opozarjajo tudi z opomini pred tožbo in odpovedjo najemnih pogodb. Dolgove so tokrat odpisali devetim najemnikom, in sicer osmim zaradi osebnega stečaja, enemu zaradi zastaranja terjatve.

O turistični in promocijski taksi tudi na prihodnji seji

Polemična razprava se je vnela tudi ob odloku o turistični in promocijski taksi v Občini Postojna. Promocijska taksa je nova pristojbina, namenjena za načrtovanje in izvajanje trženja ter promocijo celovite turistične ponudbe Slovenije, medtem ko je turistična taksa pristojbina za prenočevanje –avezanci jo plačajo kot nadomestilo za ugodnosti, ki so jim na voljo na turističnem območju in se jim ob vsakokratnem koriščenju ne zaračunavajo posebej.

Svetnike je v razpravi med drugim zanimalo, zakaj delitev turistične takse na vas in mesto, pri čemer so izpostavili na primer Bled, Izolo in Piran, kjer imajo enotno takso. Zaradi številnih pripomb je občinski svet sprejel sklep, da predlagatelj odloka do naslednje seje v besedilu v največji možni meri upošteva pripombe in ga posreduje svetnikom v vnovično obravnavo in odločanje.

Svetniki so na seji med drugim sprejeli poročilo o izvrševanju proračuna v prvem polletju, medtem ko so z dnevnega reda oktobrske seje umaknili seznanitev s **problematiko za ženske bolezni** in poročništvo Postojna. Med drugim gre za ureditev ustreznih prostorov za opravljanje dejavnosti oploditve z biomedicinsko pomočjo. Ta je za bolnišnico prihodkovno zelo pomembna, časa za rešitev problematike pa ni več veliko.

Blanka Markovič Kocen

Kako oživiti Tržaško cesto?

Vinko Marinšek, Postojna: Z našo urarsko obrtjo na Tržaški vztrajamo že od leta 1972 in smo eden redkih lokalov, ki je uspel preživeti take in drugačne čase, konkurenco in še kaj. Zadnja leta se je zaprlo vse več lokalov in trgovin, nazadnje sosednja pekarna, ki jo mnogi dokaj pogrešamo – škoda. Na vprašanje, kako, zakaj in kdaj bi Tržaška lahko spet zaživela, ni enostavnih odgovorov. Nekateri lastniki zaprtih lokalov in prostorov

na splošno in tudi tu raje vidijo, da jim propadajo, kot da bi znižali res previsoke cene, ki so jih postavili za najem ali morebitni odkup. Danes je nasičenost ponudbe trgovskih centrov velika in zlahka preusmeri potrošnike in stranke na svojo stran. Če bi jo zaprli za promet, potem to narekuje za njeno oživitve čimprej pester utrip ter ponudbo lokalov in malih trgovin, ki bodo pritegnile pozornost tako domačina kot tudi turista.

Nadja Kalan, Postojna: Ulica ne živi, ker ni ponudb, ki bi pritegnile ljudi (male trgovine, galerije, razstave ...). Urediti bi bilo treba fasade, morda pridobiti kakšno subvencijo za najem praznih prostorov. Z ukinitvijo parkiranja bodo umrle še obstoječe trgovine. Zagotovo pa bi bilo smiselno zapreti za parkiranje eno stran, ko in če bo ulica zaživela. In če jo želimo oziroma hočemo oživiti, ji moramo dati obliko in vsebine. Od centra mesta navzdol namreč pogrešam lično urejene zelene površine. Hortikultura ureditev z gredicami, malimi zelenicami, rožami, zelenimi poudarki in s klopami lahko naredi veliko in pripomore k prijetnosti utripa in privlačnosti izgleda ter celotni podobi, kar velja za vse mesto.

Larisa Petrič, Postojna: Spomnim se, ko smo pred leti ob sobotah hodili najprej k Sisi pa v mesnico in, če je bila nuja, skočili k šivilji ali v Rašico po nov pulover. Zdi se mi, da se Tržaška od takrat ni pretirano spremenila. Še vedno je povsem živa: ima dve galeriji, knjigarno, dva frizerja, pekarno, urarja, vsaj tri tekstilne trgovine, mesnico, trgovino s sadjem in zelenjavo ... Je žal tako, da imajo v vsesplošnem pomanjkanju časa vedno prednost trgovine z bližino parkirišča. Dokler bomo Postojnčani za vsako stvar gravitirali na Tržaško 59, zgornjemu delu ulice ni pomoči.

Zvone Žigon, Postojna: Odkrito povedano sem glede prihodnosti »Tržaške« precejšen pesimist. Zamisli in poskusov je bilo že veliko, a žal se jih velika večina razblini ob trku v zidove velikih trgovskih središč na obrobju mesta. Velik del »družabnega življenja« se je žal preselil tja, dušo mestnega jedra pa rešujejo poletne kulturne prireditve, hotelska kavarna in drsališče. Upam, da bo svežino prinesla morebitna oživitve »Kutinove hiše«, nekaj pa bi vsaj v poletnem času nemara pripomogli tudi morebitne zasebne sobe ali butični hotel(čki) – njihov nastanek bi Občina po mojem lahko vsaj delno subvencionirana.

Sabrina Mulec, Postojna: Sem za zaprtje Tržaške za promet. Trenutno je tam eno samo parkirišče, parkiranje je dovoljeno celo na pločnikih. V večini krajev, kjer so iz središč umaknili promet, se je to izkazalo za dobro rešitev. Ljudje se sprehajajo, lokali so oživel. Občina bi lahko razmislila o subvencioniranju najemnin za male podjetnike in o neizkoriščenih garaži pod Krasom. Če slučajno sem zaide kakšen turist, me je sram, ker nima kaj videti – razen Guštarne in TIC-a. Ni ponudbe domače hrane, izpred veliko lokalov se širi kičasta glasba. Še urbanih dnevnih sob, ki jih je pripravljalo Društvo Prostor, na Tržaški letos niso dovolili izpeljati. Zakaj?

Razstava v Kutinovi hiši je bila apel za ustanovitev likovne galerije v tej stavbi.

30-letnica Društva likovnih ustvarjalcev Postojna

Z razstavo, ki so jo postavili na ogled najprej v Kutinovi hiši (kot apel za ustanovitev likovne galerije), nato v avli Inštituta za raziskovanje krasa SAZU v Postojni, in s spremljajočim katalogom je Društvo likovnih ustvarjalcev Postojna zaokrožilo svojih 30 let delovanja. Društvo se v svoji dolgoletni in pestri zgodovini lahko pohvali z vrsto uspehov in dosežkov na mnogih ravneh. Že od samega začetka je delovalo v smeri izobraževanja, obenem pa je redno predstavljalo likovna dela svojih članov na vsakoletnih, zdaj že tradicionalnih razstavah.

Jubilejna pregledna razstava, na kateri sodeluje 25 stalnih članic in članov, je pisan mozaik njihove ustvarjalnosti. Povezuje jih ljubezen do slikanja in druženja. Vsak izmed njih je bodisi v naravi, v domači pokrajini, ali v svojem svetu našel lepoto, svoj izvir, vsak je v sliki ujel svoj veliki trenutek navdiha in se izrazil po svoje. Klasičnim slikarskim tehnikam, kot so večinoma akvarel, pastel, risba, olje in akril na platno, se pridružujejo tudi druge likovne tehnike. V koloristično zgovorni paleti motivov izžarevajo slike veliko vedrine in topline, pa tudi domačnosti in bližine tistega, kar bogati naše življenje.

Prvi zametki društva segajo sicer že v leto 1978, ko je njihov član, žal že pokojni slikar in prijatelj Marko Premrl (Marcel Valentini), zbral okrog sebe skupino slikarjev in somišljenikov iz Postojne in okolice. S svojim delovanjem so želeli razgibati likovno življenje na domačih tleh in v ta namen postavili nekaj razstav v raznih gostinskih lokalih, saj galerije v Postojni takrat še ni bilo. Kasneje je ta dejavnost nekoliko zamrla.

Znova se je obudila leta 1988, ko je bilo tudi uradno ustanovljeno **Društvo likovnih ustvarjalcev Postojna (DLU)**, s tem imenom neprekinjeno delujoče še danes. DLU vrsto let sodeluje na različnih izobraževalnih področjih, prireja likovne seminarje, delavnice in tečaje z najboljšimi slovenskimi likovnimi mentorji in profesorji; v zadnjem obdobju so gostili Darka Slavca, Janeza Zalaznika, Tanjo Milharčič in Jasmino Čelan. Občasno sodelujejo z nekaterimi slovenskimi likovnimi društvi, večkrat tudi z društvi iz sosednjih občin – Sežane, Cerknice in Ilirske Bistrice.

Ob izobraževanju so v zadnjih letih usmerili največ svojega delovanja v tematske razstave: Miniature Postojne, Naš gozd, Sprehod skozi Majlont. Likovna pedagoginja Jasmina Čelan se je v času svojega predsedovanja angažirano zavzemala za vsesplošni razmah kakovostnega delovanja in rast društva. Vsa nadaljnja leta so bile kot rdeča nit v ospredju »domače teme« – obujanje in skrbno negovanje naravne in kulturne dediščine. Omenimo naj tudi likovno kolonijo Podzemni svet, ko so bili k sodelovanju povabljeni tudi likovni ustvarjalci od drugod, sledile pa so še zanimive Predjamske likovne zgodbe. Ker so želeli likovno ustvarjalnost malo bolj popularizirati tudi med mladimi, so organizirali EX-tempore za osnovnošolce in Ex-tempore za srednješolce.

Letos poleti je društvo pripravilo zanimivo uvodno razstavo v svoj slavnostni jubilej. V Zeleni dvorani v Postojni so postavili na ogled dela svojih enajstih ustanovnih članov društva. Srečali so se nekdanji člani, predsedniki, prijatelji, ljubitelji in nasploh podporniki društva.

DLU Postojna je eno izmed aktivnejših društev, ki si torej že tri desetletja vztrajno prizadeva ohraniti likovno tradicijo in kakovosten kulturni utrip v našem kraju. Povezuje se z drugimi slovenskimi društvi in mnogokrat sodeluje tudi na različnih likovnih natečajih, zadnja leta je včlanjeno tudi v Zvezo likovnih društev Slovenije. Sodeluje na državnih razstavah v vseh panogah likovnega ustvarjanja, ki jih organizira zveza. Že vrsto let redno in tudi uspešno sodeluje z JSKD, njihova dela (nekatera so bila tudi nagrajena) so prisotna na številnih regijskih razstavah, ki jih sklad razpisuje in organizira v vseh centrih Južnoprimorske regije, med drugim tudi v Postojni. DLU je ob občinskem prazniku leta 2010 prejelo za svoje delovanje srebrno priznanje Občine Postojna. Ob tej priložnosti je prav, da se spomnimo vseh predsednikov, ki so do sedaj vodili društvo: **Marko Premrl, Matej Pečenik, Florjana Ipavec, Marija Strnad, Nejka Selišnik, Spomenka Grujič, Elida Džanič, Marino Samsa, Jasmina Čelan** (svoja najnovejša dela pod naslovom Monotipija je v oktobru razstavljala v postojnski knjižnici) in **Elizabeth Dodolovič**. Letos je predsedovanje prevzel **Stoyan Svet**.

Ob svoji 25-letnici (leta 2013) je društvo pripravilo razstavo in izdalo katalog pod skupnim naslovom **Likovne sledi**. Z njima so člani želeli zaobjeti svoje likovne sledi, ki so jih leto za letom zarisovali v naš kulturni prostor. V tem obdobju so se zvrstile naslednje pomembne razstave: Pivška paleta, Barve cvetja, Spomini na preteklost, Zimska pravljica, Čar svetlobe, Tri zgodbe, Iskrice, Poezija, Naj se vidi (na temo haiku poezije), Moč barve, Na nebu, Zeleno, Človeška figura, Vdihnimo pomlad ... Več let zapored se društvo z razstavami in dejavnostmi vključuje tudi v vseslovenski projekt Teden ljubiteljske kulture.

Likovna prizadevanja članov društva so v vsem tem času obrodila veliko več kot samo dobra in zanimiva slikarska in grafična dela. V veliki želji, da bi v svojih slikanih podobah ohranili in obudili dediščino naše dežele in krajev, so postali v tej vlogi svojevrstni kronisti in dokumentaristi. Živahna razstavna dejavnost je obogatila naš prostor in čas, naš skupni vsakdanjik. Dela so iskrene barvite pripovedi včerajšnjega in današnjega dne, so spomini in nostalgija, so trenutki in stoletja, ki so jih v svojih pokrajinah doživljali in ujeli kot dragoceno resničnost. Razstava bo na ogled do 2. novembra.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Valter Leban.

Spominska slovesnost ob 75-letnici požiga Gorenj

Zadnjo septembrsko soboto je podgurska vasica Gorenje s slavnostno prireditvijo obeležila spomin na enega izmed tragičnih dogodkov fašizma in nacizma 2. svetovne vojne, ko so se 30. septembra leta 1943 SS-ovci v jutranjih urah razkropili po vasi in začeli požigati hiše.

Vaščani niso imeli časa vzeti s seboj niti najnujnejše za preživetje. Bežali so po okoliških grapah, se skrivali za koruznim poljem in tam preživeli ves dan. Nad prebivalci so krožila letala, živina in konji so podivjali. Živina, ki je Nemci niso uspeli ubiti, je bežala v gozd in po travnikih. Šele zvečer, po njihovem odhodu, so se domačini vrnili pred

Spominsko prireditev so obogatili številni kulturni ustvarjalci, otroci in starejši, domačini in gostje iz drugih občin.

Postojnski župan Igor Marentič, minister za okolje in prostor Jure Leben, direktor Kovoda Postojna David Penko in pivški župan Robert Smerdelj so ob odprtju vodarne Malni nazdravili z najboljšo vodo.

Direktor Kovoda David Penko in župan Igor Marentič sta na Soviču simbolno predala namenu v celoti prenovljen vodohran.

Investicija je bila nujna, a brez evropskega denarja ne bi šlo

Z odprtjem vodohrana na Soviču se je 18. oktobra na Postojnskem zaključil več kot 41 milijonov evrov vreden projekt, ki prinaša boljše vodo kar 21.000 prebivalcem v občinah Postojna in Pivka. V okviru projekta »Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljane« so zdaj dokončana dela na ključnih prvotno predvidenih trasah v postojnski občini, vsi objekti in obe vodarni. Enega ključnih objektov, vodarno v Malnih, so predali namenu 12. oktobra. Z dodatnimi sredstvi vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko pa bodo zgradili še nekaj dodatnih odsekov vodovoda v obeh občinah – v Postojni bo to na Notranjski, Volaričevi, Erazmovi in Kraški ulici.

Obsežen in zahteven infrastrukturni projekt je bil nujen zaradi dotrajanosti prejšnjega omrežja, pa tudi zaradi občutljivosti na vremenske in druge pojave. Nove tehnologije in objekti poleg zamenjave samih cevi zagotavljajo kakovostnejšo vodo in bistveno manjše vodne izgube. Vpliv dejavnikov, ki so ogrožali pitno vodo, se je zmanjšal, obdelava vode je bolj kakovostna in zanesljiva, javna infrastruktura pa bolj razvejana. V okviru projekta so na območju občin Postojna in Pivka zgradili in izboljšali približno 62 kilometrov cevododov ter zgradili ali obnovili 16 objektov. Na vodovodni sistem so na novo priključili 54 prebivalcev. Pridobitve pomenijo boljše javno oskrbo s pitno vodo tudi zaradi sodobnejše infrastrukture, manjša pa je tudi možnost posledic ob izrednih dogodkih.

V vodarni Malni se pripravlja voda, ki priteče iz vseh pip v Občinah Postojna in Pivka. Temeljita prenova obstoječega objekta in gradnja prizidka skupaj z rekonstrukcijo elementov, namenjenih pripravi vode, je stala 7,7 milijona evrov. Občini sta prispevali nekaj več kot milijon, dodatni milijon je prišel iz državnega proračuna, 5,7 milijona evrov pa je znašal prispevek EU. Brez evropskih sredstev bi bilo investicijo težko, če ne celo nemogoče izpeljati, sta se strinjala oba župana, Igor Marentič in Robert Smerdelj.

Bistvena prednost investicije je sodobna ultrafiltracija, ki je zamenjala dosedanje tehnologije prečiščevanja s peščenimi filtri. Po besedah Davida Penka, direktorja podjetja Kovod, nov sistem s prejšnjim ni primerljiv, saj so zdaj vsi parametri na iztoku ustrezni. Tudi ob večjem de-

ževju vode zdaj ne bo več treba prekuhavati, kar je bilo včasih zelo pogosto. »Tudi po čiščenju v vodarni je voda ostajala motna, kar se zdaj ne dogaja več,« je povedal. S sodobno tehnologijo namreč lahko zdaj odstranijo tudi nevarne mikroorganizme. Zaradi tega so lahko zmanjšali uporabo klora za dezinfekcijo skoraj za polovico. Ogljene filtre, ki so zamenjali peščene, pa bi uporabili ob okvari ultrafiltracije ali onesnaženja vode zaradi razlitja kemičnih snovi, pojasnjujejo na Kovodu.

Pridobitev, ki zagotavlja eno od osnovnih človekovih dobrin, je pozdravil tudi slavnostni govorec na odprtju, minister za okolje in prostor Jure Leben, in si z zanimanjem ogledal sodobno tehnologijo za pripravo pitne vode. Kot je dejal Leben, takšni projekti povečujejo učinkovitost upravljanja z vodovodnimi sistemi, hkrati pa krepijo zaščito vodovarstvenih območij, kar ohranja Slovenijo čisto.

Postojnski župan Igor Marentič pa je spomnil, da vir vode za Postojnčane in Pivčane še vedno ni trajno zaščiten. Za to bo treba po njegovih besedah poskrbeti, sicer je bila investicija zaman. Kot je znano, Občina že pripravlja zakon o zaščiti vodnega vira Malni, saj ga nameravajo vložiti v državni zbor. Minister je obljubil, da bodo uredbo o vodovarstvenih

območjih, ki na obravnavo čaka že 15 let, sprejeli še v tem letu.

Projektni sklop, ki zajema cevodode in objekte v občini Postojna, pa se je sklenil 18. oktobra na Soviču, kjer so namenu predali v celoti prenovljen vodohran s prostornino 3360 kubičnih metrov. Gravitacijsko črpa vodo iz pretočne celice na Mačkovcu in sestavlja osem celic, iz katerih se oskrbuje mesto Postojna, del vode pa odteka proti Pivki. Po obnovi so stene celic popolnoma obnovljene, zamenjali so tudi strojno in elektro opremo, vse z namenom višje kakovosti vode.

Objekt ima nov vhod, obnovljena je tudi dostopna cesta. V okviru del je podjetje Kovod saniralo tudi starejša vodohrana na Soviču, še iz obdobja Avstro-Ogrske in Italije. Služita za rezervo ob morebitnih izpadih dobave vode v vodohran Sovič. O zgodovinskem pomenu vzpetine in objektov na Soviču je na slovenosti ob odprtju spregovorila Ernesta Drole iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Direktor Kovoda David Penko pa je v nagovoru ob odprtju izpostavil tudi pomen sodelovanja obeh občin ter razumevanje občanov, ki so v času izvedbe projekta živeli tako rekoč na gradbiščih.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografiji: Foto Atelje Postojna.

požgane domove, vračala pa se je tudi živina in tulila pred požganimi hlevi. Vaščane je zgrabila groza, saj so ostali brez vsega. Vas je bila razen cerkve in hiše, v kateri so imeli štab SS-ovci, v celoti požgana. Tako so do konca vojne domačini živeli v velikem pomanjkanju v cerkvi in v tej edini nepožgani hiši. Gorenje pa niso bile edina podgurska vas, nad katero so se znesli Nemci. Lotili so se tudi Velikih Brd, Stran in Šmihela pod Nanosom. Po vojni so vaščani v slogi obnovili svojo požgano vas.

Zbrane udeležence prireditve sta najprej pozdravila Silvo Gutnik, predsednik krajevnega odbora združenja za vrednote NOB Pudgura, in župan Občine Postojna Igor Marentič. O svojih spominih na ta dogodek je spregovorila domačinka Stanka Prelaz, ta je doživela požig vasi kot devetletna deklica. Slavnostni govornik dr. Branko Marušič, član sveta Zveze borcev Slovenije in častni meščan mestne občine Nova Gorica,

nekdanji direktor Goriškega muzeja, je širše in zgodovinsko podrobneje osvetlil čas 2. svetovne vojne na Primorskem in na tem območju. Spominsko prireditev so v kulturnem programu s svojim nastopom oblikovali Mpz Tabor – Lokev pod vodstvom zborovodje Mirana Žitka, na harmoniki Žan Debenjak iz Belskega, ljudska pesnica Marta Simsič iz Studenega, z recitalom in pesmijo pa zaključili učenci OŠ Antona Globočnika – Podružnične šole Bukovje. Pripravili so tudi manjšo zgodovinsko razstavo. Domačinke iz KS Bukovje pa so za obiskovalce poskrbele z odličnim domačim pivcem. Spominsko slovesnost (odvija se vsakih pet let) so organizacijsko izpeljali in podprli Občina Postojna, Krajevni odbor zveze borcev za vrednote NOB Pudgura in Združenje Zveze Borcev za vrednote NOB Postojna.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Milan Simčič.

Hrašče

Vas Hrašče ima odlično lego, dandanes še bolj idealno kot v preteklosti. Majhna oddaljenost od Postojne se z leti kaže za domačine in priseljence kot prednost pri novogradnjah. Že prej velika vas se zadnja desetletja vidno povečuje, na žalost pa staro jedro z nekaj arhitekturno zelo zanimivimi stavbami ostaja pozabljeno v času. Vsak obiskovalec dobi le vtis, kako bogata je bila včasih znamenita »cesarska cesta« z urejenimi, ponekod še odlično ohranjenimi bankinami iz klesanih kamnov

Pozidavo na JV je onemogočil leta 1936 zgrajen odsek magistralne ceste Postojna-Koper. Hraščani se tako lahko pohvalijo, da so edino naselje na širšem Pivškem z obvoznico, žal pa je vključevanje nanjo z večine dovozov, ki vodijo iz vasi, nevarno. Hrašče so še ena izmed obcestnih hitro razvijajočih se vasi, ki so z zatonom furmanstva začasno izgubile svoj razcvet. Nemalokrat se izkaže, da je manj več; le kdo od domačinov si danes želi, da bi šel celoten promet skozi vas?

Cerkev sv. Ane

Prvotna starejša cerkev izpred konca 15. stoletja je bila lesena in postavljena na vzhodnem delu vasi; še danes se tamkajšnje parcele imenujejo Za cerkvijo. S kamnitim zidom obdana poznobaročna cerkev sv. Ane je bila postavljena sredi vasi leta 1796. Do nje vodi kamnit baročni porton. Zanimiva sta tudi slopa s parom obeliskov in kovanimi dvokrilnimi vrati na vhodnem obzidju. Zvonik je vključen v južni del ladje in ga je leta 1826 prizadel požar. Njegova obnova se je zavlekla do leta 1840. Pokrit je s pločevino in čebulasto-laternaste oblike, njegove line so opremljene s kamnitimi balustradami, nad njimi so številčnice ur. Ladja in prezbiterij sta obokana s češkimi kapami. Veliki marmoriran oltar stebnega tipa sv. Ane naj bi izdelal leta 1811 Martin Mikše, okrašen pa je z več kipi. Stranska oltarja sta različna in pripeljana od drugod; bogatejšega v desni ladijski niši krasi slika sv. Družine (olje na platnu) – naslikal jo je podobar Kobal okrog leta 1880. Ob slavloluoku je nameščena rokokojska

priznica, okrašena s kipi putov. Najpomembnejšo sliko v cerkvi, sliko Sveta Ana uči Marijo brati (180 x 110 cm) – leta 1796 jo je naslikal Leopold Layer – so ob 200-letnici cerkve (leta 1996) vaščani dali restavrirati. Čeprav so ob tedanji priložnosti obnovili večji del cerkvene stavbe, so morali zaradi uničujočega žleda pred dvema letoma obnoviti streho, prebarvati pločevinasto pokrit zvonik, obnoviti prednji del fasade in urediti okolico z dostopom. Pri čiščenju starega ometa so na vogalnem kamnu zvonika odkrili vklesano letnico 1747.

Na južnem zaključku vasi stoji še en sakralni objekt, lično obnovljena **kapelica s kipom Matere božje**, vendar o njenem nastanku ni dosti znanega. Ko so v preteklosti na pokopališče pri Fari še nosili pokojnike, so tam postali v zadnji pozdrav domači vasi. Naprej so krsto naložili na voz, za katerega se je spodobilo, da ga vleče par črnih konjev.

Še ne dolgo nazaj

Najlažje in najslajše je pisati o dogodkih, ki se jih ljudje spominjajo še živo in nostalgичno. **Srečka Šajna**, dolgoletnega ustvarjalca na turističnem in kulturnem področju (tako službeno kot ljubiteljsko) in več kot dve desetletji predsednika KS Hrašče, so ob pripovedovanju delčka utrinkov in spominov iz vaške polpreteklosti prevzemala mešana občutja. Zgodbe neponovljivih lepih dogodkov in spominov iz vaškega življenja se pišejo z nezmanjšano hitrostjo tudi danes. Vitalna vas, okrepljena z novimi mladimi polnoštevilnimi družinami,

ostaja ena največjih na Pivškem. Mladine, ki obiskuje osnovno šolo v Postojni, res ne manjka. Najstarejši na vasi pa so **Jože Hladnik** (letnik 1925) ter **Antonija Rebec** in **Zofija Kovač**, rojeni leta 1926.

Sredi vasi je nekaj zapuščenih hiš, nekdanj eminentnih gostiln in sestev, med njimi Kraigherjeva, Zormanova, Grofova, Slanova in Primoževa. Istočasno so obratovali največ tri gostilne, dve trgovini, nekaj domačinov si je finančno pomagalo z »dopolavorom«. Med zanimivimi Srečkovimi zgodbami je tudi prihod nove vaške učiteljice z

je dolga leta soustvarjala postojnsko kulturno dogajanje.

Zgodbe

Na večjem posestvu »**Pr Petrovih**«, kjer je danes vzorno obnovljena domačija, je za časa prve vojne ostala delovna kmetica sama z otroki, ker je mož padel na fronti. Takratna oblast ji je dodelila za pomoč na kmetiji italijanskega ujetnika in ko je komaj skoteni teliček zbežal po vasi, je ta v strahu vpil za njim »Piano, piano!« (po tiho), Petrova mama pa nazaj, da teliček že ni pijan.

Za časa prevoznitstva je **Kraigerjevo posestvo** obsegalo pet stavb, pred furmansko »štalo« je stala pod nadstreškom mogočna mostna tehtnica za tehtanje voz. Konjske vprege, še posebno za časa prodaje sena, so pred njo stale v vrsti do pol vasi, saj je predstavljala prodaja krme kljub fizični zahtevnosti enega primarnih kmečkih poslov. Nasproti stavbe so vaščani pred dvema desetletjema obnovili kamnito korito z vodno črpalko. Iz pipe teče voda neprekinjeno. Leta 1916 so tam, kjer je bilo nekdanje eno od dveh napajališč za živino, zajeli izvir Pri Zajčku. Med obema cestama se je nahajal obnovljen bajer, skupni vaški pralni stroj prababic, katerega strugo so zabetonirali še Italijani med obema vojnoma. Gospodinje so svoje tedenske »žehte« perila, pomešane z bukovim pepelom, doma prekuhavale v velikih loncih, nato so ga na bajerju, v kateri je voda pritekala po potoku Selšček, spirale. Poleti in pozimi stroj z enim programom in ročnim ožemanjem.

Srečko Šajn je nedavno odkril rezbarijo iz prve svetovne vojne.

dolgo pleteno kito. Vsa mladostna je prišla peš s kovčkom poučevati, premeščana z Velikega Ubeljskega. Njen prvi stavek je bil: »Joj, kakšne velike hiše so v tej vasi!« To je bila **Mimi Tonkovič**, znana učiteljica, ki

O izvoru imena

V Sloveniji sta z imenom Hrašče dve vasi, druga je v vipavski dolini. Zelo veliko imen naselij je izpeljanih iz imena rastline, ki je ali je bila značilna za določeno področje. Več krajevnih imen je izpeljanih iz korena besede hrast; vsekakor predstavlja ime kraj, kjer naj bi bila pokrajina poraščena s hrasti.

Sredi vasi stoji obnovljena pozno-baročna cerkev sv. Ane.

Osebna izkaznica Hrašč

Število prebivalcev: **441**
 Število hišnih števil: **146**
 Krajevna skupnost: **Hrašče**
 Dekanija: **Postojna**
 Župnija: **Hrenovci**
 Šolski okoliš: **Postojna**
 Predsednik krajevne skupnosti: **Iztok Veber** (nadomeščanje)
 Nadmorska višina: **540 m**

Velika Žoretova zgodba

Veja Kraigherjevih se je v Hrašče naselila leta 1843 in se spočetka preživljala s krošnjarjenjem. Zelo hitro so se udomačili in postali ponosni domoljubi. Juriju Kraigherju se je v zakonu s Tončko Doles rodil le istoimeni sin, klicali so ga Jurče ali Žore. Mama Tončka je iz prejšnjega zakona priženila še pet otrok. Žoretovi strici in bratranci so bili vsi aktivni izobraženci – od deželnih poslancev in pisateljev do zdravnikov in županov. Oče je bil politični sopotnik in sodelavec ljubljanskega župana Ivana Hribarja in pisatelja Ivana Tavčarja, bratranec Alojz (zdravnik in pisatelj) pa eden od ustanoviteljev slovenske Univerze. Jurij-Žore Kraigher je po končani realki vpisal visoko tehnično šolo na Dunaju, za letalstvo pa ga je navdušil prijatelj Stanko Bloudek, kasnejši konstruktor skakalnic. Končal je še pilotsko šolo, postal podporočnik pilot in se izkazoval kot letalski inštruktor. Po končani prvi svetovni vojni se je, razočaran nad razmerami v Kraljevini SHS, izselil v ZDA. Sorazmerno hitro se je proslavil kot ameriški pilot George Kraigher, snemal letalske posnetke za ameriško vlado, ustanovil lastno letalsko družbo in se pozneje zaposlil pri letalski družbi Pan American Airway. Uveljavil se je kot inovator za letalsko opremo. Postavil je več višinskih in hitrostnih rekordov in prevzel delo tehničnega direktorja Pan American Afrika. Njegova znamenita hiša v mestu Brownville »The Kraigher House« ima status arhitekturnega muzeja. Kot pilot je deloval do leta 1947 in bil za časa druge svetovne vojne odlikovan z najvišjimi priznanji jugoslovanske vlade in vlade ZDA. Večkrat se je srečal s Titom in bil z njim tudi na večerji na dan napada na Drvar. Rad se je vračal v Slovenijo in rodne Hrašče in sodeloval z Aeroklubom iz Postojne, a na žalost ni našel skupnega jezika z Notranjskim muzejem za postavitve njegovega muzeja. Umrli je leta 1984 v Connecticutu v ZDA.

Nekoč in danes

Furmanske »štale« so večkrat odigrale tudi vlogo pomožnega prenočišča, še posebno za časa soške fronte, ko so v zaledju na premike čakale množice vojakov. Te so se večkrat kratkočasile in tako je nastala tudi rezbarija na deščici stranskih vrat, ki jih je Srečko odkril nedavno pri obnovi. Na njej je pred dobrimi sto leti svoje ime in datum z nožem vrezal Meho iz Tuzle. Če bi dobrih 180 let stara **Čelanova lipa** (z obsegom debla čez 190 cm) lahko dodala še kakšno zgodbo, bi nam zmanjkalo prostora, saj stoji nasproti nekdanje Šajnove gostilne in tam zgodb ni zmanjkalo. Drugo pomembnejše drevo je **vrba na začetku Hrašč**, nedaleč stran od »Špilarjeve« luže; tam se je napažala vaška živina. Z obsegom 271 cm (izmerjenim leta 2010, po viru iz publikacije Pivška lipa) sodi med najdebelejše znane vrbe v zahodnem delu Slovenije.

Nekatere arhitekturno zanimive, a žal opuščene stavbe pričajo o cvetočih časih furmanstva.

KS Hrašče obsega dve vasi, Hrašče in Mali Otok. K Hraščam spada še zaselek Pri Smrekcah, v njem je obratovala manjša opekarna. Prostor nekdanje propadle Kmetijske zadruge Postojna pa se vztrajno povečuje v **manjšo industrijsko cono**. Tam sta že hitri avtomobilski servis z vulkanizerskimi storitvami in nedavno povečano postajališče za tovorna vozila z bencinsko polnilno postajo. Severno od vasi so

ob **reki Nanoščici** še vidni ostanki **nekdanjega Cenetovega mlina in žage**, nekdanj v lasti družine Križaj. Mlin naj bi deloval že leta 1763, obstal pa je konec leta 1962. V zlatih mlinarskih časih so radi rekli: Rudolf je mlel, Karlo je žagal, Pepca pa je gospodinjala. Čeprav je to zemljišče

Hrašče sodijo med največje vasi na Pivškem in so tudi ena redkih, v kateri prebivalstvo vztrajno narašča.

sedaj v privatni lasti, si le vzemite čas za sprehod po najlepše urejenem »parku« v širši okolici; premore tudi most zaljubljenecv. Prav v tej smeri se nahaja tudi še edina prava kmetija na vasi. Družina Otoničar, po domače **Jerajevi**, so se pred leti

se ji obeta priključitev na razširjeno postojnsko čistilno napravo, saj je Občina med Hraščami in Zalogom že zgradila tlačni kanalizacijski vod. Ker bo treba kanalizacijsko vas pred tem povezati s priključitveno točko, bi bilo sedaj nesmiselno urejati prepotrebno cestišče. To naj bi se

zgodilo do konca leta 2021. Moramo omeniti, da so Hraščani opravili v preteklosti večino nujnejših del. Nekdanje šolsko poslopje so preuredili v kulturni dom z večnamensko dvorano, s športnim igriščem in z otroškimi igrali, na novo so postavili šolsko avtobusno postajo, največ pa verjetno šteje dvojno balinišče z bifejem, saj je vas brez gostilne kot »dnevna soba brez televizije«.

Hrašče so ena redkih vasi, v kateri prebivalstvo vztrajno narašča. Leta 1931 je v vasi živelo 250 ljudi, pred 30 leti 341, danes je številka večja še za 100 vaščanov. Vas šteje 146 hišnih števil, v teku je še nekaj novogradenj. **ŠKD Hrašče-Mali Otok** skuša posvetiti pozornost mladini in starim običajem, **Balinarski klub Hrašče** je znan po tradicionalnih balinarskih memorialih, pol ducata lovcev pa svoj prosti čas posveča v glavnem LD Črna jama in LD Bukovje.

Čeprav so Hrašče le vas, ravno to leto obeležujejo tridesetletnico ustanovitve »virtualne ulice«, poimenovane **Ulica čudakov**. Veselo se družijo nekajkrat letno ob »čudnih priložnostih«.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Tudi študentje 2. letnika programa strojništvo so se po počitnicah vrnili v predavalnico.

VSŠ Postojna četrtič najboljša izobraževalna inštitucija med strokovnimi šolami

Novo študijsko leto je že v polnem teku, na Višji strokovni šoli (VSŠ) v Postojni pa še do konca oktobra sprejemajo prijave za izredni študij v vseh treh programih. Letos bodo imeli skupaj okoli 270 študentov. Največ zanimanja je za strojništvo, v program Poslovni sekretar pa vpisujejo samo izredne študente. Novost tega šolskega leta je tudi možnost brezplačnega študija in usposabljanj za zaposlene in podjetja. To bo za šolo, ki je letos že četrtič prejela naziv najboljše izobraževalne inštitucije v okviru strokovnih šol, še dodatna prednost.

Vpis v izredni študij na VSŠ Postojna prvič letos podaljšujejo do konca oktobra, je povedala ravnateljica **Nada Vadnov**. »Po naših ocenah bomo imeli vpisanih 268 študentov, od tega 150 rednih in predvidoma 118 izrednih, in sicer v programu strojništvo 200, v programu gozdarstvo in lovstvo 36 in v programu poslovni sekretar 32.« V tem študijskem letu rednega študija poslovni sekretar ne izvajajo, se je pa močno povečal vpis v izredni študij tega programa. Zlasti v izrednem programu se je močno povečalo tudi število študentov strojništva, predvsem zaradi projekta Munera 3.

V ta projekt se je šola vključila preko razpisa Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS v okviru operacije »Izvajanje programov nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja v letih od 2018–2022«. Sredstva iz razpisa so namenjena zaposlenim za pridobitev višje strokovne izobraz-

be ali prekvalifikacijo na višješolski ravni ter za programe usposabljanja in izpopolnjevanj, ki jih pripravi šola v dogovoru s podjetji. Usposabljanja so namenjena poglobljanju in razširjanju strokovnih znanj. »Skupaj s podjetji smo že in bomo še pripravili vsebino izobraževanja, se dogovorili o časovni umestitvi in načinu usposabljanja ter izvajalcu.« je povedala ravnateljica in ob tem poudarila pomen tovrstnih izobraževanj za lažje in boljše vključevanje na trg dela. Podjetja so seznanili o možnosti brezplačnega študija in jim poslali spletno anketo kot izhodišče za ovrednotenje potreb po usposabljanjih. Z oktobrom se je v višješolsko strokovno izobraževanje v vseh treh programih, največ v program Strojništvo, vključilo 60 zaposlenih.

Vadnovova izpostavlja tudi dosežke študentov VSŠ. Na natečaju za najboljšo diplomsko nalogo, najboljši projekt, inovacijo in najboljšo praktično izobraževanje s področja vzdrževanja Društva vzdrževalcev Slovenije je v kategoriji inovacije zmagal diplomant **Klemen Bizjak** z nalogo Mobilni robot in zmogljivi gosencičar. V kategoriji najboljša naloga za praktično izobraževanje sta prvo mesto osvojila študenta **Patrik Babič** in **Artur Markuža** – praktično izobraževanje sta opravljala na Erasmus mobilnosti v Nemčiji. Skupno pa je Višja strokovna šola Postojna (že četrtič) prejela naziv najboljša izobraževalna inštitucija za leto 2018 v okviru višjih strokovnih šol, ki so sodelovale na tem državnem tekmovanju.

Ravnateljica poudarja, da je spremljanje diplomantov in ugotavljanja stanja na trgu dela nujno, saj se razmere zelo spreminjajo. Zato so letos po štirih letih ponovno izvedli evalvacijo diplomantov o zadovoljstvu in zaposljivosti. Anketa je zajela vse študente, ki so diplomirali od leta 2012 do aprila 2018. Odzvala se je četrtnina diplomirancev in izrazila visoko stopnjo zadovoljstva z izvedbo študijskega programa ter z delom in odnosom izvajalcev. Kot so ugotovili, se jih je skoraj tri četrtine zaposlilo že v času študija oz. takoj po diplomskem izpitu, 90 odstotkov pa jih je bilo zaposlenih v obdobju šestih mesecev po diplomi. Dobra polovica diplomantov rednega študija je dobila zaposlitev v podjetjih, kjer so opravljali praktično izobraževanje.

Kot še kažejo rezultati, je 57 odstotkov diplomantov napredovalo na zahtevnejše ali vodstveno delovno mesto, dobilo zaposlitev v drugem podjetju ali se samozaposlilo. Prednosti šole, kot jih vidijo diplomanti, so njena bližina, sodelovanje s podjetji, izvajanje praktičnega in strokovnega usposabljanja v podjetjih, strokovnost področja, sproščeni in korektni odnosi med predavatelji in študenti, majhne skupine pri vajah, fleksibilnost, interaktivnost, E-izobraževanje ter ne nazadnje strokovnost predavateljev.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv šole.

CSD z novo organizacijo, za uporabnike po starem

S 1. oktobrom je začela veljati nova organizacijska struktura centrov za socialno delo (CSD), saj se je 62 dosedanjih centrov spojilo v 16 območnih. Sprememba je doletela tudi nekdanje CSD Postojna, Ilirska Bistrica in Cerknica; ti tvorijo zdaj enote CSD Primorsko-Notranjska s sedežem v Postojni.

Po mnenju snovalcev prinaša nova organizacija več racionalnosti pri delu centrov. S poslovnimi zadevami se bo zdaj namesto 62 ukvarjalo le 16 direktorjev območnih centrov. Manj bo tudi dela z računovodstvom. Na sedežu CSD Primorsko-Notranjska bodo do konca oktobra v finančno-računovodski službi združili do sedaj zaposlene računovodje na vseh treh centrih. Vzpostavile se bodo tudi skupna splošna služba za kadrovsko-administrativne in tehnične naloge, skupna strokovna služba in služba za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

»Naš CSD bo že letos v skupni strokovni službi zagotavljal pomoč žrtvam nasilja, koordinatorja za obravnavo v skupnosti in v prihodnjem letu tudi koordinatorja za invalidsko varstvo,« napoveduje v. d. direktorice CSD Primorsko-Notranjska **Kristina Škrabolje Zadel**. To je prednost, saj so bili vsi koordinatorji, ki so pokrivali območje, doslej zaposleni na CSD v Kopru ali Idriji. Reorganizacija prinaša po direktoričinem mnenju tudi nujno potrebne kadrovske okrepitve. Na območju novega centra je sicer 76 zaposlenih, od tega 31 na enoti v Postojni, 20 v Cerknici in 25 v Ilirski Bistrici.

Služba za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev bo na območju CSD Primorsko-Notranjska štela 5 zaposlenih; prerazporejeni bodo iz dosedanjih treh centrov. Ta služba bo odločala o pravicah do otroškega dodatka, subvencijah za vrtec, državnih štipendijah ter malicah in kosilih. »To za občane ne predstavlja nobene spremembe, saj še vedno vse svoje pravice uveljavljajo na dosedanjem CSD ali pa na postojnski enoti,« zatrjuje v. d. direktorice.

Z novim letom prinaša informacijski sistem tudi poenostavitev uveljavljanja pravic. »Omogočal

bo podaljševanje letnih pravic oziroma odločbo po uradni dolžnosti vsem tistim, ki so jih imeli že doslej. To pomeni, da bo stranka, ki ji bo pravica do otroškega dodatka potekla decembra 2018, že januarja prejela odločbo o podaljšanju.« Isti sistem bo veljal naprej za vse, ki jim bodo letne pravice prenehale z januarjem, s februarjem itd. Na drugih področjih sprememb ne bo, pravi Zadelova.

Dodala je, da si v prihodnosti želijo tudi reorganizacije strokovnega dela službe, saj bi z ustreznim številom strokovnega in podpornega kadra dvignili strokovnost dela, omogočili uporabnikom čas, ki ga potrebujejo za reševanje stisk, oziroma razbremenili uporabnike in zaposlene. Od sprememb Družinskega zakonika, ki bo začel veljati aprila 2019, pa si obetajo dobro sodelovanje s sodišči zlasti na področju varovanja največje koristi otrok. »Z dodatnim zaposlovanjem strokovnih delavcev – specialistov želimo postati inštitucija, ki celostno skrbi za ranljive skupine ljudi, za njihove pravice in koristi, da ji bodo ljudje zaupali, verjeli in pri njej iskali pomoč,« zatrjuje Kristina Škrabolje Zadel.

Mateja Jordan

Rožnati oktober za še boljšo preventivo

Oktober poleg jesenskih barv zaznamuje tudi rožnata. Že tradicionalno opominja na mesec, posvečen boju proti raku dojke. Vsak dan izvedo za diagnozo tri Slovenke, vsako leto umre za rakom dojke okoli 1300 žensk in 15 moških. Marsikdo pa bi bolezen lahko premagal, če bi bila odkrita dovolj zgodaj. Zato slovensko združenje Europa Donna v tem času še posebej aktivno opozarja na preventivo, pomen zdravega načina življenja in zgodnjega odkrivanja bolezni.

Mesec so rožnato obarvali tudi v **postojnskem združenju Europa Donna**, kjer so že na prvi oktobrski dan drevesa v mestnem parku oblekli v pletenine v roza odtenkih. Kot je povedala članica **Vida Tofil**, so te nastajale s pridnimi rokami članic, pomagale pa so tudi **oskrbovanke Doma upokoencev Postojna**.

Postojnska podružnica združuje okoli 30 bolnic z rakom dojke. 17. oktobra se je predstavila tudi na mesečnem sejmu na Tržaški cesti. Tam so članice podružnic iz Postojne in Pivke mimoidoče seznanjale z zahrbtno boleznijo

V rožnatem oktobru je na preventivo opozarjalo tudi postojnsko združenje Europa Donna.

jo in jim predstavljale preventivne dejavnosti. Po njihovih besedah so jim z zanimanjem prisluhnili tudi moški. Dogodke rožnatega meseca pa so 20. oktobra zaključili s tako imenovanim Pohodom za upanje.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Letošnji odziv na mamografijo boljši kot pred dvema letoma

Petega oktobra je po šestih mesecih zaključila svoje gostovanje v Postojni mobilna enota, ki deluje v okviru preventivnega programa Dora. Gostovanja so podaljšali za dober mesec, saj je bil letošnji odziv kar za 15 odstotkov boljši kot pred dvema letoma.

Letos so poleg vabljenih žensk med 50. in 69. letom starosti iz občin Postojna, Pivka, Cerknica in Ilirska Bistrica pregledovali tudi tiste, ki se zaradi okvarjenega mamografa niso mogle udeležiti slikanja v bolnišnici v Šempetru. **Vodja programa Dora Maksimiljan Kadivec** je povedal, da se je na vabilo odzvalo skoraj 70 odstotkov vseh vabljenih žensk, kar je že skoraj ciljna številka. »Z zgodnjim odkrivanjem raka dojke in visoko kakovostjo programa Dora se bližamo končnemu cilju, zmanjšanju umrljivosti žensk za to boleznijo za 30 odstotkov,« je povedal. Letos so opravili 3614 mamografij, na nadaljnje preiskave na Onkološki inštitut pa so napotili nekaj več kot 100 žensk.

Skoraj 70 odstotkov vabljenih žensk se je odzvalo vabilu na mamografijo v mobilni enoti preventivnega programa Dora.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto atelje Postojna.

Množična nesreča v Postojni, žrtev ni bilo

V soboto, 6. oktobra, so se v Postojni vrstili nesrečni dogodki kot po tekočem traku. Na srečo so bile reševalne ekipe hitro na prizoriščih in se je vse izteklo srečno. V mestu je ta dan namreč potekalo 24. državno preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa. Pomerilo se je 14 ekip iz vse Slovenije, ki so bile najboljše na izbranih preverjanjih. Primorsko-notranjsko regijo je tokrat zastopala ekipa iz Cerknice. Na predvečer dogodka so udeležence na slavnostnem odprtju nagovorili župan Igor Marentič, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Miloš Bizjak, strokovna vodja preverjanja dr. Eva Pogačar in generalna sekretarka Rdečega križa Slovenije Renata Brunskole. Ta je prostovoljce izpostavila kot vzor vsem ostalim, ki bi marsikdaj lahko komu rešili življenje, pa nam za to zmanjka poguma.

Prav zato organizatorja, Uprava RS za zaščito in reševanje ter Rdeči križ Slovenije, z vsakoletnim preverjanjem ozaveščata javnost o pomenu znanja in veščin laične prve pomoči. Na ta način želita spodbuditi tudi ustanavljanje ekip prve pomoči, usposabljanje in kadrovsko dopolnjevanje. Ob tem pa si dogajanje »v živo« lahko ogledajo tudi domačini ter tako spoznavajo delo reševalcev od blizu in hkrati osvežujejo svoje znanje.

Na dan preverjanja so delo in poslanstvo ekip prve pomoči spoznavali tudi občani Postojne, tekmovalci pa so lahko preizkusili svoje znanje usposobljenosti ob improvizirani množični nesreči in poškodbah, ki so jih utrpeli prebivalci. Znanje, ki ga pripadniki RK pridobijo na tečajih po programu strokovnega centra za prvo pomoč, sicer redno obnavljajo in nadgrajujejo na krajših tečajih, takšna srečanja pa so priložnost, da ga preizkusijo tudi v izjemno težkih okoliščinah. Ob množični nesreči je treba namreč ljudem pomagati zelo hitro, z ustreznimi ukrepi pa zmanjšati število žrtev

Tekmovalci so preizkusili svoje znanje usposobljenosti ob improvizirani množični nesreči.

in druge negativne posledice. Ustrezno usposobljenost zahtevajo tako iskanje žrtev, zaščita pred vremenskimi vplivi in evakuacija kot prva in nujna medicinska pomoč.

V središču mesta so organizatorji postavili sedem delovišč, na katerih so ekipe preverjale svoje znanje. Največ strokovnega znanja je pokazala ekipa NEK Krško, za njo se je uvrstila RKS OZ Zagorje ob Savi II, tretja je bila prva ekipa iz Novega Mesta. Kot je po zaključku usposabljanja poudarila **dr. Eva Pogačar, predstojnica Strokovnega centra za prvo pomoč RKS**, pa si aplavz zaslužijo prav vse ekipe, saj so dosegli zastavljene učne cilje in hkrati ugotovili, na katerih področjih morajo svoje znanje in veščine še dopolniti.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

dogodki

Ob soavtorici razstave dr. Ani Beno Vrtovec so člani Pevskega zbora »Burja« Društva upokojencev Postojna, ki so s pesmijo dopolnili odprtje razstave.

Oglejte si šolski vrt!

A tokrat ne tistega v naravi, temveč predstavljenega v Notranjskem muzeju v Postojni. Od 27. septembra sta namreč v muzeju na ogled kar dve razstavi, ki obravnavata šolske vrtove nekoč in danes ter hkrati sporočata, kako pomembni so bili in so še vedno tudi v življenju in vzgoji otrok. Bogato tradicijo šolskih vrtov v slovenskem prostoru predstavlja gostujoča razstava muzejske svetovalke Mateje Ribarič iz Slovenskega šolskega muzeja (SŠM) *Učilnica v naravi: šolski vrt včeraj, danes, jutri*; razstava o šolskih vrtovih na Notranjskem, naslovljena *Kdor seje, ta žanje*, pa je skupni projekt kustosinje etnologinje Notranjskega muzeja Magde Peršič in dr. Ane Beno Vrtovec.

Odprtje obeh razstav je uvedla avtorska kamišibaj predstava **KRRT Marinke Istenič**, nato pa sta občinstvo pozdravila direktorica **Zavoda Znanje Vladimira Krese** in direktor **SŠM mag. Stane Okoliš**. Gostujočo razstavo je predstavila avtorica **Mateja Ribarič** in med drugim dejala, da so želeli z razstavo spojiti tradicijo in sedanost

ter opozoriti na prednosti šolskega vrta kot pomembnega učno-vzgojnega pripomočka. Ta omogoča tudi učencem v dobi virtualnega sveta neposreden stik z naravo in spremljanje rasti ter razvoja rastlin, skrb zanje pa postaja za otroke vsakdanja naloga in izkušnja. Po letu 2000 se je namreč v naših vrtcih in šolah ponovno povečalo

zanimanje za šolske vrtove tudi v povezavi s samooskrbo.

Razstavi dokazujeta, da imajo slovenske šole, tudi tiste v širšem notranjskem prostoru, dolgo tradicijo. Svojo »učilnico v naravi« oziroma svoj šolski vrt je imela v drugi polovici 19. stoletja skoraj vsaka šola. Šolskim vrtovom je maja 1869 postavil temelje nov avstrijski državni ljudskošolski zakon; postali so del učnega načrta. Učitelji so otroke učili, kako obdelovati zelenjavni, cvetlični ali zeliščni vrt, kako skrbeti za vinsko trto in sadno drevje, kako gojiti sviloprejkjo in zakaj so na vrtu pomembne čebele.

»Otroci naj bi se na šolskih vrtovih sprostiti, opazovali življenje in naravo ter se ju naučili ceniti,« pišeta **Magda Peršič** in **Ana Beno Vrtovec** v priložnostni brošuri, ki jo je ob razstavi izdal Notranjski muzej. *Šolski prijatelj* je leta 1896 poročal v prispevku o šolskih vrtovih na Kranjskem o tem, kako zelo priljubljeni so postali tako med učitelji kot lokalnim prebivalstvom; med 212 šolskimi vrtovi in 170 sadnimi drevesnicami jih je bilo največ prav v postojnskem okraju. »Z rapsalsko mejo so se tudi šolski vrtovi na Notranjskem prilagodili političnim razmeram na slovenskem etičnem ozemlju. Šolski vrtovi, ki so pripadali Kraljevini SHS in pozneje Kraljevini Jugoslaviji, so delovali neprekinjeno, medtem

ko so vrtovi na delu Notranjske, ki je pripadla Italiji, usahnili,« nadaljujeta svojo pripoved o šolskih vrtovih etnologinja Notranjskega muzeja. Predstavita še dogajanje po II. svetovni vojni – značilno je bilo »veliko zanimanje za urejanje šolskih vrtov in z njimi povezanih dejavnosti.« Postopno upadanje zavzetosti zanje je sledilo od 60. let 20. stoletja dalje. Svojo raziskavo skleneta s predstavitevjo današnjega stanja, ko je tudi »na Notranjskem spet opazno povečanje različnih oblik šolskih vrtov in izvajanje dejavnosti na njih, saj danes kar 72 odstotkov vseh osnovnih in podružničnih šol na tem območju izvaja dejavnosti na šolskem vrtu.« Šole izkoriščajo vrtove za »preživljanje prostega časa učencev, za aktivnosti podaljšanega bivanja ter predvsem za zunajšolske in interesne dejavnosti šole, kot so različni krožki.« Ker pa današnji šolski vrt ni vključen v slovenske učne načrte, so dejavnosti na njem odvisne predvsem od zanimanja in pobud mentorjev oziroma vodstev šol. Obe razstavi bogatijo številne stare fotografije, načrti šolskih vrtov, učila in predmeti, s katerimi so jih nekoč obdelovali.

Gostujoča razstava je na ogled do konca leta, razstava *Kdor seje, ta žanje* pa do 5. novembra letos.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Marina Bajc.

preventiva

Z akcijskim načrtom k prometni varnosti

Zavod Vozim je v sodelovanju z Občino Postojna konec septembra pripravil posvet na temo prometne varnosti. Skupaj s predstavniki lokalne skupnosti, z mladimi in s strokovnjaki so sestavili akcijski načrt. V drugem delu posveta so pripravili delavnico za dijake. Zavod Vozim je bil s projektom Heroji furajo v pižamah prisoten tudi na koncertu Radia 94.

Statistika je srehljiva – vsaka tretja prometna nesreča s smrtnim izidom se zgodi zaradi vpliva alkohola in tretjino teh povzročijo mladi vozniki. Pri Zavodu Vozim pravijo, da so zaradi pomanjkanja javnega ali drugih organiziranih prevozov izredno problematični prav prevozi v podeželske kraje. Lani so bili vozniki v starosti med 15 in 29 let v naši občini udeleženi v 65 prometnih nesrečah; 44 teh so povzročili sami, dva sta bila ob tem pod vplivom alkohola. Zavod Vozim zato v sklopu projekta Heroji furajo v pižamah ozavešča mlade, njihove starše in lokalno skupnost na regionalnih posvetih kot tudi neposredno na dogodkih, na katerih je prisoten alkohol.

26. septembra so se na posvetu v prostorih Mladinskega centra Postojna zbrali župan **Igor Marentič**, direktor **Zavoda Vozim David Razboršek**, dr. **Maja Rošak** iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje, predstavnica **Javne agencije za varnost prometa Vesna Marinko**, vodja projekta **Boreo Ana Širca**, namestnik poveljnika **Prostovoljnega gasilskega društva Postojna Andrej Tratnik** in pomočnik komandirja **Policijske postaje Postojna Boštjan Žnidaršič**. Spregovorili so o stanju prometne varnosti in skušali iskati rešitve. Sledila je delavnica za povabljene dijake. Svojo zgodbo je predstavil **Žiga Breznik**; ta je po prometni nesreči pristal

Projekt Heroji furajo v pižamah je bil prisoten na letošnjem koncertu Radia 94.

na invalidskem vozičku. Predstavniki zavoda so delavnico opisali kot zelo konstruktivno; dijaki so namreč prispevali svoje poglede in predloge.

V sklopu akcijskega načrta bo Občina tudi prihodnje leto sofinancirala delovanje LAS za preprečevanje zasvojenosti in preventivni prometni delavnici za dijake. V bližnji prihodnosti bodo vozilo Sopotnik trikrat letno namenili prevozom mladih na zabave in z njih domov. Ravno tako načrtujejo poostren policijski nadzor ob večjih organiziranih zabavah.

Projekt Heroji furajo v pižamah je bil prisoten na letošnjem koncertu Radia 94. **Tjaša Turnšek** iz **Zavoda Vozim** je sporočila, da so s 26 voznjmi varno prepeljali z zabave 57 mladih.

Besedilo: Jaka Zala; fotografija: Valter Leban.

Marinka Kukec Jurič

Dolgoletna glasbena pedagoginja, učiteljica violine in dirigentka godalnega orkestra Glasbene šole Postojna Marinka Kukec Jurič je že od otroštva z dušo in s srcem predana glasbi. Ta ni postala le njen poklic in poslanstvo, temveč način življenja in razmišljanja. Letošnje leto ji je prineslo kar nekaj spoštljivih okroglih obletic. 30 let predanega in nepretrganega vodenja Godalnega orkestra Glasbene šole Postojna, 40 let poučevanja na Glasbeni šoli Postojna in 60. osebni življenjski praznik. 13. oktobra je občinstvo na slavnostnem koncertu Godalnega orkestra, ko je dvorana Glasbene šole Postojna pokala po šivih, z glasnimi in dolgimi aplavzi nagrajevalo bleščeč nastop orkestra. Za uspehi pa se skriva dolga pot predanega dela. Njen recept in poziv je: delaj strokovno, vztrajno in s srcem.

Ena od starih, a še vedno iskrivih misli Pietra Aretina, italijanskega pesnika in pisatelja, pravi: »Ustvarjanje najbolj plemenitega in trajnega instrumenta - viole in vse družine godal je v tem trenutku edino sprejemljivo moralno opravičilo za sekanje dreves.« Tudi vas je prevzela violina že v rosnih letih in ostala vaša velika ljubezen.

Vsekakor je violina moj najljubši instrument, saj sem po izobrazbi violinistka. Kot pedagog sem

to ljubezen do svojega instrumenta prenašala tudi na svoje učence. Seveda to ni uspelo prav pri vseh, pri večini pa. Predvsem pa je glasba tista, kateri moramo kot glasbeniki s svojimi instrumenti služiti.

V vašem razredu sta bila na začetku le dva violinista. Sčasoma ste s prizadevnim delom, strokovnim pristopom in z ambiciozno vizijo navdušili in pritegnili k učenju violine vedno več otrok.

Pred štirimi desetletji sem se kot študentka zaposlila na Glasbeni šoli Postojna in poučevala violončelo, kontrabas in kitaro. Violinistki sta bili res samo dve. V sodelovanju z razredničarkami prvih razredov osnovne šole mi je takrat uspelo prepričati nekaj otrok in njihovih staršev, da je violina čudovit instrument, in ne samo škripajoča škatla. Potem je šlo samo še navzgor. V desetih letih sem postavila prvo zasedbo orkestra.

Letos obeležuje orkester 30-letnico delovanja.

Preteklo šolsko leto je bilo naše trideseto leto delovanja. Obletnico smo obeležili s slavnostnim koncertom, z izdajo zbornika in zgoščenke. Ta koncert je prelomnica, ker se večina članov z njim poslavlja od dolgoletnega sodelovanja v orkestru. Prelomnica pa je tudi zame, saj sem se odločila, da z njimi tudi jaz zaokrožim svoje tridesetletno vodenje orkestra. Prevzela ga bo mlajša kolegica Špela Tavčar in nadaljevala moje delo.

Vašo profesionalno odličnost na področju glasbenega dela potrjuje tudi vrsta priznanj. Ste ena od nosilk projekta simfoničnega orkestra Zveze primorskih glasbenih šol – deloval je v letih 2002, 2004 in 2007. V svoji dolgoletni praksi ste s strokovnim delom pridobili tudi mesto enega uspešnejših violinških pedagogov v regiji.

V letu 2006 je Godalni orkester Glasbene šole Postojna pod mojim vodstvom prejel občinsko priznanje. Prestižno priznanje Frana Gerbiča, ki ga podeljuje Zveza slovenskih glasbenih šol za izjemne dosežke na pedagoškem in kulturnem področju, sem prejela v letu 2008, leta 2011 pa mi je bila podeljena plaketa Miroslava Vilharja (za dosežke na področju kulture jo podeljuje Občina Postojna). Seveda sem na ta priznanja ponosna, saj so dokaz, da je bilo moje delo opaženo. Največje priznanje in nagrada pa so moji učenci, njihova pripadnost in ljubezen.

V veselje in čast nam je, da imamo v našem kulturnem okolju orkester na tako visoki ravni, saj je eden boljših godalnih orkestrów glasbenih šol v Sloveniji. Že zdavnaj ga je vzljubila tudi širša publika.

Pred tremi desetletji sta imeli godalni orkester samo dve šoli na Primorskem, takratni Center za glasbeno vzgojo Koper in Glasbena šola Nova Gorica. Svojim učencem sem želela ponuditi tudi možnost skupnega muziciranja v komornih zasedbah in orkestru. V tridesetih letih se je v orkestru zamenjalo več generacij. V zadnjem desetletju pa se je izoblikovalo močno jedro, katerega člani so v orkestru vztrajali tudi čez dvajset let. Publiki v Postojni in drugih mestih po Sloveniji smo ponudili veliko zanimivih, čudovitih koncertov. Na orkester in člane orke-

stra sem zelo ponosna. Razvili so se v odlične mlade glasbenike, profesionalno ali ljubiteljsko usmerjene. Oni so moje življenjsko delo.

Ste pa tudi velika ljubiteljica umetnosti. Tudi vaši hčerki sta poklicno krenili v to smer.

Ljubezen do umetnosti prinese človek s seboj, seveda pa je potrebnega veliko trdega dela in odpovedovanja. Jaz sem izbrala glasbo kot poklic, likovna umetnost s svojo tiho lepoto pa me navdihuje z brezčasnostjo in mirom. Z možem rada obiskujeva galerije, muzeje in gradove v Sloveniji in tujini. Tudi mož se kot pevec ljubiteljsko ukvarja z glasbo in v tak dom sta se nama rodili hčerki. Nič čudnega torej, da jima je umetnost domača. Tako sta obe uspešni umetnici, Urška je likovnica, Petra pa glasbenica.

S svojim osebnim pristopom in karizmo ste znali mlade glasbenike tako povezati in navezati na igranje, da so ostali v orkestru še leta po zaključku šolanja, kar je lahko sedanjim in bodočim generacijam dober vzgled. Časi in otroci pa se spreminjajo. Se je tudi v načinu pedagoškega dela kaj spremenilo?

Na začetku je bil predpogoj za obstanek orkestra vztrajanje starejših članov v zasedbi. Kasneje sta nivo igranja in zahtevnost programa opravila selekcijo. V orkestru so igrali sami dobri mladi glasbeniki in mlajši so se trudili za vstop. Nekaterim to ni uspelo, zato sem v devetem letu delovanja orkestra ustanovila še mlajši godalni orkester, v katerem so se kalili mlajši učenci. In tako je bilo do danes.

Današnje generacije otrok so seveda drugačne. Drugačen je čas, v katerem živimo, drugačne so želje, drugačna pričakovanja. Opažam, da so otroci sicer dosti bolj odprti, sproščeni in samozavestni, vendar tudi nepotrpežljivi, s svojim delom ne glede na rezultat hitro zadovoljni in ne samokritični. Težje se koncentrirajo in v mislih begajo. Včasih imam občutek, da so prisotni samo fizično. Zato je tudi moje delo zdaj drugačno, za enak ali celo slabši rezultat porabim pri učenju dosti več energije kot pri prejšnjih generacijah. Mislim, da otroci danes ne vedo, kaj jim je res všeč in s čim bi se radi ukvarjali, imajo preveč informacij in ogromno možnosti. Preobremenjeni so, ker bi zraven šole počeli še vse mogoče, vendar nič s predanostjo, umirjenostjo in s srcem.

Z orkestrom ste redno vadili ob sobotah, ker se drugače ne bi uspeli zbrati. To pomeni tri desetletja delovnih sobot, saj ste vzporedno vodili dve sekciji orkestra – mlajšo in starejšo.

Tako je, veliko smo vadili, delali, imeli načrte in cilje. Niti jaz niti otroci se nismo obremenjevali s sobotami. Delo je bilo treba opraviti in še prijetno druženje smo si ustvarili. Jaz sem ob orkestru pisala svojo uspešno zgodbo, uresničevala svoje sanje in želje, ravno tako so moji otroci tkali vsak svojo. Naše zgodbe so bile, so in bodo nerazdružljivo povezane. Orkester bo nadaljeval svojo pot – v drugačni zasedbi in pod drugim vodstvom bo spletal novo nadaljevanje. Jaz se bom s koncem šolskega leta upokojila, vendar bom obdržala nekaj učencev. Mislim, da jim imam še nekaj malega povedati!

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Marinke Kukec Jurič.

Kako dobro dene razvajanje s pedikuro!

Dan doma upokojencev Postojna je trajal veliko več kot 24 ur

Stara modrost, da vse lepo hitro mine, ne drži v vsakem primeru. Dan Doma upokojencev Postojna sta vodstvo in strokovno osebje Doma organizirala že šesto leto, a je trajal mnogo dlje kot en dan. V okviru dneva Doma upokojencev Postojna in Festivala za 3. življenjsko obdobje so namreč med 25. septembrom in 8. oktobrom organizirali vrsto prireditev.

Niz prireditev se je 25. septembra začel z druženjem stanovalcev **Doma upokojencev Postojna** in **zavoda Talita kum Postojna**. Sledilo je druženje vseh stanovalcev Doma ob

torti velikanki, dovolj veliki čisto za vse. Druženje je dopolnil tudi glasbeni program – nastopila je namreč letos nastala **vokalna skupina, ki jo sestavljajo zaposleni v Domu**.

V pestrem naboru vsebin je bila pozornost namenjena tudi zaposlenim v Domu, njihovemu izobraževanju in skrbi za zdravje. V sodelovanju s **Centrom za zdravje Zdravstvenega doma Postojna** so lahko prisluhnili predavanju Zdrav življenjski slog in dejavniki tveganja za zdravje, sledili so še praktičen prikaz vadbe ter meritve krvnega tlaka in sladkorja. Dva dni kasneje pa so se zaposleni odpravili na popoldanski rekreativni pohod na kočjo Mladika. Ta je bil še posebej prijeten, saj so se nekaterim starejšim pridružili otroci.

Višek dogajanja je bil 2. oktobra, ko so praznovali dan Doma upokojencev Postojna. To je bil »Dan dobrega počutja za stanovalce«. Dijaki zdravstvenega programa SGLŠ Postojna so jih razvajali z zdravstvenimi masažami, s pedikuro in z zeliščnimi kopelmi, frizerji s Postojnskega so poskrbeli za urejene pričeske, domaška vokalna skupina pa je odlično vzdušje nadgradila še s pesmijo. Umanjkala ni niti modna revija; nekatere stanovalke in stanovalci Doma so se odlično znašli v »mankenski« vlogi.

Tudi ustvarjalnosti ni manjkalo. 5. oktobra so pod mentorstvom **Flore Otoničar iz jezikovne šole Athena Postojna** brali poezijo v okviru študijskega krožka Haiku in ustvarjali v glini. Sklop prireditev so sklenili s pogovorno delavnico Pogled skozi jesensko okno. V njej so se pod vodstvom **Lee Trebec Tomažič** pogovarjali o jesenskih občutjih.

Tako v Domu upokojencev Postojna uresničujejo svoj moto: Dodajamo življenje letom. **Direktorica Doma upokojencev Alenka Curk in delovna terapevtka Ivanka Smrdelj** sta poudarili, da se želijo s temi prireditvami še bolj odpreti lokalnemu okolju, pa tudi svojcem, prijateljem oskrbovancev in ne nazadnje kakovostno dopolniti bivanje stanovalcev. Razveseljav je odziv ustanov in posameznikov, ki s svojim angažiranjem vsebinsko pripomorejo h kakovostnim dogodkom in zadovoljstvu stanovalcev. Želijo si, da bi se še v večji meri odzvali tudi svojci, saj stanovalci zlasti ob koncu tedna pogrešajo več stikov z domačimi.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Doma.

Teden otroka - za zabavo in učenje

Tema tedna otroka – letos je potekal od 1. do 7. oktobra – je bila tokrat prosti čas. Na pomen njegovega kakovostnega preživljanja so želeli opozoriti tudi v Društvu prijateljev mladine občin Postojna in Pivka Po – Pi. Pripravili so tri zanimive delavnice z nekoliko neobičajno tematiko: dve sta bili povezani z vesoljem, tretja se je dotaknila sveta sanj. Otroci so bili navdušeni nad vsemi tremi, pravijo v društvu.

Kot je povedala **predsednica društva Tatjana Rant**, izbirajo teme in izvajalce po merilih, da se otroci zabavajo in se hkrati tudi kaj novega naučijo. Sklop delavnic, ki so jih poimenovali Brihtna glavca, so sicer načrtovali že spomladi. Glede na letošnjo temo so se odločili, da bodo del prostega časa namenili sanjarju in poletu v vesolje. Ustvarjalna delavnica lovilcev sanj je potekala v sodelovanju s Petro, ta ustvarja pod imenom Planetki obeski in lovilci sanj; astronomsko delavnico pa so

izpeljali ob pomoči Matije in Oskarja iz Zavoda za izobraževanje, raziskovanje in razvoj Z lahkoto. Planetarij so postavili sodelavci Odiseja planetarija. »Udeleženci so bili tako stari med 6 in 14 let in prav vsi so se imeli super, hkrati pa so se tudi marsikaj naučili in pomagali drug drugemu,« je povedala Rantova.

Trenutno društvo Po - Pi združuje 15 članic, veseli bi bili okrepitev. »Predvsem pri izvedbi in organizaciji bi večkrat prišle prav nove ideje in še

Sklop delavnic Brihtna glavca je bil povezan z vesoljem in s sanjami.

kakšen par rok, tako da z veseljem sprejmemo nove člane,« še vabi predsednica. Trenutno snujejo v društvu humanitarno akcijo za brata in sestro, domačina, ki sta izgubila oba starša. V sodelovanju z Mladinskim centrom Postojna, kjer imajo prostore za izvedbo delavnic, bodo

pripravili tudi nekaj aktivnosti med krompirjevimi počitnicami. Konec novembra pa bodo izdelovali okraske za okrasitev Tržaške ceste na prireditvi Pozdrav zimi in prižigu luči.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv društva.

Humanitarni akciji

Z mednarodno dobrodelno akcijo Drobtinica ozavešča Rdeči križ Slovenije širšo javnost o problematiki nezadostne in nepravilne prehrane osnovnošolcev, ob tem pa spodbuja čut za solidarnost s tistimi, ki so se znašli v stiski. Tradicionalna Drobtinica je potekala v organizaciji OZ RDK Postojna in Pivka v soboto, 20. oktobra, na štirih lokacijah, tudi v Postojni v trgovskih centrih Mercator in Spar. V prvi so domače pridelke in izdelke v zameno za prispevke ponujali šolarji z **OŠ Antona Globočnika**, v drugi pa osnovnošolci **OŠ Miroslava Vilharja**. Skupaj so zbrali 2385 evrov. Ti bodo v šolskih skladih na voljo za pokrivanje različnih potreb učencev iz socialno šibkejših družin.

Kulturno in športno društvo Mušketirji je v soboto, 6. oktobra, organiziralo dobrodelno kolesarjenje, s katerim so zbirali prostovoljne pri-

spevke za Društvo paraplegikov Istre in Krasa. Z njimi so prvič sodelovali že leta 2008. **Jernej Kalan iz društva Mušketirji** meni, da je slaba napoved verjetno prestrašila potencialne udeležence kolesarjenja, saj kot pravi, »je bila udeležba tokrat nekoliko slabša, zato smo zbrali samo 300 evrov.« Naštel je 25 kolesarjev. Ti so se lahko podali na pot iz Postojne v Hrašče, Landol, Vrhe, Zagon, Veliki Otok, mimo Postojnske jame in nazaj na start. Startnina je prostovoljni znesek in kolesarji lahko odpeljejo toliko krogov, kolikor želijo. Za priljubljenega se je izkazal tudi »družinski krog«. Mladi kolesarji v spremstvu staršev kolesarijo iz Postojne, skozi Zalogo do Grobišč in nato po isti poti nazaj. Strah pred dežjem se je izkazal za odvečnega, saj je pričelo kapljati šele ob koncu, ko so zbrana sredstva predali društvu paraplegikov.

Mateja Jordan, Jaka Zalar

Na prireditvi so nastopili številni glasbeni ustvarjalci.

Pripoved o Miroslavu Vilharju

Letos praznujemo 200. obletnico rojstva Miroslava Vilharja, izredno pomembne osebnosti v preteklosti naših krajev. Ob velikem jubileju je izšla monografija o njem; ta razkriva podrobnosti njegovega življenja in dela. Njena avtorica Brigita Tornič Milharčič jo je predstavila 19. oktobra v Kulturnem domu Postojna na prireditvi z bogatim programom.

Polona Škodič je Vilharja predstavila kot »pesnika, skladatelja, dramatika, časnikarja, politika in narodnega buditelja.« S temi besedami je začela predstavitev težko pričakovane monografije, za katero je avtorica **Brigita Tornič Milharčič** po besedah Polone Škodič »poglobljeno, strokovno in studiozno, z veliko raziskovalno vneto, predano in skrbno zbirala gradivo ter ga natančno in pregledno, stran za stranjo stkala v dragoceno, kronološko in zgodovinsko podkrepljeno zgodbo oziroma večplastno pripoved«. Omenjeno je moč prebrati tudi v sami monografiji. Prav nič nas ne preseneča, da je bila zahtevna naloga dodeljena ravno Brigiti Tornič Milharčič, pedagoginji in strokovnjakinji na področju kulture

tako v lokalnem kot nacionalnem prostoru. Nastanek tega zgodovinskega dela je avtorica predstavila v vodenem pogovoru s **Sidonijo Zega** na večeru v postojnskem kulturnem domu, ki si je pri monografiji sposodil naslov Pripoved o življenju in delu Miroslava Vilharja, in pri tem poudarila:

»Posebna zahvala gre gospodu Miroslavu Vilharju, ki me je ves ta čas vodil in usmerjal,« je dejala Brigita, preden je Sidoniji zaupala začetke te zahtevne naloge. Odkrila je številne zanimivosti in mnoge nepravilnosti. Med drugimi tudi to, da je na njegovi spominski plošči v Planini napačno vklesan dan Vilharjeve smrti. Nekatere povezave pa se zdijo skoraj shrhljive. »Miroslav

Vilhar je umrl leta 1971, star 53 let. Ta monografija je moje 35. tiskano delo, ki sem ga izdala pri svojih 53. letih, moja hišna številka je 71. Slučaj ali čarovnija?« je zbranim v dvorani podala v razmislek.

Njeno delo odlikuje čudovito grafično oblikovanje, ki bo pritegnilo marsikatero oko bralcev. Obliko je avtorica »povzela po Vilharjevih glasbenih zbirkah, naslovnico pa po zbirki klavirskih valčkov Milice okrogle.« Knjiga z roko v roki prepleta Vilharjevo kulturno in politično udejstvovanje. Njegova življenjska pot je zapisana jasno in pregledno. Brigita Tornič Milharčič je dejala, da je opisala tudi razmere na različnih področjih v tedanjem času tako na Postojnskem kot Slovenskem. Ob listanju odkrijemo bogato slikovno gradivo in citate oseb, ki so Vilharja poznale ali o njem samo pisale.

Pripoved nas je s številnimi nastopajočimi vodila po Vilharjevih prelomnicah – slišali smo njegova glasbena dela in številne citate. Na odru so se zvrstili glasbeni ustvarjalci - **mladinski pevski zbor Osnovne šole Miroslava Vilharja**, tenorist **Miran Žitko**, baritonista **Matej Lenarčič** in **Jure Počkaj**, pianista **Mia Rebec** in **Ivo Gustinčič**, sopranistka **Mojca Bedenik** in **mešani pevski zbor Tabor Kalc 1869 Knežak**. V vlogi Miroslava Vilharja se je izkazal podžupan **Andrej Berginc**, za tehnično izvedbo dogodka je poskrbel **Silvo Čuk**. Slišali smo tudi zadnjo pesem Vilharjevega sina Alfonza. Brigita je svojo nekdanjo učenko **Ano Celin Lenarčič**, danes skladateljico, zapro-

sila, da pesem uglasbi. Premierno jo je izvedel mladinski pevski zbor, ki nosi ime Alfonzovega očeta.

Prireditve se je udeležil tudi **župan Igor Marentič** in se zahvalil tako nastopajočim kot avtorici za vloženo delo. Del večera pa je bil posvečen še **Turističnemu društvu Postojna**, saj obeležuje 135 let

Brigita Tornič Milharčič je avtorica bogate monografije o Miroslavu Vilharju.

delovanja. **Jaka Zalar** in Sidonija Zega sta predstavila pomembnejše mejnike društva in njegovo vlogo v domačem okolju. Zbrane je nagovoril **Srečko Šajn**, dolgoletni predsednik Turističnega društva Postojna.

Naj bodo zaključne besede, ki govorijo o danes malokdaj vidni narodni slogi, prav Vilharjeve: »Živimo za narod, izobražujmo se, okrepujmo se, zložimo se v korist svoje domovini in vsemu cesarstvu!«

Besedilo: Jaka Zalar; fotografiji: Foto Atelje Postojna.

SPD Nikola Tesla in pozdrav jeseni

Letošnja jesenska prireditev Pozdrav jeseni, ki jo tradicionalno prirejajo domačini – Srbsko prosvetno društvo (SPD) Nikola Tesla iz Postojne, je bila podobna letošnjemu jesenskem letnemu času – barvita in izjemno bogata, kar je potrjevala že čudovita odrska dekoracija.

V soboto, 13. oktobra, pod večer je bil postojnski kulturni dom dvakrat toliko poln, kot so njegove zmogljivosti. Strnjeni množici v dvorani so se pridružili prav tako številni člani nastopajočih skupin na odru. **Predsednik društva Miloš Demonjič** je nagovoril obiskovalce in častne goste, jim zaželel dobro počutje in se zahvalil Občini Postojna, območni organizaciji JSKD Postojna in Vrtnariji Primož za podporo. Pozdravne besede je namenil občinstvu tudi **župan Igor Marentič**.

Prireditve je bila obarvana multikulturno, kot je poudaril predsednik Demonjič celo multinaci-

onalno, saj so nastopila društva, katerih predniki prihajajo iz republik domala celotne nekdanje Jugoslavije. Domače društvo se je predstavilo večkrat in prireditve izmenično povezovalo z nastopi različnih sekcij.

Med gosti so se zvrstili bosansko Kulturno umetniško društvo **KUD Sevdah** iz Ljubljane, hrvaško **KUD »Komušina«** iz Škofje Loke, makedonsko **KD »Ohridski biseri«** iz Nove Gorice, srbsko **KD Maribor** in **Folklorna skupina KD Bloke**. Postopoma so nekatere pesmi in predvsem plesne točke že tako živo publiko dodatno vzpodbujale

Barve domačega društva je zastopala tudi mladinska sekcija.

k ritmičnemu ploskanju in pepevanju. K stopnjevanemu občutku nostalgije so pripomogle avtorske pesmi deklamatorja **Dragana Bulletinca**.

Po zaključni točki je nekaj misli in pohval izrazila vidno zadovoljna

častna gostja **Zorana Vlatković**, **srbska ambasadorica v Sloveniji**. Nastopajoči in vsi ostali povabljeni so druženje nadaljevali še po večerji v prostorih Gozdarske šole Postojna.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Magnifico je izvedel svoje najbolj znane skladbe.

Jesenski koncert Radia 94

Tudi letos je pod šotorom pred PTC Primorka donela glasba. Radio 94 je vstopil v svoje 25. leto, rojstnodnevni koncert pa so pripravili 29. septembra. Tokratni nabor nastopajočih je bil oglaševan kot žur za vse generacije. Res so glasbeniki ponudili najrazličnejše žanre.

Najprej so nastopili člani lokalne zasedbe **Anderkaver**, med katerimi nastopa radijec **Jure Škodič**. Mlajši so z veseljem pričakali najlepšega raperja v deželi, kot mu nekateri pravijo. **Challe Salle** je postregel tako s svojimi uspešnicami kot z drugimi hiti. Vse skupaj je odlično podkrepil saksofonist Saša Petrovič, Challe Salle pa je predstavil mlade talente, odlično spremljevalno pevko in violinistki. Sledil je vrhunec večera – na oder je prišel tisti, ki je lani za božič napolnil Stožice, **Magnifico**. Izvedel je svoje najbolj znane skladbe, ob katerih so številni poplesavali; ni manjkala niti evrovizijska Samo ljubezen, ki sta jo z ženo sestavila za skupino Sestre. Člani plesnega studia **Artifex** so nato poskrbeli za plesni intermezzo, preden so prizorišče zavzeli **Da-**

nilo Kocjančič & Friends. Skupina je februarja napolnila koprsko Bonifiko; ob tem so predstavili posthumni album Nisi prva, nisi zadnja. V sklopu turneje so se torej ustavili še v Postojni in slišali smo lahko znane popevke pokojnega Danila Kocjančiča. Ne smemo pozabiti še na zasedbo **Ne me jugat**, brez katere ne mine nobena šagra; koncert Radia 94 so zaključili prav oni.

Od postojnske ekipe se je poslovil eden najbolj priljubljenih glasov zadnjih let, Cerkničan **Aljaž Črvek**; čakajo ga novi podvigi. Obiskovalci so se pod šotorom lahko srečali tudi s preostalo ekipo lokalne radijske postaje, po skoraj četrtoletja še vedno prepoznavno v regiji.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Valter Leban.

Rebeka Petrovčič razstavo svojih del poimenovala Metamorfoze.

Razstava Rebeke Petrovčič v Triglavu

Pred mesecem dni so v galerijskem preddverju Zavarovalnice Triglav v Postojni pospremili na pot razstavo akademske slikarke, Postojnčanke Rebeke Petrovčič. Lansko leto je diplomirala na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani na temo Metamorfoza. Na odprtju razstave je župan Občine Postojna Igor Marentič zaželel slikarki uspešno umetniško pot.

Platna pritegnejo pozornost v svoji izrazito barviti in razgibani figuraliki. Za Rebekino slikarstvo so značilne jasne, močne poteze in dinamična ploskovitost. Bitja na pol ljudje na pol živali so prava fascinacija. Gledalca popeljejo v svet slikarkinih simbolov, transformacij, arhetipov in prisodob, shranjenih v našem kolektivnem spominu. »Te na svoj način predrugači in ga povabi, da se tudi sam preseli v svet združevanja človeških in živalskih principov,« je v recenziji o delu mlade umetnice zapisala **Dani Žbontar**. **Rebeka Petrovčič** je samosvoje in inovativno posegla v slovenski prostor ter veliko doprinesla k interpretaciji preobrazb. Ob svoji razstavi je povedala: »Bitja, ujeta v procesu metamorfoze, implicirajo idejo, da je nekaj živalskega prisotnega v vsakem človeku, njihove človeške oči pa pričajo o tem, da je tudi nekaj človeškega ujetega v živalih. S hibridi skušam ustvariti občudovanje in sočutje do narave ter se sprašujem o odnosu med živaljo in človekom. Želim opozoriti na dejstvo, da smo ljudje pozabili svoj namen in da je odtujenost od naše lastne narave povzročila razcep ter razkroj tako v psihi individuuma kot tudi v kolektivnem odnosu z vsemi živimi bitji.«

Slikarko Rebeko Petrovčič in njen umetniški projekt Metamorfoza predstavlja in podpira jezikovna šola Athena iz Postojne.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Rebeke Petrovčič.

Vita zaplavala v morju trme in ponosa

Ste že slišali Morje trme in ponosa? Resnično ponosno predstavlja svoj prvi singel Postojnčanka Vita Jordan. 22-letna študentka Fakultete za socialno delo je dobro poznana v domačem kraju, zdaj pa je aktivno stopila na svojo glasbeno pot. S skladbo je prišla v ozji izbor letošnjih Melodij morja in sonca.

Slišate jo na lokalnem radiu, vidite na postojnski televiziji; **Vita Jordan** je po novem še eno ime glasbene scene. Rada je prepevala že od malih nog, a so se ob polnoletnosti žal pričele zdravstvene težave – odkrili so ji vozličke na glasilkah. Ti pogosto nastanejo ob nepravilni rabi glasu. Na srečo je težavo odpravila brez kirurškega posega, toda pot je bila trnova. Vita je zaupala, da je praktično celo leto porabila za učenje pravilne tehnike za uporabo glasu, pri čemer ji je pomagala učiteljica solo petja in dihalne koordinacije Barbara Camille Tanze. Kljub temu mora še danes paziti na pravilno uporabo svojega glasu, da se težave ne ponovijo. Viti je znanje interpretacije in nastopanja predala znana slovenska igralka **Maja Martina Merljak**. Resneje se je pričela ukvarjati s petjem konec leta 2016 in letos je že nastala prva skladba, pod katero sta se podpisala stara znanca slovenskih

festivalov **Marino Legovič** in **Leon Oblak**. Prav festival je bil prvotni načrt za predstavitev pesmi, a se je skladba uvrstila zgolj med rezerve letošnje izdaje Melodij morja in sonca. Počakati smo morali do 27. septembra, da je Vita predstavila nežno melodijo in bogato besedilo, v katerega se je takoj zaljubila. Premiero je dočakala tam, kjer je doma, na valovih Radia 94. Obenem je izšel tudi spremljevalni videospot, ki je na spletu zabeležil že nekaj tisoč ogledov. Z dobro skladbo in videospotom Viti ne bo treba izreči tiste čudne besede »oprosti«.

Vita Jordan se je letos pridružila novi glasbeni skupini, ki se je po napornem izboru odločila za ime **Vit@vox**. Sedmerico sestavljajo poleg **Vite Jordan** še **Silvo Čelhar**, **Mitja Lončarek**, **Ado Krpan**, **Željko Bajlovič**, **Jordan Škerjanc** in **Simon Kogovšek**, svoj odrski krst je doživela v

Vita Jordan predstavlja svoj prvi singel Morje trme in ponosa.

septembru na Rakeku. Očitno bomo bodoče Vitino ustvarjanje videli v skupini, ki s prepoznavnim imenom stopa na pota številnih postojnskih glasbenikov. Življenje vedno piše zgodbe, včasih tudi glasbene.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Valter Leban.

Petelinjemu zajtrku je pripadel matiček za najboljšo predstavo, Damijan Perne (prvi z leve) pa je prejel matička za najboljšo moško vlogo.

Matiček za Petelinji zajtrk

Na letošnjem 57. Linhartovem srečanju – tradicionalno je potekalo v zadnjih septembrskih dneh v Postojni – je matiček za najboljšo predstavo pripadel *Petelinjemu zajtrku*. Skupaj sta ga izvedla *Šentjakobsko gledališče* in *Gledališče Toneta Čufarja Jesenice*.

»Vesela in ponosna sem, da je Postojna zaradi tega festivala trdno usidrana v slovenskem gledališkem prostoru že od leta 2006. V treh festivalskih dneh ponudimo na ogled 7 tekmovalnih in dve ali tri predstave v spremljevalnem delu. Vse so brezplačne, dve izmed njih v dopoldanskem času pa namenjene postojnskim srednješolcem. Redni obiskovalci Linhartovega srečanja že dolgo vedo, da je ljubiteljsko gledališče na moč profesionalno, ko gre za izbor uprizorjenega besedila, igralsko izvedbo in druge, za predstavo pomembne elemente, kot so scena, oblikovanje svetlobe in zvoka. Sodobno ljubiteljsko gledališče je

namreč daleč stran od ljudskih veseloiger, katerih edina želja je zabavati občinstvo. Morda je 7 finalnih predstav izmed 142 prijavljenih na letošnje Linhartovo srečanje najbolje opisal **selektor, gledališki igralec in pedagog Damijan Trbovc** z besedami, da 'izbranih 7 predstavja odlični gledališki abonma, ki se ga ne bi branila še tako ugledna gledališka hiša,' je svoje vtise po zaključku festivala strnila **vodja postojnske območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) RS in izvršna vodja festivala Silva Bajc**.

Letošnje Linhartovo srečanje – festival gledaliških skupin Slovenije,

ki ga v sodelovanju z Občino Postojna organizira JSKD RS, je ponudilo sedem žanrsko raznolikih predstav, skupni imenovalec vseh pa je bila visoka kakovostna raven. Predstavile so se gledališke skupine KD Loški oder Škofja Loka s predstavo *Goli pianist ali mala nočna muzika*, Teater JJ KD Janez Jalen Notranje Gorice s predstavo *Prevara*, KUD Franc Kotar Trzin s predstavo *Alica*, KUD Fofite iz Medvod s predstavo *Kos*, Šentjakobsko gledališče Ljubljana in Gledališče Toneta Čufarja Jesenice s predstavo *Petelinji zajtrk*, Društvo Mali Petelin, Mali Kamen s predstavo *Skiner* ter Koroški deželni teater iz Slovenj Gradca s predstavo *Norci*.

Žirijo so letos sestavljali upokojena igralka **Teja Glažar**, igralec **Renato Jenček** (po rodu iz Studenega) in dramaturg **Anže Virant**. Svojo odločitev, da matička za najboljšo predstavo podeli Petelinjemu zajtrku, je med drugim utemeljila z ugotovitvijo, da »predstava deluje kot odlična celota, ob kateri gledalci pozabimo, da smo jo sploh že poznali s filmskega platna.« Predstava *Petelinji zajtrk* v režiji **Gojmirja Lešnjaka – Gojca** po mnenju žirije ni iskala vzporednic s filmskim predhodnikom, temveč je našla svoj, edinstven gledališki izraz.

Letos je žirija podelila dva matička za najboljšo moško vlogo – **Damijanu Pernetu** (v Petelinjem zajtrku je odigral avtomatika) in **Juretu Rajšpu** za dve vlogi v pred-

stavi *Skiner* Društva Mali Petelin in dve v predstavi *Prevara* Teatra JJ KD Janez Jalen. **Maša Kavčič** je prejela matička za žensko vlogo v predstavi *Kos* Gledališke sekcije KUD Fofite Medvode. Žirija je ustvarjalcem namenila še tri posebna priznanja – predstavi *Kos* KUD Fofite iz Medvod za izjemen umetniški dosežek, predstavi Alica KUD Franc Kotar Trzin za celostni

Vodja postojnske območne izpostave JSKD in izvršna vodja festivala Silva Bajc.

koncept predstave, predstavi *Norci* Koroškega deželnega teatra Slovenj Gradec pa za sodoben družbenokritičen pristop.

Po odzivih sodeč so se gledališčniki v Postojni počutili dobro. **Podžupan Andrej Berginc** se jim je ob zaključku festivala zahvalil, ker vsako leto znova obogatijo kulturni utrip in jim izrazil dobrodoščilo tudi v prihodnjem letu.

Besedilo: Ester Fidel; fotografiji: Valter Leban, Foto Atelje Postojna.

Z Nejkjo Selišnik bogatejši za knjigo Erazem Predjamski

V organizaciji Knjižnice Bena Zupančiča Postojna in Parka Postojnska jama so prejšnji mesec predstavili v Predjamskem gradu novo knjigo *Erazem Predjamski* avtorice besedila in ilustratorke Nejke Selišnik iz Postojne. Selišnikova je tako pridala svoji bogati ilustratorski ustvarjalni poti še eno zaokroženo knjižno celoto, saj je poskrbela, da je legenda o neustrašnem vitezu Luegerju zaživela v našem prostoru in času.

V avtentičnem in očarljivem grajskem prostoru se je odvijal slikovit kulturni dogodek, prav tam blizu, kjer je slavnega viteza doletela bridka smrt. Pogovor z avtorico je spremljal pester program, ki je obudil spomin na čase neustrašnega viteza. Prireditev je obogatila tudi razstava izvornih ilustracij in tako je zaživela Erazmova edinstvena legenda v besedi in slikah, na violinah in kitari pa je odzvanjala renesančna pesem **učencev Glasbene šole Postojna**. Za to priložnost je Selišnikova posnela tudi skeč Erazem po Erazmu, v katerem so obiskovalci spoznavali, kako si ga z nekaj hudomušnosti predstavljamo danes. Zbrane sta ob izidu nagovorila tudi **direktor Knjižnice Bena Zupančiča Postojna Uroš Mlinar** in **predstavnica Mohorjeve družbe Celje Simon Ozvaldič**.

Na predstavitvi je Selišnikova povedala, da se ji je že pred davnimi leti, ko je kot osnovnošolka prvič obiskala Predjamski grad, Erazmova mogočnost, še posebej legenda o njem (ki jo je takrat slišala prvič) za vedno vtisnila v spomin. Kdo bi vedel, po kakšnem naključju jo je pot pripeljala prav nazaj v Postojno. Dobro ve, da jo je pri ustvarjanju lik nepozabnega Erazma ves čas kot senca spremljal in jo bodril. Ko je knjiga natisnjena, delo ni zaklju-

Nejka Selišnik je svojo knjigo *Erazem Predjamski* pospremila na pot med bralce v slikovitem Predjamskem gradu.

čeno, saj Selišnikova upa, da bo slikanica kmalu izšla tudi v tujih jezikih in bo tako dostopna turistom in nasploh tujim gostom. Obupati stare legende pa je posebno poslanstvo, pomeni ohraniti našo preteklost, se zavedati svojih korenin, dati trdnost našemu obstoju in imeti svojo zgodovino. In na koncu še doda: «Erazem je zdaj tu, ves čas mi je dajal vtis odločnega in iskrenega moža, ki si je upal brez predsodkov povedati, kar je mislil. Na nek način je bil in je moj junak. Na skrivaj me je bodril k delu in me vzpodbujal, naj ne obupam in tako sva skupaj prisopihala do uspeha in zmage. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki so omogočili tako izid kot tudi predstavitev knjige.»

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Valter Leban.

Nemški zbor v postojnski, argentinski v hrenoviški cerkvi

Turistično društvo (TD) Postojna že celi dve desetletji skrbi za kakovostno ponudbo poletnih kulturnih dogodkov na Postojnskem, v letošnjem, jubilejnem letu pa so dogajanje razširili tudi v jesen. 21. septembra je tako v cerkvi sv. Štefana v Postojni nastopil nemški zbor Junges Consortium Berlin, 14. oktobra pa se je v cerkvi sv. Martina v Hrenovicah predstavil argentinski zbor Coro de la ciudad de Mendoza. Oba koncerta sta bila posvečena 135-letnici Turističnega društva, drugi tudi 700-letnici župnije Fara.

Med najodmevnejšimi dogodki **Turističnega društva Postojna** je tudi Mednarodni glasbeni festival mladih, letos že 20. po vrsti. Tudi na obeh jesenskih koncertih sta nastopili vrhunski zasedbi. **Zbor Junges Consortium Berlin** deluje šele dve leti, a spada že med najboljše zборе v Nemčiji. Ansambel pod

Nemški zbor Junges Consortium Berlin je nastopil v cerkvi sv. Štefana v Postojni. ...

vodstvom umetnika **Vincenza Weissenburgerja** šteje približno 30 pevcev med 16. in 26. letom starosti. Kljub mladosti so kos zahtevnemu repertoarju s klasičnimi in z baročnimi skladbami. Imeli so že 35 koncertov, svoje znanje

»Lepšega na svetu ni, če na sreči dom sloni!«

V naslovu izpisani pregovor je le eno od sporočil, ki smo jih obiskovalci razstave, naslovljene *Vezeni pregovori* in reki nam pripovedujejo, lahko prebrali na stenskih prtih, razstavljenih v Zeleni dvorani postojnskega večgeneracijskega centra. Z razstavo, čeprav manjšo po obsegu, pa toliko bolj pomembno zaradi dragocene razstavljenе vsebine, so avtorice – članice Komisije za kulturne dejavnosti in izobraževanje Društva upokojencev Postojna (DUP) v sredo, 26. oktobra, sklenile aktivnosti, s katerimi so se letos vključile v projekta Dnevi evropske kulturne dediščine in Teden kulturne dediščine.

Odločile so se, da zberejo čim več stenskih prtov z umetelno izvezenimi motivi in pregovori, ki so še v preteklem stoletju krasili prenekateri dom tudi v naših krajih. Gospodinje, največkrat tudi avtorice vezenin, so jih navadno obesile na steno nad umivalnikom, nad škafo ali celo nad štedilnik. Stenski prt, ravno tako kot »bogkov kot«, ni manjkal skoraj v nobeni hiši.

Vodja Komisije in tudi povezovalka prireditve **Stanislava Gorenc** je v nagovoru spomnila na slogan Evropskega leta kulturne dediščine

2018 – Naša dediščina: kjer preteklost sreča sedanost – in poudarila, da je »kultura graditelj identitete in narodne zavesti, kultura so dejanja, besede in moralne vrednote vsakogar od nas. Tudi mi imamo in poznamo bogato dediščino našega okolja, zavedamo se njenega pomena in potrebe po njenem ohranjanju. Z zbiranjem zidnih vezenin, popisom besedil in njihovo analizo smo želele dobiti vpogled v vrednote, pravila, odnose kot tudi v samo življenje v minulem stoletju v našem okolju.« Zato ne preseneča niti izbor gostov, ki so jih ta dan povabile v svojo družbo. Z nekaj pesmimi

Odprtje razstave je sklenilo sproščeno druženje.

se je najprej predstavil predsednik DUP **Franc Koščak**, razmere in dogajanje v preteklem stoletju in pol v širšem slovenskem okolju (s poudarkom na podeželju) ter odnose, ki so krojili družinsko življenje, pa sta predstavili profesorica zgodovine **Nada Trebec** ter upokojena novinarka in publicistka **Milena Miklavčič**. Gorenčeva je v nadaljevanju spregovorila o razvoju vezenin na Slovenskem in jih predstavila kot stalnico v življenju posameznika, saj so ga spremljale praktično od rojstva do smrti.

Članicam Komisije je uspelo zbrati okrog 20 stenskih prtov. Na razstavi so jih predstavile v treh vsebinskih sklopih – vrednote in pravila, ekonomski položaj in odnosi. Ob zbiranju vezenin, ki so dragocen spomin na njihove prednike, so odkrивale tudi zanimive zgodbe; nekatere je nanizala **Marina Bajc**.

Razstavo je pospremila tudi predstavitevna zgibanka.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Sandi Gorenc.

Natečaj Miroslav Vilhar v očeh otrok in mladostnikov

V okviru obeležitve 200-letnice rojstva Miroslava Vilharja je bila 25. septembra v Knjižnici Bena Zupančiča v Postojni zaključna prireditev natečaja s podelitvijo nagrad "Miroslav Vilhar v očeh otrok in mladostnikov". Projekt je pripravil Organizacijski odbor za pripravo dogodkov ob praznovanju 200-letnice Miroslava Vilharja, koordinatorka natečaja Marjeta Marinčič pa je najboljšim mladim ustvarjalcem predala nagrade.

Natečaj, ki je bil razpisan na območju Občine Postojna, Občine Pivka in Občine Ilirska Bistrica, je bil namenjen vzgojno-izobraževalnim ustanovam, skupinam in posameznikom, njihovim mentorjem in staršem kot sodelovanje pri ohranjanju zgodovinskih dejstev in kulturne dediščine okolja ter spomina na Miroslava Vilharja.

Rodil se je v Planini, živel in ustvarjal je na gradu Kalc in na Zgornji Pivki. Slikovita in sporočilno bogata razstava likovnih, literarnih in fotografskih izdelkov (na ogled je bila do sredine oktobra), je požela veliko pohval. Ob tej priložnosti je v okviru Študijskega krožka Naravna in kulturna dediščina

Razstava likovnih, literarnih in fotografskih izdelkov je požela veliko pohval.

Zgornje Pivke 2018 izšla tudi brošura **Poezija Miroslava Vilharja in grad Kalc v fotografiji**.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

... argentinski zbor Coro de la ciudad de Mendoza pa v cerkvi sv. Martina v Hrenovicah.

in kakovost pa preizkušajo tudi na tekmovanjih, s katerih se vedno vračajo z najvišjimi odličji. Prepričali so tudi obiskovalce septembrskega koncerta v postojnski cerkvi in se jim še posebej prikupili z izvedbo naše ljudske skladbe

»Pa seliš od Svet'ga Vida zvon« – odpeli so jo v slovenskem jeziku. Zadnji v nizu koncertov se je odvil 14. oktobra, prvič v cerkvi sv. Martina v Hrenovicah. Pod vodstvom dirigenta **prof. Ricarda Portilla** je **argentinski zbor Coro de la ciudad de Mendoza** na tokratni turneji prepotoval 15 tisoč kilometrov. Preden so prišli v Slovenijo, so koncertirali še na Poljskem in Češkem, pri nas pa so koncertu pri Fari dodali še nastope v Tolminu, Ljubljani in Kopru. Dirigent Ricardo Portillo vodi zbor že 35 let, od same ustanovitve. Na tokratni turneji ga je sestavljalo 15 pevcev in 18 pevk. Enajstim odpetim skladbam pretežno argentinskih avtorjev so v dodatku priključili še venček domačih otroških pesmi in jih poklonili najmlajšim obiskovalcem, pravzaprav otroškemu pevskeemu zboru. Dobro obiskana prireditve v akustični ladji domače cerkve je vse obiskovalce navdušila tako z brezhibno vrhunsko izvedbo kot tudi s spontano odzivnostjo in z mladostno energijo nastopajočega zbora. **Srečko Šajn**, pobudnik in soorganizator dogodka, se je zahvalil pevski ekipi, posebej zborovodji, župniku **msgr. Vinku Lapajni** in vsem obiskovalcem.

Besedilo: Mateja Jordan in Marino Samsa; fotografiji: Marino Samsa in Valter Leban.

V sklepnem delu prireditve so skupaj s člani MePZ Arspoje zapele tudi članice VS Unica.

Večer v Vilharjevi čitalnici

Sredi septembra so se v Planini še enkrat spomnili rojaka, ki je v veliki meri zaslužen za to, da naša Pivška kotlina od srede 19. stoletja ni ostala na obrobju širših družbenih dogajanj. To je bil čas izrazitejšega pojavljanja in utrjevanja slovenske narodne zavesti, čas, ko se je rodilo ime Slovenija in nenazadnje tudi čas čitalnic. In prav v čitalniški maniri 19. stoletja – v obliki beseđe, torej družabne prireditve, za katero so bili značilni slovesni nagovori v slovenskem jeziku, petje, narodna glasba, recitacije in igre – se je odvila prireditev, ki so jo organizatorji poimenovali **Večer v Vilharjevi čitalnici**.

Tokrat so združili moči **člani Društva Škratovka Haasberg in Mešanega pevskega zbora Arspoje**, prireditev pa so v nedeljo, 16. septembra, pripravili v nekdanji grajski štali baročnega Hošperka in na vrtu ob njej. Povezovalka prireditve **Vanda Lavrič** je obiskovalce popeljala v obdobje čitalnic in spomnila, da so novembra 1864 prav na pobudo **Miroslava Vilharja** v Planini ustanovili čitalnico, prvo na Notranjskem. O njegovi večstranski umetniški nadarjenosti je »spregovorila« tudi priložnostna razstava, na kateri so organizatorji predstavili kopije gradiv, shranjenih v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in v Notranjskem muzeju Postojna. »Miroslav Vilhar je bil sicer glasbeni samouk, vendar njegove pesmi segajo do srca in so se zato z lahkoto ohranile ter se vpele v narodno zavest Notranjcev in drugih Slovencev. Nekatere pesmi so celo ponarodele,« je ob najavi MePZ Arspoje poudarila Lavričeva. Zbor vodi **Florjana Ulaga** – poznamo jo kot ustanoviteljico in dolgoletno vodjo Vokalne skupine Unica ter idejno vodjo in snovalko desetih Ravbarjevih večerov – sestavljajo pa ga sodelavci, zaposleni na Agenciji RS za okolje. Predstavili so se z obveznima *Na jezeru* in *Lipa* ter s še nekaj ljudskimi. Priložnostni oder so nato prepustili mladi zasedbi – **Kvartetu saksofonov** (sestavljajo ga dijaki Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani ter Umetniške gimnazije Koper: **Neja Anderle, Maj Brinovec, Brina Kren** in **Matic Ulaga**) in več recitatorjem. S prvim stavkom Ipvčeve *Serenade za godala* sta se predstavila še instrumentalista, člana sestava Arsogode, **Janko Merše** s kitaro in **Jurij Pahor** z violino. Večer so s še nekaj odpetimi pesmimi sklenili pevci MePZ Arspoje. Zadnje so zapeli skupaj s članicami **Vokalne skupine Unica**. Ta se je s tem nastopom po trinajstih letih delovanja (na mnogih odrih je nastopila kar stokrat) v družbi prijateljev poslovila od svoje zveste publike.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Matjaž Ivačič.

V nizu dobrotelnih dogodkov so organizatorji povabili tudi na kostonjev piknik.

Študentje tudi letos pomagajo

Klub študentov Postojna in Pivka tudi letos uresničuje tradicionalni projekt Dobrotelni rocktober. Pekli so palačinke in kostonj, dan po brucovanju so pripravili rock koncert, sledila bosta še nogometni turnir in predstava Borisa Kobala. Zbrana sredstva bodo namenili družini s 3-letno deklico, ki potrebuje posebno zdravstveno oskrbo.

Dobrotelni rocktober so odprle slastne palačinke, manjkal ni niti kostonjev piknik z akustično glasbo v Bonito baru. Klub študentov se ob tem zahvaljuje trgovini Sadje in zelenjava Erika, saj jim vsako leto podari zvrhano mero kostonja. Zahvaljuje se tudi Bonito baru ter Nini Podboj in Boru Zgoncu za glasbene užitke. Samo s prvima dogodkoma so za dober namen zbrali okoli 500 evrov. 20. oktobra so pred PTC Primorka odmevali rock ritmi – povabili so odlični skupini **San Di Ego** in **King Foo**. Na oder so stopili še člani lokalne zasedbe **Anderkaver** in **Matic Marentič**. V soboto, 27. oktobra, sledi nogometni turnir, dan za tem **Boris Kobal** z njegovo novo predstavo »Pismo rosno! Vsega je kriv poštar ...« V Kšoppu so zadovoljni, da pri njihovih dobrotelnih projektih sodeluje tudi Kulturni dom Postojna. Letos zbirajo sredstva za mlado družino, v kateri je zaposlen zgolj oče, 3-letna hčerka pa potrebuje posebno zdravstveno nego. V zadnjem času so v medije pricurljale mnoge zgodbe pomoči potrebnih, ki so jih posamezniki ali organizacije izkoristili s pretvezo zbiranja sredstev. Član Kšoppa **Mehmed Muhović** pravi, da so »takšne situacije velik problem, ker se ljudje počutijo izkoriščeni in to zbija kredibilnost vsem, ki res delajo za dober namen. Vedno upamo, da nam bodo ljudje zaupali in videli, da gredo sredstva v dobre namene in prave roke.«

Dobrotelni rocktober so začeli aktivisti nekdanjega Leo kluba Postojna. Začetnik projekta je bil **Sebastijan Maučec**, se danes idejni vodja. Kšopp je pri Rocktoberu sodeloval leta 2015, leto za tem pa prevzel organizacijo. Sedaj so na pragu 10. obletnice in se bodo tudi v prihodnje trudili pomagati tistim, ki pomoč potrebujejo. Kšopp je dan pred rock koncertom priredil še **brucovanje s skupino Zvita feltna in DJ Bolkom**. Pripravljajo se tudi na veliko praznovanje **25-letnice kluba**, ko v Postojno pridejo **Tony Cetinski, Drugo du-gme, Kottelsi in DJ Krmpy**. Praznovanje bo **17. novembra pred Primorko**.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Barbara Debevec.

Lesena skulptura usmerja proti Stranam in Šmihelu.

Vodni izvir v Stranah.

Po Jamborni cesti, 5. del

Oktober je naravo odel v barvito preobleko. Temperature so se nekoliko znižale, na drevesih so ostali še zadnji sadeži. Po poletnem predahu se zopet vračamo v vasi pod Nanosom. Pri cerkvi sv. Jurija na obrobju Šmihela se odpravimo na sprehod po poljskih poteh.

Če smo nazadnje parkirali prav ob cerkvi in pokopališču, se tokrat lahko s te točke podamo na pohod do vasi Velika Brda in naprej do Fare. Hitro nas pot zanese po prijetni makadamski cesti, ob kateri pozdravimo krave na paši. V zgodnjih jesenskih dneh zaide v nos vonj po presladkih slivah. Samorasle jablane so letos polne pretežkih jabolk, med sprehajanjem opazimo tudi debele orehe in bogata hrastova drevesa. Jesen se resnično kaže v polnem sijaju. Področje z vasicami pod Nanosom je prepredeno s potmi, po katerih se lahko ure in ure z užitek izgubljuje peš ali s kolesom. Morda je prav to čar teh krajev, saj se pohodniški predlog na obvestilni tabli pri cerkvi sv. Jurija hitro izkaže za zahtevnega. Manjka kakšen smerokaz ali podrobnejši opis poti za pohodnike, ki jim kraji niso ravno domači. A nič ne de, izgubljam se skupaj.

Pot vodi naprej do križišča, kjer lesena skulptura usmeri desno v Strane ali nazaj v Šmihel; mi pa raje zavijemo levo, saj smo namenjeni v Velika Brda. Na drugi strani križišča bi morala stati 14. obvestilna tabla na turistični Jamborni cesti, a je danes tam ni več. Mogoče jo je uničilo slabo vreme, morda vandali. Ob pravem času zadiši tod po sveže pokošeni travi, barvni kontrast na travnikih dajejo jesenski žafrani. Predlagana pot nas sredi Velikih Brd usmeri levo proti staremu poslopju, kjer opozori nase pes čuvaj. Na tistem delu postane pot neopazna ali zaraščena, zato jo je, čeprav je krožna, bolje prehoditi v dveh delih.

S poti v Faro

Sprehajali smo se po starodavni trasi Jamborne ceste, ki sicer ne zavije na Velika Brda, ampak pri prej omenjenem križišču nadaljuje v Brezje pod Nanosom. Novejša izletniška trasa vodi iz Šmihela v Strane, a tja pokušamo kasneje. V Fari stoji cerkev sv. Martina. Obvestilna tabla ob njenem zidu nas podučí, da v cerkvi najdemo poslikave Toneta Kralja. Župnija Fara Hrenovice, pod katero med drugimi spada še obe šmihelski cerkvi, obeležuje letos 700-letnico. Če imate čas, se lahko od tod odpravite na preostanek krožne poti, ki vas vodi nazaj do cerkve sv. Jurija. S tega konca lažje najdemo preostanek trase. Sprehod pričnemo pri sv. Martinu oziroma na bližnjem kolovozu, ki se počasi spušča proti makadamu.

Vas ob »tisočletni tisi«

Sredi strnjene vasi Strane stoji cerkev sv. Križa, ob njej pa dve tisi. Kaže, da tod drevesa niso samo padala, ampak tudi rastle. Starejši tisi so nekoč pripisali skoraj tisoč let, leta 2010 pa njeno starost znižali na okrog 540. Ime »tisočletna tisa« se je kljub temu ohranilo. Mlajša tisa tik ob njej je sicer višja, njena starost je bila v istem času ocenjena na 220 let – je zapisano na tabli, ki je postavljena ob obeh drevesih. Starejši primerek je bil kmalu po drugi svetovni vojni zavarovan; sedaj oba nosita status naravne vrednote državnega pomena. O kraju krožijo številne legende. Skozi stoletja se prenaša izročilo, da je tam pridigal sv. Hieronim; nekateri verjamejo, da je tisa takrat že rastle. Na imenovanem kraju naj bi se ustavila tudi Ciril in

Metod na poti v Rim. V Stranah so nekoč trdno verjeli v coprnice, tamkajšnje so bile zelo hudobe. Po pričevanjih, ki jih je zbral Miroslav Pahor, so naredile veliko škode svojim sosedom; pogosto so se spravile nad živino. Ob cerkvi in naravni dediščini teče sveža nanoška voda. Tamkajšnji otroci prikimavajo, da je odlična. Ob izviru nas na pohod vabi Jakobova pot na Nanos, zanjo se potrebuje kakšni dve uri.

»Ubeljsko je vas častita ...«

»Ubeljsko je vas častita, v podnanaške špranje skrita. Kdor hoče tod hodit, se mora tu roditi.« Tako pravi stara ljudska pesem; mi se bomo tem besedam navkljub sprehodili tod okoli. Danes je Ubeljsko po zaslugi prireditve Krompirjeva noč najbolj poznano po krompirju, nekoč so se Ubeljci preživljali tudi s fižolom. Sadili so ga, kamor so ga le lahko. Tod so bile žage, številne z lesom povezane obrti, gostilne, kuhali in prodajali so oglje. Miroslav Pahor je izbrskal, da je Ubeljsko omenjeno v seznamu posesti goriških grofov že okoli leta 1200. V zlatih časih Jamborne ceste je bilo res živahno. Nek domačin mu je zaupal svoje otroške spomine, kako so vsi vaški otroci pričakali furmance in se na jamborih s širokimi nasmehi na obrazih zapeljali v sosednjo vas. Seveda so bili tudi težki časi; vsi kmetje z zemljo so morali skrbeti za poljske poti, po katerih so se vozili furmani. Običajno so jih utrjevali spomladi in jeseni, v nasprotnem primeru jih je doletela kazen. Nekateri so šli »prezimit« v pristanišča, kot so radi dejali. Tam so v času, ko niso mogli delati v gozdu, sprejeli težaška pristaniška dela.

Stara domačija z arkadno vežo v Velikem Ubeljskem.

Sredi Velikega Ubeljskega stoji blizu cerkve tudi stara domačija z arkadno vežo. V 19. stoletju jo je imel v lastni veleposestnik, nekoč je bila v njej gostilna. Napis nad vhodom še vedno sporoča, da je bila tam nekdanj tudi trgovina z mešanim blagom. Slovenski etnografski muzej hrani fotografijo iz leta 1980, ko naj bi trgovina še delovala. Stavba je vpisana v register kulturne dediščine. Medtem ko potujemo po Jamborni cesti, stopamo po poteh preteklosti. To so kraji, kjer sta se spojili kultura in narava. Prihodnjič se bomo povzpeli na Nanos in sklenili popotovanje pri Postojnskih vratih.

Besedilo in fotografije: Jaka Zalar.

Obiskovalci so si z zanimanjem ogledali razstavljene gobe, Jože Podboj pa je še dolgo odgovarjal na njihova vprašanja.

Predavanje o gobah

V septembru so v UKC Ljubljana uradno zabeležili 60 primerov zastupitev z gobami. Če tej številki dodamo še nabiralce gob, ki zaradi prebavnih motenj niso iskali zdravniške pomoči, je izobraževanje in svetovanje izkušenim ali slučajnim nabiralcem gob še kako dobrodošlo.

Postojna ne premore gobarskega društva, zato je **Večgeneracijski center za dvig kakovosti življenja Točka moči** v sodelovanju z Gobarskim društvom Lisička iz Maribora v petek, 12. oktobra, v Zeleni dvorani organiziral predavanje o čiščenju, shranjevanju in pripravi gob. Predavanje je pripravil in vodil domačin **Jožef Podboj, determinator svetovalec pri Mikološki zvezi Slovenije**. Vsem, ki jih gobarstvo vsaj malo zanima, Jožeta (po domače Martina iz Studenega) ni treba posebej predstavljati. S pomočjo prijateljev mu je uspelo poimensko določiti 115 vrst gob. Obiskovalci so si jih lahko ogledali, jih povohali in dobili odgovore na svoja vprašanja. V Sloveniji raste preko 15.000 gob, od teh je registriranih 3000 vrst. Osrednja tema predavanja je bila pravilno čiščenje, priprava in shranjevanje gob, saj se več užitincev zastrupi z užitnimi kot s strupenimi gobami, kar je posledica nepravilne obdelave, shranjevanja in rokov uporabe. Pri shranjevanju gob je nujna oznaka datuma, saj se že tako lahko izognemo precejšnji meri nevarnosti. Dosti gob se uporablja samo kot začimbnice, vse večja pa je tudi uporaba v zdravilne namene.

Med nabiranjem gliv lahko naletimo tudi na redarje. Ti nas lahko pošteno oglobijo, če smo nabrali več kot dva kilograma gob na osebo, če jih prenašamo v PVC vrečkah, če smo nabrali zaščitene in tudi če nabrane niso očiščene. Jože je voden ogled razstave z razlago ponovil čez dva dni pod kozolcem toplar pri Belskem v organizaciji TD Podgura.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Misica, ki ne more brez mamine sarme

Edita Avdič s Prestranka je to poletje odletela v Azijo. Tam se je udeležila izbora za World Miss Tourism Ambassador in se uvrstila med dvajset najlepših. To ni bil njen prvi izbor, za sabo ima že številna lepota tekmovanja. Mi smo jo ujeli za kratek klepet, ko se je ravno vrnila iz Londona.

Edita Avdič lahko pri komaj 21 letih našteje veliko število tekmovanj, ki se jih je udeležila – Miss Alpe Adria, Top Model Slovenije, lani je bila druga spremljevalka Miss turizma Slovenije kot tudi finalistka v nacionalnem izboru za Miss Earth, videli smo jo lahko v reviji Cosmopolitan v sklopu projekta Dekle z naslovnice ter v številnih modnih revijah doma in po svetu. Njena pot v svet estetike se je pričela, ko je doživela sladkih šestnajst let. Udeležila se je modne revije za Frizerstvo Vera v rodni Postojni. Dogodek jo je navdušil za modna tekmovanja, a sama pravi, da so lahko zelo naporna. To je doživela letos poleti, ko so jo organizatorji World Miss Tourism Ambassador zgolj pet dni pred začetkom povabili v Azijo. Izbor je potekal na Tajskem in v Vietnamu.

Edita so miss tekmovanja prinesla že več uspehov.

»To je bilo pravo miss tekmovanje, trajalo je dva tedna in pol. Bilo je strogo, vsak dan vstajanje ob 6. uri zjutraj, veliko aktivnosti, malo spanja«, pravi Edita in se pohvali z uvrstitvijo med najboljših šest v bikini tekmovanju, kar je na koncu prineslo

še uvrstitev med najlepših dvajset deklet. Zmagala je Vietnamka Mo Phan.

Čeprav vsako dekle tekmuje za zmago, Edita pravi, da je dobila veliko prijateljev. »Zelo dobro se razumemo in še vedno smo v stiku. Dobro je, da imam v vsaki državi eno kolegico.« Z veseljem potuje in odkriva nove dežele; vsako leto name-rava obiskati čim več držav. Ob vsem tem pa ni pozabila na študij, čeprav ga je trenutno dala na stranski tir. Želi zaključiti študij podjetništva, a v Sloveniji ne vidi svoje prihodnosti. Kam jo bo vodila pot, še ne ve, samo da bo imela blizu naravo, kjer lahko za trenutek odmisli svoje skrbi.

Edita razmišlja zelo stvarno – zaveda se, da je manekenska kariera omejena. Na vprašanje, koliko odrekanja je v tem poklicu, pa doda, da ima srečo: »Nimam nobenih odrekanj. Jem normalno, kar mi paše. Čevapčice, burek, mamino sarmo. Karkoli pojem, nikamor ne gre. Do kdaj bo tako, ne vem«. Za konec še tisto, kar mnoge najbolj zanima – ne, ni v sorodu z Denisom Avdičem.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: osebni arhiv Editte Avdič.

BALINANJE

Tekmovanja, v katerih sodelujejo ekipe balinarjev in balinark s Postojnskega, so že v polnem teku.

Prvo novembrsko soboto bo startala naša najkakovostnejša **Super balinarska liga oziroma ekipno državno balinarsko prvenstvo**. V ligi nastopa osem ekip, med njimi tudi BK Postojnska jama iz Postojne. Postojnčani so sicer v minulem prvenstvu zasedli zadnje mesto in bi se morali od lige posloviti, a je medtem ekipa Agrochem Šempeter odstopila od nadaljnjega tekmovanja. Postojnčani so tako zapolnili izpraznjeno mesto. V novo sezono bodo varovanci tehničnega vod-

je Pavleta Švare startali z najmlajšo ekipo v ligi, saj so nekateri izkušeni igralci odšli drugam. Na novo so iz ekipe Orlek Pivka prišli Domen in Gašper Sedmak ter Jani Jarič, novinec je tudi Borut Pivk. V ekipi ostaja hrvaški igralec Igor Linić. V pripravljalnem obdobju so na trening tekmi izgubili z 11 : 15 proti hrvaškemu ligašu Lovranu.

Začela pa so se tudi **ligaška tekmovanja v okviru OBZ Postojna** oziroma **tri območne lige**. V 6. krogu I. lige OBZ je ekipa Postojna II premagala Hrašče, Grmada (Planina) pa je izgubila z Orlek Oro Met II. Med osmimi ekipami trenutno vodi s petimi zmagami Bistrca, sledijo Koseze in Orlek Oro Met II s po 8 točkami, Katarina in Postojna II s po 6, Košana mladi s 4, Hrašče in Grmada s po dvema. V II. ligi OBZ nastopajo le tri ekipe. Vodijo Diabetiki, drugi so Frnantovi (Parje), tretji Beu kamn. Ne počivajo niti balinarke. Trenutno

so v vodstvu Postojnčanke, druge so Pivčanke, tretje Diabetinje.

DU Postojna je izpeljalo v Zeleni balinarski dvorani in na zunanjem balinišču Super ligaša BK Postojna že **38. Garzarolljev balinarski memorial**. Nastopilo je 10 moških in 14 ženskih ekip (trojk) iz bližnjih sosednjih društev, ena tudi iz sosednje Hrvaške. Tokrat so se posebej izkazali domači balinarji in balinarke, saj so slavili v obeh konkurencah. Moška ekipa, ki je v finalu s 13 : 3 odpravila Ajdovščino, je nastopila v postavi Ante Bašič, Boris Borovina, Emil Kragelj in Janez Križman. Ženska ekipa v postavi Ana Debevec, Lijana Božič, Pavla Muhič in Elvira Poljšak pa je v odločilni tekmi za naslov s 13 : 9 premagala Sežano.

Brane Fatur

KOŠARKA

Članska ekipa Košarkarskega društva Postojna je začela novo sezono odlično.

V 3. skl so najprej zabeležili visoko zmago proti ekipi iz Pivke, nato pa v domači dvorani premagali še KK Hidria. Napredovali so v pokalu Spar; v uvodnem krogu so izločili ljubljanski Globus, v drugem pa so se na prvi tekmi, ki so jo igrali v domači dvorani, odlično upirali favoriziranim gostom iz Portoroža (ti sicer igrajo v 2. skl).

Na povratni tekmi bodo poskušali nadoknaditi razliko štirih točk in se uvrstiti v tretji krog tekmovanja. V nadaljevanju ligaške sezone pričakujejo naši košarkarji 10. novembra v dvorani Šolskega centra Postojna ekipo Rosa Vrhnika, teden dni kasneje gostujejo v Novi Gorici, 24. novembra pa prihaja v Postojno ljubljanski Slovan.

Ekipa fantov do 19 let je doživela v 1. B skl v treh zelo zanimivih obračunih tri tesne poraze, ekipa **U17** v 2. skl se bori z dvema zmagama in enim porazom za 1. mesto na lestvici v svoji skupini, ekipa **U15** pa po štirih tekmah v 2. skl še ne pozna poraza in na lestvici prepričljivo vodi.

Košarkarski klub Orli Postojna

Ekipa deklet do 17 let, ki tekmuje v svoji krstni sezoni pod okriljem Košarkarske zveze Slovenija, je na uvodnih tekmah doživela sicer tri poraze, a je pri njih iz tekme v tekmo viden napredek.

Fantje do 15 let, ki prav tako tekmujejo prvič, tudi še čakajo na svojo premierno zmago, a kljub petim porazom ostajajo optimistični.

Boštjan Blaško

NOGOMET

V predzadnji številki Prepiha smo objavili vest, da bo imela Postojna tri nogometne klube, kar ne drži. Imela bo dva, mlajšega – NK Proteus ter NK Ankaran Postojna in Ankaran Postojna B. Iz Nogometne zveze Slovenija smo pridobili podatke, da se je NK Postojna pripojil NK Ankaran Hrvatini (lani so igrali v 1. SNL) in da se NK Postojna izbriše iz registra klubov NZS. Novo ime prejšnjega kluba je sedaj Ankaran Postojna; ta igra s profesionalno ekipo v 2. SNL, Ankaran Postojna B pa z amatersko ekipo v Enotni primorski nogometni članski ligi.

Najboljša članska ekipa igra že v zadnji jesenski tretjini drugoligaškega prvenstva in ji je v uvodnih tekmah kazalo dobro. Trenutno je med 16 ekipami po enajstih odigranih krogih na devetem mestu (16 točk). Na domačem igrišču v Športnem parku, kjer so odigrali pet tekem (vselej v dežju), so premagali ekipe Brežice Terme Čatež, Nafta 1903, Ilirija 1911 in Jadran Dekani ter remizirali z Rogaško. Na gostovanjih so si s tremi remiji v tekmah z nasprotniki Fužinar Vzajemci (Ravne), Vitanest Bilje in Krka (Novo mesto) prislužili še tri točke. Izgubili pa so tekme z moštvi Roltek Dob, Kalcer Radomlje in Brda (Vipolže). V 12. krogu bodo v šesti domači tekmi igrali z Beltinci, nato dvakrat gostujejo (na Ptujju

in v Sežani), 11. novembra igrajo doma proti AŠK Bravo, teden dni kasneje bo v Športnem parku nasprotnik Fužinar Vzajemci. Jesenski del bodo 25. novembra zaključili v Brežicah.

Brane Fatur

Najboljši na prvenstvu Primorsko-notranske regije v taroku: (od leve proti desni): Vinko Berce, Alojz Markič, Edvard Progar.

TAROK

ŠD Epic Postojna je v restavraciji Erasmus organiziralo že 22. odprto prvenstvo Primorsko-notranske regije v taroku.

Nastopilo je 24 igralcev in igralk iz devetih slovenskih društev. Za naslov najboljšega so se pomerili v treh krogih. Najbolje so se odrezali člani domačega kluba, saj so osvojili prva štiri mesta. Zmagal je najboljši postojnski igralec, tudi posamični državni prvak Alojz Markič, sledijo Vinko Berce, Edvard Progar in Bojan Humar.

Brane Fatur

Spreminjamo cene z novimi paketi A1 GO!

Že od **8 99 €**
na mesec

A1.si

A1 Postojna

Tržaška cesta 4, Postojna

M 040 411 631

Ponudbo za pakete A1 GO! XS, S, M in L lahko izkoristijo vsi novi in po pogojih Pogodbe o zagotovitvi posebne ugodnosti obstoječi naročniki A1. Cene paketov A1 GO! navedenih v oglasu vključujejo popust z naslova aktivnega eRačuna (1 €) in popust z naslova programa A1 Connect (2 €). Vse cene vključujejo DDV. Za pakete A1 GO! veljajo Splošni pogoji za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev za potrošnike oziroma Splošni pogoji za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev za pravne osebe in podjetnike. Posebni pogoji za izvajanje mobilnih storitev ter Opis paketov A1 GO!, ki so skupaj s cenami ostalih storitev, opisom prihranka pri eRačunu ter programa A1 Connect in pogoji ponovne vezave za obstoječe naročnike na voljo na 040 40 40 40, A1.si in na prodajnih mestih A1. A1 Slovenija, d. d., Šmartinska c. 134b, SI-1000.

VRTEC
POSTOJNA

Vabilo k vpisu v CICIBANOVE URICE

Spoštovani starši,

Vrtec Postojna vabi k vpisu otrok v cicibanove urice. Program je namenjen predšolskim otrokom, starim od 3 do 6 let, ki NE obiskujejo vrtca.

Urice bodo potekale **vsak ponedeljek od 16:30 do 18:30, na oddelku D.**

Vpisni list dobite na spletni strani Vrtca Postojna ali ga osebno prevzamete v pisarni tajništva. Izpolnjenega nam lahko posredujete po pošti ali ga prinesete osebno v upravo vrtca med 8:00 in 12:00. Več informacij lahko dobite v tajništvu, na tel.št. 081 601 692.

Lepo vabljeni.

KOMUS
Pogrebne storitve

V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA, SMO VAM V POMOČ
S PRIJAZNO BESEDO IN CELOSTNO ORGANIZACIJO
ZADNJEGA SLOVESA

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ✦ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ✦ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ✦ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ✦ ekshumacija
- ✦ organizacija pogrebne svečanosti
- ✦ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ✦ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ✦ pogrebna oprema

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo **25% popust** na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE:
KOMUS d.o.o., Jeršice 3, Postojna
Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Spodmol pod Macesnovo gorico

dva dotika zgodovine

V sredo, 7. novembra 2018, ob 18.00

vas vabimo v Notranjski muzej Postojna na Kolodvorsko cesto 3 v Postojno na odprtje razstave **Spodmol pod Macesnovo gorico; dva dotika zgodovine**

Razstava nas bo popeljala v osrčje Kočevskega roga, kjer obdana s prostranimi gozdovi leži jama Spodmol pod Macesnovo gorico. V kraški pokrajini ne bi bila nič posebnega, če se je ne bi kar dvakrat dotaknila človeška zgodovina, enkrat kot objekt živih in drugič kot prostor mrtvih.

Na odprtju razstave bodo sodelovali učenci Glasbene šole Postojna.

Razstava Spodmol pod Macesnovo gorico; dva dotika zgodovine bo na ogled do 29. 11. 2018.

V sredo, 28. novembra 2018, bo ob:

17:00: delavnica za otroke:
Ali so bile tudi včasih pike na loncih;
prazgodovinski lonci

18:00: predavanje:
Prikrita grobišča v kraških jamah v Sloveniji
Dr. Andrej Mihevc, znanstvenik na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni, bo predstavil prikrita grobišča, ki jih je odkril pri raziskovanju jam v Sloveniji.

Gimnazijci Šolskega centra Postojna daleč presegli šolske klopi

Šest dijakov programa gimnazije na Šolskem centru Postojna se nas je pod vodstvom profesorice nemščine Lidije Mlakar v šolskem letu 2016/17 odločilo za vključitev v eTwinning projekt Together in Europe.

Glavni cilj tega projekta je bil spoznavanje enega izmed najbolj perečih aktualnih problemov - migracij. Dijaki smo temo odkrivali iz novih zornih kotov; naredili smo intervjuje s priseljenci na naši šoli in izdelali filmček, v katerem smo glavno temo približali širši javnosti. Aktivnosti smo izvajali z ostalima sodelujočima šolama iz Turčije in Nemčije. Opravljeno delo je bilo na naše presenečenje prepoznano tudi izven zidov šole. Dobili smo

prestižno nagrado "zlati kabel" in potovalne bone "Move2Learn". Z veliko vloženega truda smo od 16. do 21. septembra 2018 organizirali mobilnost v Nemčijo, k projektnim partnerjem v Minden. Dijaki so nas zelo lepo sprejeli in nam pripravili krasen program. To je bila že druga mobilnost v tem projektu, saj so nas maja 2018 obiskali dijaki, profesorji in ravnatelj šole iz Turčije.

Lea Kalister, dijakinja 3. B

Užitni in čutni parki

Sredi oktobra je uradno zaživel prvi užitni in čutni park v Postojni. Na odprtju so spregovorili župan Igor Marentič, predsednik društva za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom Boštjan Glažar, vodja OE Ljudska univerza na Zavodu Znanje Tina Bazjako in strokovni vodja LAS Aleš Zidar.

V projektu Užitni in čutni parki sodeluje sedem partnerjev: Zavod Znanje Postojna, Občini Postojna in Pivka, KGZS Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad in Zdenka Žakelj s. p. Gre za neprofiten projekt, ki je namenjen kvalitetnejšemu življenju prebivalcev in predvideva ureditev javnih površin, da bodo na trajnosten način povezale medgeneracijsko oskrbo

urejenega prostora. V parkih bodo na ekološki način zasajene izključno užitne rastline, ki bodo obiskovalcem parkov nudile ne le svež prigrizek ob igri in počitku, ampak tudi prepoznavanje že pozabljenih rastlin ter spoznanje, da lahko lep ambient v parku ustvarimo tudi z užitnimi rastlinami. Ostali elementi v parkih bodo čutne poti iz naravnih materialov, zelišča, v parkih bo potekala tudi izobraževalna dejavnost.

5. seja otroškega občinskega sveta

V ponedeljek, 8. oktobra je v sejni sobi knjižnice Bena Zupančiča Postojna potekala 5. seja otroškega občinskega sveta.

Najprej sta imela pozdravna nagovora otroški župan Maks Marolt in župan Igor Marentič, kjer sta zbrane nagovorila s spodbudnimi besedami za delo v novem šolskem letu 2018/2019. Sledil je pozdravni nagovor Unicefove junior ambasadorke Arje Ele Hvala.

Po uvodnih nagovorih so bile nujne kadrovske spremembe. Županska funkcija se namreč z letošnjim šolskim letom seli na OŠ Prestranek. Tako so soglasno sprejeli, da Tinkara Vatovec prevzame mesto otroške

županje, za podžupanji pa sta bili predlagani s strani OŠ Miroslava Vilharja Postojna Lara Gašič in Urška Letič kot predstavnica OŠ Antona Globočnika Postojna.

V nadaljevanju seje so spregovorili o varnih točkah v Občini Postojna, skupaj z Boreom so načrtovali aktivnosti za Postojna na živi ulici z mladimi 2019. Mladi so ob koncu seje podali še svoje pobude, ki so bile zelo raznolike in konstruktivne, nanje pa je odgovarjal župan Igor Marentič.

Župani v šoli

Stičišča nevladnih organizacij so v okviru akcije Šola za župane organizirala pogovore med nevladnimi organizacijami in županskimi kandidati na letošnjih lokalnih volitvah. Župan Igor Marentič se je šole udeležil v Pivki, kjer je bila pripravljena za županske kandidate občin Ilirska Bistrica, Pivka in Postojna.

Stičišča nevladnih organizacij so pobudo Šola za župane pripravila z namenom vključevanja predlogov, pobud in potreb s strani nevladnih organizacij in zainteresirane javnosti v programe kandidatov na lokalnih volitvah 2018. V Šoli za župane so se drug od drugega učili iz slovenskih primerov dobre prakse. V posameznih krajih občine in nevladne organizacije že izvajajo veliko uspešnih in dolgoročnih projektov

in programov, zato je Šola za župane tudi dobra priložnost, da si lokalne skupnosti med seboj izmenjajo izkušnje.

Med nevladnimi organizacijami, ki so se pridružile Šoli za župane, so humanitarne organizacije, organizacije za pomoč otrokom, športna, kulturna in turistična društva, mladinske organizacije in organizacije, ki zastopajo skupine bolnikov.

Varno na cesti skupaj z Združenjem šoferjev in avtomehanikov Postojna

Občina Postojna in Združenje šoferjev in avtomehanikov (ZŠAM) Postojna že vrsto let sodelujeta pri skupni skrbi za večjo varnost udeležencev v cestnem prometu z različnimi aktivnostmi. Najpomembnejša je vsekakor skrb za varnost šolarjev na poti v šolo in domov ob začetku šolskega leta.

ZŠAM takrat posveti največjo pozornost predvsem prvošolčkom, ki so začetni udeleženci v prometu in se osnovnih pravil šele učijo. Poleg tega skrbijo za varnost udeležencev na raznih prireditvah, v veliko pomoč pa so tudi pri organizaciji in izvedbi projektov s področja preventive v prometu.

V ZŠAM Postojna se zelo radi odzovejo na povabila Občine Postojna ter drugih institucij in javnih zavodov k sodelovanju in tako s skupnimi močmi prikažejo občanom varen in

prijazen način udeležbe v prometu. Leta 2015 so se razveselili priznanja za svoje delo saj jim je Javna agencija RS za varnost prometa podelila priznanje »Zlati znak za prispevek k večji varnosti v prometu,« ki jim ga je v imenu Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Postojna izročila Martina Ivanović. S tem so člani združenja dobili potrditev, da je njihovo delo uspešno in cenjeno, kar sami z vztrajnostjo, dobrim delom in tradicijo dokazujejo že več kot 63 let.

Pot pastirčka Jakoba

Prvi dan oktobra je Pot pastirčka Jakoba nad Postojnsko jamo uradno zaživela. Z vzgojiteljicami in otroci si jo je ogledal tudi župan Igor Marentič.

Na pobudo in vabilo Turistične zveze Slovenije k sodelovanju v vsestranskem gibanju na temo Z igro do prvih turističnih korakov, so se strokovne delavke vrtca odločile, da bodo sodelovale v projektu z naslovom Turizem in vrtec.

Vzgojiteljici Majdi Božič iz Vrtca Postojna se je porodila ideja za postavitve igral iz naravnega materiala v naravnem okolju - gozdu. In ker imamo v Postojni legendarnega junaka pastirčka, ki je bil v pripovedki tudi sam otrok, se je ime ponujalo samo po sebi: POT PASTIRČKA JAKOBA.

Ob poti najdemo postavljene ovire, ki jih najmlajši premagujejo, plezajo, spoznavajo drevesa in gozdne prebivalce, opazujejo, poslušajo in spodbujajo svojo domišljijo. Po raziskovanju gozda na jasi skozi 'okno' pogledajo še Nanos in vas Šmihel pod Nanosom, kjer je bil pastirček Jakob doma. Na poti skozi pripovedovanje otroci spoznajo delček njegovega otroštva, da se lahko poistovetijo z njim in njegovo bistrumnostjo, po kateri je poznan še danes.

Izbrana glasba, prefinjena izvedba in zahvala dirigentki

Godalni orkester šole je v soboto, 13. oktobra, s prav posebnim koncertnim večerom obeležil 30-letnico delovanja. Oder so zapolnili mladi godalci, ki so del tega orkestra že dolga leta, nekateri polnih dvajset.

Večer je bil nabit s čustvi, saj je bil to poslovlilni koncert njihove dirigentke Marinke Kucec Jurič. Mladi so v njej odkrivali predanost, srčnost in strokovnost. Kako izjemno so hvaležni za vse, kar jim je dala, so mladi glasbeniki povedali v zahvalnem govoru. Dirigentki se je za izjemne uspehe zahvalil tudi ravnatelj Edvard Popit, šola pa je ob tej priložnosti izdala zbornik in zgoščenko ter tako predstavila zadnjih deset let delovanja orkestra.

Poslovlilni koncert je bil tudi v glasbenem smislu

presežek. Izbran program je orkester predstavil v najboljši luči. Izkazali so se v interpretativni zrelosti, muzikalni in tehnični dovršenosti in izjemnem občutku skupnega muziciranja. Nabito polna dvorana glasbene šole si je z navdušenim aplavzom ob koncu izborila še dva dodatka.

Tako se je zaokročila izjemna zgodba o uspehu. Vsi: učenci, kolegi in krajanje Postojne smo iskreno hvaležni dirigentki Marinki Kucec Jurič, ki nas je vsa ta leta razvajala z dobrimi koncerti. Napisala je zgodbo, ki bo še dolgo opevana in nikoli pozabljena. Zgodbo, o kateri bodo govorili vsi mladi glasbeniki, njihovi starši in poslušalci, ki so ji skozi vsa leta sledili.

Suzana Furlan Mitev

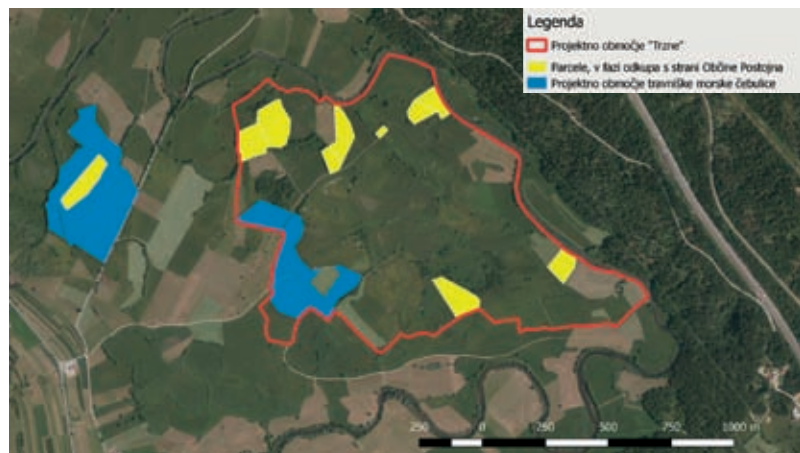
Občina Postojna – Mladim prijazna občina

Občina Postojna je v začetku oktobra postala nosilec certifikata Mladim prijazna občina za obdobje od 2018 do 2022 sklepom Inštituta za mladinsko politiko.

Certifikat Mladim prijazna občina s štiri-letno veljavnostjo se letno podeljuje lokalnim skupnostim, ki jih strokovna komisija prepozna kot mladim prijazne, ker uspešno izvajajo po vsaj en ukrep iz vseh prioritarnih področij mladinskih politik (načrtno obravnavanje področja mladine, participacija mladih, organiziranje mladih, informiranje mladih, zaposlovanje mladih, izobraževanje mladih, stanovanjska politika, mobilnost mladih).

Občina Postojna na podlagi ugotovitev Komisije za pregled in vrednotenje prijavnosti na javni poziv izpolnjuje oz. izvaja ukrepe na vseh navedenih področjih.

Prvi odkupi zemljišč na Planinskem polju

Občina Postojna je v okviru projekta »Izboljšanje stanja naravovarstveno najpomembnejših delov travnišč in barjanskih površin na Cerkljskem jezeru in Planinskem polju – KRAS.RE.VITA«, ki ga v celoti sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija, spomladi pričela z odkupi zemljišč na osrednjem delu Planinskega polja, ki ga domačini različno poimenujejo »Trzne«, »Luže«, »Struga«.

Odkupi so ena izmed prvih aktivnosti, ki vodijo k doseganju varstvenega cilja – izboljšanje stanja ohranjenosti habitata vrste travniška morska čebulica (*Scilla litardierei*) ter habitata travnikov s prevladujočo modro stožko (*Molinia spp.*), bazičnih nizkih barij ter vrst kosec (*Crex crex*) in pisana penica (*Sylvia nisoria*).

Občina Postojna odkupuje zemljišča, katerih podrobnejša namenska raba predstavlja druga kmetijska zemljišča z oznako K2. Odkupi so predvideni na naslednjih območjih znotraj katastrske občine Dolenja Planina (2469):

- območje travniške morske čebulice (projektno ime »Travniška morska čebulica«) v skupni površini 2,76 hektarjev,
- območje travnikov s prevladujočo stožko, bazičnih nizkih barij ter vrst kosec in pisana penica (projektno ime »Trzne«) v skupni površini 20 hektarjev.

Cena je določena v skladu z oceno tržne vrednosti nepremičninskih pravic na zemljiščih s strani zapriseženega cenilca kmetijskih zemljišč, in znaša **0,56 €/m²**.

Za zemljišča, ki jih bo pridobila Občina Postojna in ki bodo trajno namenjena dejavnosti ohranjanja narave, tj. ohranjanju obstoječih habitatov in vrst na Planinskem polju, bo sklenjena kupoprodajna pogodba. Vse stroške v zvezi s prenosom zemljišč bo plačala Občina Postojna, razen morebitnih stroškov vezanih na prodajalca (npr. kapitalski dobiček).

Vse zainteresirane lastnike zemljišč pozivamo v kolikor ste pripravljene prodati zemljišče, da se oglasite osebno v prostorih Občine Postojna, Ljubljanska cesta 4, pisarna 29, prek e-pošte: tanja.vjagunic@postojna.si ali prek tel. št. 05 7280 788.

Občina Postojna je do oktobra postala lastnica zemljišč s parcelnimi številkami: 762/1, 796/2, 810/3, 820, 821/2, 827/1, 827/2, 832/1, 836, 860/1 (vse k.o. Dolenja Planina), kjer naj se kmetijska praksa brez vedenja Občine NE IZVAJA.

Na poti do zelenega turizma in trajnostnega delovanja

Svetovni dan turizma, 27. september 2018, smo v Občini Postojna obeležili s podpisom listine Zelene politike in predstavitvijo znakov Slovenia Green za ponudnike. Zavezali smo se, da bomo spodbujali trajnostno delovanje, združevali trajnostna prizadevanja ter promovirali lokalni značaj in zelene zgodbe.

Občina Postojna je z vstopom v Zeleno shemo slovenskega turizma dejansko stopila na pot vpeljevanja trajnostnega poslovanja v turizmu. V Sloveniji je že 37 destinacij, 22 ponudnikov, 3 naravni parki in 2 agenciji, ki prisegajo na zeleno strategijo in se ponašajo z znakom Slovenia Green.

Na dogodku, ki se je 27.09.2018 odvijal v prostorih Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU je goste v uvodnem nagovoru pozdravila direktorica STO mag. Maja Pak, ki je izpostavila pomen Zelene sheme in trajnostnega delovanja tudi za našo destinacijo.

»Naša občina se s tem umešča na nov zemljevid, ki ga spremljajo tisti, ki znajo ceniti to znamko«, je izpostavil župan Igor Marentič in dodal, da je turizem panoga, »ki ni pomembna samo finančno, temveč nas zavezuje, da ohranjamo to, kar imamo, tudi za naše zanamce«.

Eden izmed pomembnih elementov promocije lokalnega značaja je tudi spodbujanje ponudnikov, da stopijo na pot trajnosti tako, da pridobijo enega od mednarodno uveljavljenih in s strani Slovenia Green verificiranih znakov – EU marjetica, EMAS, Green Key, Green Globe, Bio Hotels, Travelife. Znake in postopke pridobivanja le teh je predstavila Mateja Simčič iz regionalne razvojne agencije Zeleni kras. O tem, kaj pridobljeni znak Slovenia Green za ponudnika pomeni v praksi pa je zbranim predstavila prejemnica znaka Urška Topolšek iz Turistične kmetije Urška ter prejemniki zlatega znaka Slovenia Green Destination občina Komen in Javni zavod Komenski Kras.

Gre za proces, ki nikakor ni muha enodnevnica in katere odgovornost ne leži le na Občini Postojna. S pridobitvijo enega izmed znakov Slovenia Green Destination se bomo na slovenskem in mednarodnem trgu pozicionirali kot družbeno in okoljsko odgovorna, prijazna destinacija. Uspešno trajnostno delovanje in razvoj lahko dosežemo le vsi skupaj – vsi akterji v destinaciji, tako v javnem, nevladnem, kot zasebnem sektorju. In še to ne samo v turizmu, temveč na vseh področjih delovanja naše skupnosti, saj smo v proces vključeni vsi, ki v destinaciji živimo in delamo. V kolikor se bomo lokalni prebivalci počutili prijetno, zadovoljno, bodo to občutili tudi obiskovalci – in to je odraz uspešne destinacije.

Občini Postojna so se 27.09.2018 pri podpisu listine Zelene politike pridružili še: Regionalna razvojna agencija Zeleni kras, Zavod Znanje Postojna, Zavod za gozdove Slovenije, OE Postojna, Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Kovod Postojna, d.o.o., Turistično društvo Postojna, Društvo Drobnovrtnik, Planinsko društvo Postojna, Kulturno društvo Kolut, Hotel Center, Turistična kmetija Hudičevc, Gostišče Mondina, Sobe pod orehi, Forest Adventures, d.o.o., Guštarna, Boreo, regijsko stičišče nevladnih organizacij primorsko-notranjske regije in Hockey Repair Shop. **V naslednjih dneh pa bodo listino podpisali tudi:** Postojnska jama d.d., Furman, zavod za razvoj trajnostnega turizma, Hotel Epic, Srednja gozdarska in lesarska šola in Smrekarjeva domačija.

Pridobitev gradbenega dovoljenja za prizidek k OŠ Antona Globočnika

Občina Postojna je te dni pridobila gradbeno dovoljenje za prizidek k Osnovni šoli Antona Globočnika v Postojni z rahlim zamikom od terminskega plana zaradi spremembe zakonodaje. Trenutno je v izdelavi projekt za izvedbo, dokončuje se tudi popis del, ki je podlaga za objavo javnega naročila. Proračun za leto 2019 se kot običajno terminsko pripravlja za obravnavo v mesecu decembru. Predlog proračuna bo obravnavan po lokalnih volitvah in konstituiranju novega občinskega sveta. Po sprejemu proračuna bo lahko Občina Postojna pristopila k podpisu pogodbe z izbranim izvajalcem del.

Člani Ribiške družine Postojna ponovno prvaki Primorske

V nedeljo 7. oktobra smo se primorski tekmovalci v lovu rib s plovcem zbrali na jezeru Vogršček v Renčah. Pričakalo nas je lepo vreme in številna udeležba iz ribiških družin Primorske.

Namen tokratnega srečanja je bil razglasitev rezultatov Lige Primorske in tekmovanja Pokal Primorske v članski in mladinski udeležbi. Tekmovali smo v članski in mladinski konkurenci. Naši mladinci v postavi Luka Hreščak, Jure Geržina in Tomaž Suša so osvojili tretje mesto. V članski sekciji smo slavili Postojnčani v sestavi Branko Žiher, Rudi Valenčič in Damijan Magajna. Samo tekmovanje za Pokal Primorske je potekalo na jezeru Vogršček. Nastopile so ekipe iz Postojne, Ajdovščine, Renč, Ilirske Bistrice in Soče. Letos smo se Postojnski ribiči že četrty zapored veselili osvojitve Pokala Primorske.

Ribiška družina Postojna

K *Cvetličarna*
Pogrebne storitve
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika,...)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,... Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrb ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov,...) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje...)

Dežurni številki 24 ur na dan:

040 850 557 - Marijan Križaj

031 363 359 - Robert Pirjevec

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo

10% popust

K & KLUN d.o.o., Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna

TISKARNA PO VAŠI MERI

Želite imeti hitrejši in cenejši tisk manjših naklad?

- **Dopisni listi**
- **Kuverte**
- **Samokopirni bloki**
- **Vabila**
- **Voščilnice**
- **Koledarji**
- **Vstopnice**
- **Vizitke**
- **Letaki**
- **Zgibanke | Zloženke**
- **Katalogi**
- **Revije**
- **Jedilni listi**
- **Razglednice**

- **OSTALE TISKOVINE PO NAROČILU...**
- **Tisk in kopiranje iz USB ključka**

Reprografika d.o.o., PE PTC Novi trg 9, 6230 Postojna
gsm: 051 427 824 www.reprografika.si
051 414 520 E: reprografika@siol.net

ZDRUŽENJE BOLNIKOV
S CEREBROVASKULARNO BOLEZNIJO
SLOVENIJE (CVB)

Linhartova 51, 1000 Ljubljana

DŠ: 85521892 E-mail: info@zdruzenjeCVB.com Telefon: 01 4758 251

POVABILO

Spoštovani bolniki z možgansko kapjo (MK), svojci in vsi tisti, ki vas zanima življenje z možgansko kapjo.

Vljudno vas vabimo k včlanitvi v novo ustanovljajoči Klub bolnikov z MK s sedežem v Postojni. Postali bi del mreže, ki jo poskuša Združenje bolnikov s CVB Slovenije ustvariti po celotni državi.

Glavni namen delovanja klubov je druženje oseb s podobnimi težavami, ki si lahko med sabo na najboljši način izmenjujejo izkušnje in znanje, razvijajo prostočasne aktivnosti in opozarjajo pristojne na vse preveč prezrto dejstvo, da bolniki in svojci po možganski kapi potrebujejo vseživljenjsko podporo.

Več nas bo, bolj vidni in slišni bomo.

Kontaktne osebe za Postojno sta:

ga. Vlasta Andlovec

vandlovec57@gmail.com ali 031 624 327

g. Dušan Kafol

dusan@kafol.net ali 040 637 842

Informacije o Združenju bolnikov s CVB:

www.zdruzenjeCVB.com

Predsednik Združenja CVB
Milan Čuček

Državno gasilsko tekmovanje mladine

V Gornji Radgoni je v soboto, 22. septembra potekalo državno gasilsko tekmovanje mladine, na katerem se je pomerilo 192 ekip. Iz GZ Postojna so se tekmovanja udeležile ekipe pionirk iz PGD Razdrto, mladink iz PGD Veliko Ubeljsko in ekipe pionirjev in mladink iz PGD Šmihel -Landol.

Priprave na državno tekmovanje so terjale veliko prostega časa otrok in njihovih mentorjev ter razumevanja staršev. Kar pa je bilo poplačano z dvema odličnima uvrstitvama. Pionirke iz PGD Razdrto so od 45 sodelujočih ekip osvojile odlično 19 mesto, pionirji iz PGD Šmihel-Landol pa od 54 tudi 19 mesto in si s tem oboji prisvojili srebrno tekmovalno značko. Sicer pa so se v konkurenci 43 ekip, solidno uvrstile tudi mladinke iz PGD Veliko Ubeljsko in Šmihel-Landol, ter prejele bronasto tekmovalno značko. Poleg samega tekmovanja smo si na prizorišču ogledali še mednarodni sejem obrambe, varnosti, zaščite in reševanja – SOBRA 2018, ter kulturne in druge znamenitosti mesta Gornja Radgona. Ekipam, ter njihovim mentoricam in mentorjem iz GZ Postojna ISKRENE ČESTITKE.

Andrej Zadnik

LOKALNE VOLITVE 2018

OBČINA
POSTOJNA

Oglasi kandidatov za župana, političnih strank in kandidatnih list ter njihovih programov so objavljeni v takšnem zaporedju, kot so prispeli na uredništvo.

Tina Žigon

Borut Olenik

Anja Sajovic

Bruno Černigoj

Nika Rudolf

Asmir Hrnjić

Laura Kašca

V postojnski Levici si bomo prizadevali za:

- izboljšanje socialnega položaja prebivalcev v občini
- zdravo življenjsko okolje in zaščito vodnih virov
- trajnostno upravljanje z naravno in kulturno dediščino
- delovna mesta v tehnološko naprednem gospodarstvu in zelenem turizmu
- uveljavitev participativnega proračuna

Naročnik oglasa je stranka Levica.

IZVLEČEK PROGRAMA

Prednostno se bomo zavzemali za:

- **Gospodarstvo:** nova delovna mesta s poudarkom na turizmu
- **Starejše:** celovito socialno varstvo
- **Objekte upokoencev:** ureditev parka in centra druženja vseh generacij
- **Ekologijo:** ekološko čiste projekte
- **Zapiranje vadbišča Poček:** dogovor z državo o postopnem zapiranju
- **Preoblikovanje Zavoda Znanje:** tri samostojne zavode ali enote
- **Investicije:** realizacijo že dogovorjenih investicij občine in krajevnih skupnosti
- **Pridobivanje sredstev države in Evropske unije:** razvojne programe občine
- **Delovanje občine:** celovit pristop vodenja Občine Postojna

Spoštovane volivke in volivci, upokojenke in upokoenci, delavci, invalidi in mladi!

Vabimo vas, da z vašim glasom podprete stranko DeSUS in s tem prispevate k razvoju občine.

Stanko Markovčič, predsednik DeSUS Postojna

ZA KVALITETNO ŽIVLJENJE VSEH GENERACIJ

Naročnik oglasa: DeSUS Postojna

LISTA KANDIDATOV ZA OBČINSKI SVET

- Stanko Markovčič
- Sabina Ileršič
- Iztok Mislej
- Meri Uhelj
- Frančišek Koščak
- Pia De Paulis Debevec
- Mitja Vidrih
- Florjana Ulaga
- Franc Zagorc
- Edvarda Sajovic
- Franco Sajovic
- Andreja Mihelčič
- Darko Uhelj
- Magda Gorup
- Milan Pleško
- Renata Markovčič
- Franc Podržaj
- Petra Nikolič
- Ante Bašič
- Danica Bergoč
- Darjo Bergoč
- Marija Ferjančič

Zavzemamo se:

Trajnostni razvoj na področju narave, okolja in gospodarstva je tisto, kar tej občini manjka. Če želite, da ostane naše okolje zdravo in neokrnjeno tudi za naše potomce, imate sedaj možnost, da s svojim glasom na to vplivate.

Na občinski ravni se bomo poleg ostalega zavzemali še: Vadbišče Poček! Pred vsakimi volitvami je za nekatere kandidate vadbišče Slovenske vojske na Počku problem št. 1.

Mi se bomo zavzemali, da se končno definira njen pomen in pa potrebe vojske na našem prostoru - v kolikšnem in kakšnem obsegu. Menimo, da jih kljub vsem nasprotovanjem potrebujemo, saj je tu zaposlenih veliko ljudi in tudi pri mnogih projektih sodelujejo in pomagajo pri urejanju infrastrukture.

Odlagališče!

Občina Postojna potrebuje urejeno odlagališče, saj menimo, da vsaka druga rešitev ni v dobrobit občanov in občine. Vsekakor pa smo se in se bomo še trudili, da bi občani, ki vzorno ločujejo odpadke, plačali manj kot tisti, ki tega ne počnejo. Ureditev parkirišča za tovorna vozila.

Zavedati se moramo, da smo zemljo dobili zgolj in samo v skrbništvo od naših prednikov za naše potomce.

Samo v zeleni reki življenja je prostora za vse, zato se moramo zavestno in ustvarjalno lotiti odpravljanja posledic dosedanjega slabega ravnanja. Zemlja kliče k spoštovanju!

1. Andrej Vovk
2. Mojca Cucek
3. Ferdinand Premrl
4. Marta Vidovič
5. Marjan Halik
6. Irena Likon Matuš
7. Silvo Stegel
8. Nina Umek
9. Ivica Janderlič
10. Eva Dužnik
11. Rajko Konobelj
12. Urška Petrovčič
13. Stojan Tomšič
14. Rebeka Vidrih
15. Renato Magajna
16. Karin Puturovič
17. Stipe Mijatović
18. Natalija Nunič
19. Hinko Bole
20. Amir Agič
21. Damjana Bole
22. Franc Milharčič
23. Rifet Kendič

Zeleni Slovenije OO Postojna, podpiramo Igorja Marentiča za župana, prav tako pozivamo svoje volivce, da podprejo kandidaturo.

TeK za NAPREDEK – Tea Konrad

Neodvisna lista – z vami že 3 mandate
Za VSE LJUDI, MESTO in VASI
Za BOLJŠI JUTRI

1. **TEA Konrad**
inšpektorica
2. **STANISLAV Bele**
vodja skupne občinske uprave 8 občin
3. **ANITA Knez**
ravnateljica Osnovne šole
4. **BORO Mirič**
upokojenec
5. **MIRJAM Košir**
logopedinja, mobilna učiteljica DSP
6. **MARKO Filipič**
vzdrževalec na osnovni šoli
7. **VERA Može**
upokojenka
8. **TINA Gavrančič**
vzgojiteljica predšolskih otrok
9. **ANA Bole**
upokojenka
10. **ZORAN Gogič**
strojevodja
11. **ANNA-MARIJA Tašev Luci**
zdravnica
12. **MIHAILO Gostiljac**
upokojenec, inštruktor vožnje

HVALA, ker nam ZAUPATE!

teja.konrad@gmail.com

- **HIŠA MLADIH POSTOJNA** (bivša vojašnica) – s programi za mladino, prostori za društva
- **NOVA OSNOVNA ŠOLA**
- **HIŠA OTROK** – varstvo otrok s tematskimi programi, animatorji, spoznavanje poklicev in podjetij v regiji, prostori za praznovanje rojstnih dni
- **NOV VRTEC** (v bližini šolskega centra)
- Prazna **STANOVANJA** po ugodni ceni za **MLADE DRUŽINE**
- **PROSTOVOLJNO DELO** za pomoči potrebne
- Sodoben **KINO**
- **ŠPORTNI CENTER Z ZUNANJIMI IGRIŠČI (BAZEN, WELLNESS, VAD-BENE DVORANE)**
- **SOVIČ** – športni park na prostem za mlajše in starejše
- **FITNES NA PROSTEM** (na Kremenci ...)
- Zagotovitev **DEŽURNE HELIKOPTRSKE NUJNE MEDICINSKE POMOČI** (helikopter s posadko, vedno v pripravljenosti v Postojni pri Gasilsko-reševalnem centru)
- **OŽIVITEV TRŽAŠKE CESTE** (galerije, različne kulinarike, butiki ...)
- **POKRITA TRŽNICA** z lokalno ponudbo
- **ZERO WASTE** (brez odpadkov) – preprečimo izpuste v zemljo, vodo, zrak, za zdravje ljudi, živali, planeta
- Ureditev **POTOPNIH SMETNJAKOV** (v mestu, pri blokih in po vaseh)
- Izposoja **ELEKTRIČNIH AVTOMOBILOV, KOLES IN SKIROJEV**
- **GARAŽNE HIŠE** (pri blokih, v Majlontu, v centru mesta)
- **BREZPLAČNO PARKIRIŠČE** v bližini uvoza na AC
- **DODATEN IZVOZ IZ AC ZA POSTOJNO** pri Ravbarkomandi
- **3. PAS** od Liva do zdravstvenega doma, Kremence
- **Oživitev TURIZMA** s ciljem daljšega bivanja turistov in večja vključenost lokalnih ponudnikov
- Zagotovitev **OSNOVNE INFRASTRUKTURE PO VASEH** (kanalizacija, razsvetljava, obnova vodnjakov)
- Ureditev **KULTURNIH DOMOV, OTROŠKIH IGRIŠČ NA PODEŽELJU**

Narobnik: Lista TeK za NAPREDEK

Spoštovane volivke in volivci!

Kandidati NSi mislimo resno, ko pravimo da se zauzemamo za **POŠTENO** Postojno, upoštevajoč urednote in tradicije, ki so nam jih priuzgojili starši, saj je zdrava družinska celica osnova za razvoj družbe, ki zmore dosegati visoko produktivnost, ohraniti identiteto in poskrbeti za najbolj ranljive skupine.

Mislimo resno, ko pravimo da si občanke in občani zaslužimo **PRAVIČNO** Postojno, kjer bodo pogoji za življenje in delo enaki za vse, ne glede na poznanstva, prepričanje, veroizpoved ali socialni status, saj si priložnost vedno najbolj zaslužijo tisti, ki lahko s svojim delom največ prispevajo za skupno dobro.

Mislimo resno, ko zahtevamo **GOSPODARNO** Postojno, saj nas v prihodnjih letih čakajo tudi izzivi, ki jih prinaša nova kohezijska perspektiva EU. Od tistih, ki jim boste zaupali svoj glas, pa je v veliki meri odvisno, kaj bo od tega imela Postojna. Imamo dobre rešitve in kandidate s konkretnim znanjem, ki skupaj zmorejo presegati pričakovanja. Ker si Postojna to zasluži in ker si to zaslužite tudi vi, nam zaupajte svoj glas

**za POŠTENO, PRAVIČNO in
GOSPODARNO Postojno.**

1. **JANEZ VIDMAR**, Matenja vas
2. **KATJA BIZJAK**, Postojna
3. **ANDREJ SMERDU**, Postojna
4. **IRENA VADNJAL**, Hrašče
5. **DOMINIK FAJDIGA**, Mali Otok
6. **MAJA REBEC**, Rakitnik
7. **JOŽEF TOMAŽ MLAKAR**, Prestranek
8. **MIROSLAVA SLAVEC**, Postojna
9. **PETER ŽMAK**, Hrašče
10. **MARIJA KRIŽAJ**, Postojna
11. **MARJAN MOŽINA**, Rakitnik
12. **TINA GROHAR**, Postojna
13. **ANŽE BIZJAK**, Postojna
14. **MAJDA VIDMAR**, Matenja vas
15. **MARJAN ČUK**, Landol
16. **LEON KERNEL**, Slavina
17. **ALJAŽ PLEVNİK**, Postojna

N.Si

NAROBNIK: NOVA SLOVENIJA

SMC

stranka
modernega
centra

BOLJE ZA VSE v mestu in na podeželju!

#boljezavse

Naročnik: Lokalni odbor Stranke Modernega centra

www.strankasmc.si

Naročnik oglasa je lista Mi znamo.

MI Znamo.

Delati. Ustvarjati.
Prisluhniti. Misлити na prihodnost.
Razvijati turizem.
Izboljšati kakovost življenja.
Zagotavljati boljši jutri za vse.
Držati besedo!

www.mi-znamo.si

Uspešno, odgovorno in pogumno še naprej.

Kandidatne liste za OBČINSKI SVET

LOKALNE VOLITVE 2018

Oktober 2018

POSTOJNSKI
PREPIH

33

Lista za mlade

Spreminjaj z nami.

Imamo **ideje**, poznamo **poti**, predvsem pa želimo živeti v **povezani, vključujoči in uspešni** skupnosti zadovoljnih ljudi.

Ne zate, ne zase, **za vse**.

Pridružite se nam, **ustvarjajmo skupaj!**

2. Ula Tomaduz	<i>Postojna</i>	1. Samo Vesel	<i>Postojna</i>
4. Mateja Premrl	<i>Postojna</i>	3. Miha Uhelj	<i>Postojna</i>
6. Pija Šarko	<i>Zagon</i>	5. Gregor Škrlj	<i>Postojna</i>
8. Katja Jordan	<i>Postojna</i>	7. Jure Hočevar	<i>Postojna</i>
10. Mojca Kristan	<i>Postojna</i>	9. Tadej Živic	<i>Veliki Otok</i>
12. Nika Rebec	<i>Postojna</i>	11. Rok Ulaga	<i>Planina</i>
14. Tina Vodopivec	<i>Postojna</i>	13. Nenad Arizanovič	<i>Postojna</i>
16. Tanja Čehič	<i>Postojna</i>	15. Jernej Milharčič	<i>Veliki Otok</i>
18. Nika Rot	<i>Šmihel pod Nanosom</i>	17. Anej Buonassisi	<i>Mali Otok</i>
20. Živa Simšič	<i>Planina</i>	19. Tomaž Rogelj	<i>Postojna</i>
22. Magda Jakin Černe	<i>Prestranek</i>	21. Benjamin Agić	<i>Prestranek</i>
		23. Jan Jurca	<i>Postojna</i>

Lista za mlade
Naročnik oglasa je Lista za mlade, zanjo Samo Vesel.

Lista krajevnih skupnosti **POPER** za podeželje in mesto

Boštjan Blažek, Razdrto
Marija Hermina Brus, Belsko
Tomaž Dolenc, Hruševje
Rafael Dužnik, Hrenovice
Tina Klanjšek, Orehek
Mateja Klun, Studenec
Jožica Kopal, Dilce
Primož Krnel, Sajevče

Bernard Lampe, Predjama
Andrej Poljšak, Prestranek
Maruša Posega, Zagon
Valentina Sever, Landol
Sandi Skočir, Matenja vas
Tadej Smrdel, Slavina
Danica Smrdu Martinčič, Stara vas
Boštjan Stegel, Ubeljsko

Marjetka Šabec, Rakulik
Tina Tomažič, Goriče
Iztok Veber, Mali Otok
Valentina Volk, Predjama
Igor Urh, Šmihel pod Nanosom
Erika Žgavec, Hrašče
Tanja Žigon, Planina

Spoštovani.

Pred volitvami se ozremo tudi nazaj, na prehojeno pot. Predvsem zaradi bogate zapuščine, ki jo je pred štirimi leti nasledniku predal nekdanji župan Jernej Verbič, so se v Postojni izvedli številni projekti.

Toda kolo razvoja se počasi ustavlja. Novih projektov ni. Postojna zmore in si zasluži več. Potrebujemo pa vašo podporo.

Pridite torej na volišča **v nedeljo 18. novembra 2018** in podprite listo SDS – Slovenske demokratske stranke in kandidata za župana Jerneja Verbiča - Nejca.

Delali bomo za vas.

Zvone ČERNAČ, poslanec
nosilec liste SDS za občinski svet občine Postojna

Na listi SDS smo ljudje iz številnih krajev občine, različnih starosti in poklicev, z eno samo zavezo - delali bomo za vas :
Zvone ČERNAČ, Postojna • Tamara BIZJAK, Zagon • Pavel ŠVARA, Postojna • Viktorja KUKANJA, Postojna
Andrej CEJ, Šmihel pod Nanosom • Dragana MORAVAC, Postojna • Vojko BAUMAN, Studeno
Marija JERONČIČ, Hruševje • Zvone PREMRL, Predjama • Anica NOVAK, Postojna • Boštjan BOLE, Koče
Danica SAMSA, Postojna • Miran PAVLOVEC, Prestranek • Silva SAJOVIC, Postojna • Mitja ZALAR, Postojna
Drago KODELE, Postojna • Adrijana PAVLOVEC, Prestranek • Tine BAJC, Bukovje • Marko JENČEK, Hrašče
Majda BLAŽI, Landol • Janez TIBOLA, Orehek • Marjan ŠPILAK, Postojna • Irena GERŽELJ, Zagon.

Lista kandidatov

Prof. Vladimir Počkaj – Žlajf

Področje izobraževanja, socialnega varstva in kulture

Mag. Nataša Kofol

Področje varstva družine in zakonitosti

Dr. Boštjan Bizjak

Uravnoteženi razvoj podeželja in mesta

Milena Dužnik

Skrb za transparentno porabo javnih sredstev

Rok Penko

Dober kmet, ozaveščen in zdrav občan.

#SlovenijaEnakihMožnosti

LISTA SOCIALNIH DEMOKRATOV:

- GORAN BLAŠKO
- mag. SUZANA VIDMAR
- JANKO NABERGOJ
- CVETKA KERNEL
- NENAD KOBAL
- mag. MARIJA KUCHAR, MBA
- PATRIK BOLE
- KARMEN PAHOR dr.med.
- VELJKO METIKOŠ
- doc.dr. IRENA SELIŠNIK
- ALEŠ KAISERSBERGER
- BARBARA MULEC mag.
- BRANKO BLAŠKO
- BRANKA ČERNIGOJ

Goran Blaško
predsednik SD Postojna

Živimo v eni izmed najlepših občin v Sloveniji. Postojna je stičišče bogate kulturne in zgodovinske dediščine, ki se prepleta z čudovitimi naravnimi danostmi ter izjemno geostrateško lego. Vse to nam daje odlične, celo zavirljive pogoje, da postanemo ena izmed najboljših občin za življenje z močnim gospodarstvom in razvejano turistično ponudbo. Izhajajoč iz teh zavedanj Vam lista Socialnih demokratov ponuja program, ki temelji na šestih interesnih področjih, ki tvorijo jedro naše vizije o smeri razvoja občine Postojna. To so gospodarstvo, turizem, mladi, kmetijstvo in okolje, lokalna skupnost ter mednarodno povezovanje.

O poteku kampanje se lahko seznanite tudi na naši FB strani: @sdpostojnapivka

Oddani glas **ZA listo Socialnih demokratov** pomeni, da se zavedate potenciala, ki ga ima naša občina in si želite, da se razvija v smeri, ki jo soustvarjamo Socialni demokrati.

NAROČNIK OGLASA: SOCIALNI DEMOKRATI LEVSTIKOVA 151, LUBLJANA

DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije, Postojna

Kandidat za župana: STANKO MARKOVČIČ

Prednostno bom zasledoval:

- **Smeri delovanja:** občinska uprava, javni zavodi, krajevne skupnosti, podjetja in državni organi
- **Strategije:** uresničevanje že sprejetih strategij ter dopolnitve in sprejem novih
- **Gospodarstvo:** izboljšanje pogojev za razvoj lokalnih gospodarskih subjektov
- **Proračun:** učinkovito financiranje javnih zadev
- **Zavod Znanje:** racionalizacija in celovito specializirano delovanje
- **Investicije:** realizacija že dogovorjenih investicij občine in krajevnih skupnosti
- **Socialno varstvo:** celovit srednjeročni in dolgoročni program socialnega varstva
- **Poček:** dogovor o postopnem zapiranju vojaškega vadbišča
- **Ekologijo:** ekološko čiste projekte

Spoštovane volivke in volivci, upokojenke in upokojenci, delavci, invalidi in mladi!

Vabim vas, da z vašim glasom podprete kandidata za župana in s tem prispevate k razvoju občine.

Stanko Markovčič, kandidat za župana

ZA KVALITETNO ŽIVLJENJE VSEH GENERACIJ

Naročnik oglasa: DeSUS Postojna

Kratka predstavitev

Sem Stanko Markovčič, rojen 1949, stanujoč v Postojni, po poklicu diplomirani ekonomist in pravnik.

V času aktivne zaposlitve, sem delal na različnih vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu in negospodarstvu.

Od mladih let dalje sem aktivno vključen v družbeno in javno življenje občine.

Kot sedanji podžupan sodelujem in pomagam županu pri delovanju občine glede na naloge, ki so mi dodeljene. Tako sem med drugim uspešno prispeval pri prenosu lastništva delnic Postojnske jame na Občino Postojna.

Občina Postojna kot lokalna skupnost mi je dobro poznana. Zastavljene naloge in projekte vedno uspešno izvedem.

Za občino
Postojna

Igor
Marentič

**Energija.
Srčnost.
Pogum.
Posluh.
Ekipa.**

Neodvisni kandidat za župana občine Postojna s podporo liste **MI Znamo**

MI
Znamo.

www.mi-znamo.si

**Gremo
na volitve!
Vsak glas je
pomemben!**

Naročnik oglasa je Igor Marentič.

JERNEJ VERBIČ

Nejc

Spoštovane občanke, spoštovani občani občine Postojna.

V mojih preteklih mandatih smo skupaj prehodili številne poti. Ob vaši podpori je Postojna postala lepa in urejena občina. Tudi ko se ozrem na zadnja štiri leta vidim, da je bilo uresničeno vse, kar sem leta 2014 zapustil v izvajanju oz. v občinskih predalih.

Skrbi pa me za naprej. Zato kandidiram. Trenutno se ne izvaja niti en večji projekt v občini.

Občani Postojne pa potrebujejo:

- nov vrtec, novo šolo, bazen;
- urejeno Tržaško, nove površine za stanovanja;
- novo cesto med rondojem pokopališče in Pivško;
- urejene sprehajalne in kolesarske poti ob porečju Pivke, urejen Sovič;
- podporo vsem dijakom in študentom v obliki občinske žepnine;
- gratis prevoz Furman med vasmu in mestom, urejeno infrastrukturo po vaseh...

Ob meni so ljudje, ki so se v preteklosti že dokazali.

SKUPAJ ZMOREMO VEČ. Za vasi in mesto. Za vse.

Že vnaprej hvala vsem, ki boste na volitvah namenili svoj glas meni osebno in listi SKUPAJ, katere nosilec sem.

Naročnik: Jernej Verbič

Kandidat

za župana s podporo volivk in volivcev in podporo list **SKUPAJ**, Tek za **NAPREDEK** - Tea Konrad, **NNV** - Denis Smiljanič in strank **SDS** ter **N.si**

#NejcŽupan #SKUPAJ

BOŠTJAN BIZJAK

Kot župan bom:

- omejil pooblastila redarske službe v občini Postojna,
- uredil centralno parkirišče za dnevne vozače,
- pocenil občinske takse pri investicijah za reševanje stanovanjskega problema mladih,
- končno pričel z razvojem občine Postojna v glavno turistično občino na Krasu.

SLS
Slovenska ljudska stranka

Ker nas poznate

Kandidati za ŽUPANA občine Postojna

LOKALNE VOLITVE 2018

Oktober 2018

POSTOJNSKI
PREPIH

37

vodnik dogajanja v občini Postojna

4. november 2018

10:00 Prva nedelja v mesecu, brezplačen vstop za občane v Notranjski muzej Postojna

Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

 Notranjski muzej Postojna

5. november 2018

9:30 Družabne urice za starejše

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Druženje bo potekalo vsak ponedeljek

 Zelena dvorana, Postojna

6. november 2018

9:30 Začetni tečaj italijanščine

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Tečaj bo potekal vsak torek

 Zelena dvorana, Postojna

7. november 2018

18:00 Odprtje razstave: Spodmol pod Macesnovo gorico – dva dotika zgodovine

Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

● Razstava bo odprta do 29.11.2018

 Notranjski muzej Postojna

8. november 2018

18:00 Rok Rozman: Z vesli proti jezom

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

● Predavanje v okviru gibanja Balkan River Defence

 Čitalnica v Knjižnici Bena Zupančiča Postojna

17:30 Lutkovna predstava:

Škratovo ime

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom

● Za abonma Mali medo in izven.

Vstopnice na blagajni, uro pred predstavo.

 Kulturni dom Postojna

17:00 Kava z Barbko Špruk

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Zgodba o izkušnji ozdravitve izpod vpliva antidepressivov.

 Zelena dvorana, Postojna

9. november 2018

15:30 Brezplačno vrednotenje znanja nemščine za zaposlene

Ljudska univerza Postojna

● Prijave zbirajo do 7.11.2018.

 Ljudska univerza Postojna

20:00 Komedija Vida Valiča:

Tvoj bodoči bivši mož

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom

● Vstopnice Eventim in na blagajni, uro pred predstavo.

 Kulturni dom Postojna

10. november 2018

19:00 Potovanje v deželo Netunetam II.

Vrtec Postojna

● Dobrodelni koncert za sklad vrtca Postojna
 Kulturni dom Postojna

12. november 2018

10:00 Filmarija: Učitelj žaba

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom

● Za šolo

 Kulturni dom Postojna

10:00 Urjenje v lokostrelstvu

Brezplačni poskus streljanja z lokom

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Namenjeno ljudem vseh starosti, ki želijo poskusiti izjemen šport lokostrelstva.

 Zelena dvorana, Postojna

10:00 Urjenje v lokostrelstvu

Lokostrelski treningi za začetnike

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Namenjeno vsem, ki bi se izurili v večini streljanja z lokom.

 Zelena dvorana, Postojna

13. november 2018

16:30 Mala šola ajurvede

Ljudska univerza Postojna

● Cena 4 €, prijave zbirajo do 12.11.2018.

 Ljudska univerza Postojna

Slikarska razstava ob 700-letnici prve omembe Hrenoviške župnije

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna v sodelovanju z Društvom likovnih ustvarjalcev Postojna

● V okviru tedna slovenskih splošnih knjižnic in Evropskega leta kulturne dediščine.

 Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

14. november 2018

10:00 Dobro sem. Kako pa ti?

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Podporna skupina za krepitev duševnega zdravja bo potekala vsako sredo.

 Zelena dvorana, Postojna

19:00 Javno soočenje kandidatov za župana občine Postojna

TV Studio Proteus

● Lokalne volitve 2018

 Šolski center Postojna

15. november 2018

9:00 Pametni telefon

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Spoznavanje s telefonom bo potekalo vsak četrtek.

Prosijo za predhodne najave.

 Zelena dvorana, Postojna

16. november 2018

9.30 Projektna akademija z dr. Nino Vanito Hočevar

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Ustvarite si svoj projekt in ga prijavite na razpis.

 Zelena dvorana, Postojna

17. november 2018

Moj kino: Film

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom

● Vstopnice Moje karte in uro pred filmom na blagajni

 Kulturni dom Postojna

20. november 2018

16:00 Vrednotenje znanja slovensčine za tujce

Ljudska univerza Postojna

● Brezplačno za zaposlene. Prijave do 16.11.2018

 Ljudska univerza Postojna

18:00 Dan in teden slovenskih splošnih slovenskih knjižnic

Gostja: pisateljica Desa Muck
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

● Dan brezplačnega vpisa v knjižnico

 Prtilčje knjižnice Bena Zupančiča Postojna

30. november 2018

18:00 Kako lahko kot starš pomagam otroku postaviti cilje?

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Predavanje za vse, ki so v stiku z otroki: starši, stari starši, vzgojitelji, učitelji in skrbnikom.

 Zelena dvorana, Postojna

19:30 Predstava SUPETAR: Ribarske svade

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom

 Kulturni dom Postojna

v novembru

17:00 Začetni tečaj šivanja in krojenja

Ljudska univerza Postojna

● 24-urni tečaj, cena 120 €, zbirajo prijave.

 Ljudska univerza Postojna

Študijski krožek

Athena, d.o.o., Postojna z gostjo Polono Ženko

● Primerno za družine s predšolskimi in mlajšimi osnovnošolskimi otroci

 Jezikovna šola Athena, Postojna

Študijski krožek Ilustratorji

Athena, d.o.o., Postojna

● Primerno za mlade diplomirane slikarje ali študente slikarstva in ilustracije.

 Jezikovna šola Athena, Postojna

Razstava: Kdor seje, ta žanje: Šolski vrtovi na Notranjskem

Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

● Na ogled je tudi gostujoča razstava Šolskega muzeja Učilnica v naravi: Šolski vrt včeraj, danes, jutri

 Notranjski muzej Postojna

Obiskali so jo tudi cesarji in kralji

Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

● Ob 200-letnici odkritja notranjih delov Postojnske jame

 Titov trg, Postojna

8:00 Jutranja telovadba in meditacija

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Vsak torek

 Zelena dvorana, Postojna

17:00 NIA ples Dunjo Močnik

Večgeneracijski center Točka moči Postojna

● Vsak ponedeljek

 Zelena dvorana, Postojna

nagradna križanka

	DELAVEC V PAPIRNI INDUSTRIJI	ČARODEJ, KI UPORABLJA OPTIČNE TRIKE	NERODEN, OKOREN ČLOVEK	VNETNI MEHURČEK V USTIH	VELIKO PLOVILO OKENSKA NAVOJNICA			AMERIŠKI IGRALEC (KEVIN) SREBRNA KOVINA (La)											
PECIVO IZ KRHKEGA TESTA Z NADEVOM					AMERIŠKA IGRALKA ZELLWEGER			2. RIMSKI PAPEŽ ŽGANA PIJAČA IZ VINA							DEBELA PALICA	NEPRAVILNOST, ODSTOPANJE	ZAČASNA UPORABA ČESA		
PRVA ČRKA HEBREJSKE ABECED					PEVEC PESTNER AFRIŠKA GOZDNA ŽIRAF			KARTONSKA EMBALAŽA PAPESKA DRŽAVA DRŽAVA V AFRIKI											
AVANTURA														OSEBNI ZAJMEK ZNAK ZA SPORAZUMEVANJE					
KRAJ MED ZAGORJEM IN TROJANAMI						SREDOZEM. RASTLINA IT. MODNI KREATOR (GIORGIO)						PLAST SKRIVEN NAMEN, NAKANA							
BRAZILSKO VELEMESTO (KRAJŠE)				OČE JEČA. ZAPOR		FR. IGRALKA (ISABELLE) NAJVEČJA ARTERIJA								MARKO ELSNER NASELJE PRI KOZINI					
KEMIJSKI SIMBOL ZA NOBELIJ			STROJ NEKD. AM. BOKSAR (MUHAMMAD)					VRSTA UGANKE, PREMETANKA NEGATIVNA OCENA											
JEZERO NA FINSKEM (ŠVED. ENARE)					ROŽNI VENEC TANČICA, PAJČOLAN					NEKD. TV SPIKERKA (ANDREJA) ŠVEDSKO SMUČIŠČE								KRALJEVIČ IZ MAHABHARATE	
DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI					ORJAŠKI TROPSKI KUŠČAR TITAN				DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO IGRALEC PACINO										
STROKOVNI, ŠOLANI POMOČNIK								RUSKA AVTONOMNA REPUBLIKA OB FINSKI											
SKRAJNI KONEC POLOTOKA			SLOVENSKA ZAVAROVALNICA					MESTO V SIRIJI, HALEB						VAS PRI PIVKI					

V novi sezoni vas v Kulturnem domu Postojna čaka zanimivo in pestro dogajanje, zato lepo vabljeni, da skupaj z nami odkrivате nove gledališke in glasbene svetove ter spoznavate brezmejno moč in lepoto kulture.

Kulturni dom Postojna podarja tri nagrade:

1. nagrada: **vstopnica za ogled treh abonmajskih predstav** (po želji);
2. nagrada: **vstopnica za ogled dveh abonmajskih predstav** (po želji);
3. nagrada: **vstopnica za ogled ene abonmajske predstave** (po želji).

Več informacij o predstavah na: www.kulturnidom-postojna.si ali kulturni.dom@zavod-znanje.si

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepilj, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna **najkasneje do 12. novembra 2018**. Med pravilnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrade.

Izžrebani nagrajenci septembrske številke so:

1. nagrado (šolske potrebščine v višini 40 evrov) prejme **MARTIN PERME, Planina 205, 6232 Planina;**
2. nagrado (potovalna torba) prejme **ANTO BLAŽEVIČ, Ulica Padlih borcev 10, 6258 Prestranek;**
3. nagrado (polo majica A1 Postojna) prejme **MARIJA ČHOVIN, Ulica IX. Korpusa 10, 6230 Postojna.**

Nagrajenci naj se z osebnim dokumentom zglasijo v papirnici Kocka Scripta na Cankarjevi ulici 6.

Planinsko polje

»Ustavi korak tam nekje na prepihu med cerkniškim, postojnskim in logaškimi svetom ... Počakaj trenutek in poglej okoli sebe – z očmi in predvsem s srcem ... Tu se bo tvoja duša ... napojila z lepoto, ki te bo obdala, lažji bo korak in prepevalo bo srce in hrepenel boš po ponovnem srečanju ...« Kako prav ima Tanja Žigon, avtorica monografije, preprosto naslovljene *Planinsko polje*, ko popotnika vabi, da se ustavi na tem – v vseh letnih časih – čudovitem koščku našega planeta. Še leta 1931 je pisal časnik *Slovenec*, kako malo je pravzaprav ljudi, ki »poznajo in cenijo njegove livade, stare jagredi (op.: topole), skrivnostno Unico, neštivilne ponikve in tihe gozdove okoli njega.«

Vse to in še veliko več je **Planinsko polje**. To, čeprav ne največje, a najbolj izrazito kraško polje v Sloveniji nam ponuja skorajda vse, kar lahko občudujemo in raziskujemo na krasu. Dolgo je okrog 5 km, široko okoli 2,5 km; njegovo ravno dno, ležeče na nadmorski višini okoli 450 m, pa se razteza na

površini dobrih 10 km². Na južni strani ga obdajata pobočji gričev Stari grad in Kali, na zahodu se nad njim dviga Planinska gora, na vzhodu pa ga nižje vzpetine ločijo od Logaškega ravnika. Na južni in zahodni strani polja najdemo značilne izvire, na vzhodni pa številne ponore. Na njegovem območju je registriranih okoli 160 jam, med najbolj znanimi je 7 km dolga Planinska jama. Iz nje priteče na polje največ vode; v njeni notranjosti se v reko Unico namreč združita reki Rak – ta prinaša vodo iz Cerkniškega jezera in Rakovega Škocjana – in Pivka. Unica, kot da se ji nikamor ne mudi, se v številnih okljukih polagoma vije po polju; njen tok pa kar trikrat prekaša njegovo dolžino. Ob obilnejšem deževju prestopi svoje bregove in se razlije po njem. Planinsko polje je zavarovano kot naravni spomenik; njegova travišča so izjemno bogata z rastlinskimi vrstami, tudi z endemitno travniško morsko čebulico. Še veliko je zanimivosti in znamenitosti ob polju – poiščite jih!

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Valter Peternel.

Še vedno na poti proti kolodvoru

V rubriki nostalgija nadaljujemo s predstavitvijo nekdanjih postojnskih gostinskih lokalov. Do sedaj izbrane motive smo običajno poiskali med množico ohranjenih »kartončkov s sliko na eni strani« iz bogate Zbirke starih razglednic Notranjskega muzeja Postojna. Motiv za tokratno številko pa smo našli na še eni od izdaj, namenjenih promociji enega izmed postojnskih hotelov. **To je reklamni karton, ki ga je dal v dvajsetih letih prejšnjega stoletja natisniti postojnski hotelir, posestnik**

in zapriseženi član telovadnega društva Sokol Fran Paternost (1858-1933). Na kartonu, ki poleg panorame Postojne in prizora iz Postojnske jame z več motivi predstavi družinski hotel Paternost, je zanimiva in posebna tudi fotografija družine Paternost – ta poleg očeta in matere predstavi še njunih osem otrok. Posebna je zato, ker jo je leta 1909 skupaj s krajšim besedilom, ki vabi v hotel v vrlega očeta Paternosta«, objavil tudi praški list *Světozor*. V prispevku so bodoči češki gostje lahko prebrali, »da člani te četice sami prizadevno in z vso pozornostjo opravljajo vsa dela v hotelu, kuhinji, sobah in restavraciji.« Zato je razumljivo, da se je gost pri njih počutil dobro, posebno češki, saj družina »z njim zelo spodobno češko govori ali ga vsaj razume«, za nameček pa mu ponudi še »budějoviško pivo«. V hotelu, ki so ga lastniki gradili v več etapah – leta 1902 so na primer ob osrednjem posloju »sezidali veliko krasno dvorano« – so se zvrstile mnoge prireditve: novoletni in pustni plesi postojnskih društev, v dvorani so uprizarjali dramske igre, odvijala so se zborovanja, predavanja in celo volitve. Leta 1911 so nad dvorano dozidali nadstropje s sobami, namenjenimi tujcem, leta 1925 pa so za nadstropje povečali še osrednje poslojpe. V hotelski restavraciji oziroma jedilnici (na sliki) so naenkrat lahko postregli okrog dvesto osebam, v zgledno urejenih hotelskih sobah pa je lahko prenočilo okrog 50 gostov. Hotel je posloval dobro; poleg sokolskih tovarišev lastnika hotela (zlasti pogosti so bili že omenjeni gostje iz Češke) so v njem gostili mnoge znane osebnosti tistega časa, med drugimi grškega kralja Pavla, ruske in poljske prince ... in kasneje, v italijanskem obdobju, mnoge italijanske generale, ki so se mudili v takrat mejni Postojni.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Notranjski muzej Postojna.